

KNIHOVNA KATECHETSKÁ.

Sbírka praktických spisů, kterou s povolením nejdůst. kniž. arcib. konsistoře Pražské ze dne 13. května 1887 č. 2603 a za přispění některých bratří duchovních

vydává

J. JEŽEK.

- Serie I. č.**
1. Praktická rukověť pro katechety.
 2. Výklad biblické dějepavy St. a N. Z.
 3. Výklad katechismu.
 4. Biblický zeměpis.
 5. Výklad evangelních perikop.
 6. Výklad evangelních parabol. (Řeči.)
 7. Výbor katechesí sv. Cyrilla Jerusalemského.
 8. Překlad sv. Augustina „De catechizandis rudibus“ a Gersona „De parvulis trahendis ad Christum.“
 9. Příprava k sv. birmování.
 10. Z dějin českého katechismu.

Ročně vyjdou 2, 3—4 spisy.

V PRAZE.

Nákladem Cyrillo-Methodějského knihkupectví (G. Franci).

1889.

EVANGELNÍ PERIKOPY,

jimž

OBSAH, VÝKLAD A POUČENÍ

přičinil

FRANT. DUSIL.

Část I.

Perikopy nedělní.

**S povolením kníž. arcib. konsistoře Pražské ze dne 30. ledna 1889
číslo 716.**

KNIHOVNY KATECHETSKÉ

číslo 5.

V PRAZE.

Nákladem Cyrillo-Methodějského knihkupectví (G. Fránc).
1889.

Předmluva.

Přičiňuje k textu sv. evangelií nedělních výklad, jakož i poučení z něho čerpaná, měl jsem na mysli především žáky vyšších tříd škol obecných a měšťanských, vyhýbaje se, pokud bylo možno, všemu, co jest mimo a nad obzor dítek věku dotýčného.

Z příčiny této uvedl jsem jen tolik, kolik dítky vystihují, varuje se rovněž přílišné rozvláčnosti, jakož i přiměřeným výkladu zúžením nejasnosti.

Že v poučeních, vážených z částí evangelních, mnoho a mnoho se opakuje, vyplývá z povahy sv. evangelia, jež přinášejíc lidem radostnou zprávu, jedno a totéž za účel mělo, totiž zvěstovati světu příchod Boha v Kristu a Jím zjevenou pravdu a milost.

V každém uvedeném zázraku poznáváme v Kristu jednoho a téhož Boha a v každé doporučené ctinosti jedno a též navedení k životu bohumilému.

Co do zevnější stránky uvedl jsem poučení ve formě nejkratší; vzdálených a

k textu těsně nepřiléhajících poučení jsem neuvedl, chtěje důsledně zachovati potřebné pro žáky stručnosti.

Z důvodu uvedeného budiž prácička tato laskavě považována za pokus podati lehounké a stručné rukověti ku prostému výkladu sv. evangelií ve smyslu tom, jakýž Církev svatá, jež jest sloup a utvrzení pravdy, vždy činila a činí.

Podotýkám výslovně, že spis tento je příruční knihou pro katechety a učitele náboženství.

V Praze, o slavnosti zjevení Páně 1888.

Frant. Dusil.

Ú v o d.

Již v prvních dobách Církve svaté bylo obyčejem, že ve shromážděních, při nichž slavena Oběť nejsvětější, buď před nebo mezi modlitbami, jež provázely přesvatý úkon, čtena byla částka ze svatých evangelií nebo listů sv. apoštolův.

Důvodem způsobu tohoto byla po předně potřeba vnitřní, totiž ta, aby vyznavačům Kristovým důrazně na paměť uvedeno bylo dílo vykoupení, jež se stalo narozením, pozemským životem, učením, utrpením, smrtí a vzkříšením Páně. K tomuto vedle evangelií nesly se i listy (epištoly, epistola = list, psaní) sv. apoštolův, kteréž, jakkoliv příležitostně psané a zasláné, tvořily pro obsah svůj již od počátku s evangeliem podklad svaté víry.

Pro způsob tohoto posvátného čtení zamlouval se i obyčej, jenž za drahně času byl pěstován ve školách židovských (synagogách), v nichž starší předčítali a vykládali úryvky ze zákona Mojžíšova a knih prorockých.

Dle svědectví prvních význavačův mladistvé Církve Kristovy, z jichž dlouhé řady jmenujeme pouze sv. Justína, mučenníka, Tertulliana a Origena, tvořilo čtení Písma svatého řádnou část bohoslužby.

Co do míry bylo ovšem jednotlivým představeným církví či obcí křesťanských ponechána volnost, již za potřebou časovou a místní užívající, buď delší nebo kratší díly Písma svatého zvláštním k tomuto určeným a posvěceným mužem (lectorem, legere = čísti) předčítati dávali.

Výklad přečtené částky vyhrazoval ovšem sobě ten, jenž sv. Oběť přinášel, a tím byl obyčejně biskup sám.

Každá částka Písma svatého, jež se pojednou četla, slula *perikopou*, kteréžto slovo řecké značí: část, oddíl.

Z prvu bylo zvykem, že četlo se Písmo svaté po částkách za sebou v pořadí své zevní úpravy, leč by význam nějakého svátku vyžadoval nějaké odchylky zvláštní.

Spůsob tento přinášel sice prospěch, že pozvolnu přečteno a vyloženo celé Písmo svaté, než měl tu vadu do sebe, že nepřiléhal k jednotlivým obdobím roku církevního.

Proto zajisté záhy pomýšlelo se v Církvi na to, aby částky Písma svatého, jež se v jednotlivých dnech při svaté oběti předčítaly, byly obsahem svým v náležitě úměře k významu dotýčné doby roku církevního.

Nedá se sice přesně stanovit, kdy a kým uspořádáno pořadí perikop ve způsobu naznačeném, než všechny okolnosti nasvědčují tomu, že stalo se tak za panování věhlasného papeže Damasa (382 až 384) důmyslným a učeným svatým Jarolímem.

V době alespoň nedlouhé, totiž již v 5. století, shledáváme v Církvi Římské upravené po způsobu tomto listy apoštolské a evangelia, prvé v tak zv. *Epistolare*, poslední ve knize obřadní, řečené *Evangelistarium*.

A poněvadž Církev Římská byla nejen vzorem obcí křesťanských, nýbrž požívala u všech nejvyšší autority, stalo se, že úprava její v ohledu rituelním stala se zákonem pro všechny ostatní.

Dálší rozvoj v ohledu tomto, jakkoliv podmíněn poměry místními, byl povždy závislým na slovu a rozhodnutí Římské Stolice, čímž se stalo, že máme jednotné úpravy částí svatého čtení z epištol a evangelií. Odchytky ve věci této vysvětlují se zvláštním postavením církevních provincií a jednotlivých diecésí, v nichž ten neb onen světec a světice větší a širší mají význam a důležitost.

Přihlížejíce k celistvému uspořádání perikop epištolních a evangelních, shledáváme v nich důmyslný vztah jak ku svátkům jednotlivým, tak i k celému roku církevnímu.

Bedlivému oku neujde i vniterná souvislost, jakouž pojí se části epištol s úryvky sv. evangelií. Někdy bývá souvislost tato na snadě,

jindy bývá postřehnuta toliko rozumem ve věcech bohoslovných na výsost vytríbeným.

Upouštějíce od bližšího vylíčení vztahu částí epištolních ke dním církevním a dotýčným evangeliím, zmíníme se ještě kratince o poměru perikop evangelních k tomu, co obratem jednoho roku slavnostmi svými zamýšlí Církev svatá vykonati k poučení rozumu, osvěžení a posvěcení srdce všech členů svých.

Perikopy, jež určeny ku čtení na svátky Páně, jsou obsahem svým tak průzračny, že duchu nejprostšímu není nesnadno naléztí vztah mezi slovem a účelem svátku ve smyslu církevním. Slova vypravující Kristovo narození připomínají nám zároveň i příčinu téhož, a spolu povzbuzují i duši naši k novému obrození Jeho milostí, již nám zjednal. Zpráva o jeho utrpení a smrti na paměť nám klade velikost viny lidské a neúprosnou spravedlnost Boží.

Radostná zvěst o Jeho z mrtvých vstání, dotýká se našeho srdce a volá k nám, abychom ze sna hříšného se probudivše povstali k novému životu podle vůle Boží. Zpráva o Jeho návratu k Otci nebeskému připomíná nám poslední cíl, pravou vlasť, budoucí naše sídlo.

V perikopách, jež dává čítati Církev svatá na svátky svatých a světic, vyznačeny jsou slovy ovšem nepřímými hlavní rysy povahy osob oslavencův. Není-li toho, skrývají slova evangelní učení a pravdu božskou, jež oslavenec zacho-

vávaje dospěl k cíli svého blahoslavenství. Mnohdy poukazují opět podobenstvím nejvyššího našeho Učitele na to, jak světec dostoupil úsilím své vůle a mohutností milosti Boží vrcholu křesťanské dokonalosti.

Perikopy svátků Mariánských poukazují k velebnosti, vysokému povolání, životu a neposkvrnosti Bohorodičky.

Ku svátkům Páně a přesvaté Matky Jeho přiléhají těsně dnové, jež jsou pravidelným posvěceným časem pro službu Boží. Jsou to neděle. V perikopách dnů Páně, jak významně nazývají se sedmí dnové týhodnu, připravuje, objasňuje a doplňuje Církev svatá tajemství sv. víry, jež spočívá v dotýčné slavnosti našeho Vykupitele, jíž předcházejí nebo ji doprovázejí. Oku světlem víry osvícenému připadají slova evangelií nedělních nejpřípadnějším odstíněním, bez něhož hlavní předměty postrádají potřebné jasnosti a určitosti. Patříme-li blíže na obsah nedělních perikop evangelních, shledáváme v nich nejmoudřejšího paedagoga, jakýmž jest Církev svatá, která vedouc nás k oslňujícímu slunci, jímž jest Kristus, přispůsobuje pozvolnu zrak duše naší k snešení přejasné jeho záře.

Každé ze tří hlavních období roku svého (Vánoce, Velikonoce a Letnice) provází Církev ve čtení evangelním přípravou a případným doslovem, kteréžto se svátkem Páně, jenž střed činí, část vykupitelské činnosti vypravují, objasňují a znázorňují. Spolu uvádějí peri-

kopy tyto duši naši v náladu, jakáž snáší se s časem, v němž se právě nalzáme: v adventě toužíme, v době vánoční z narození Spasitele se radujeme, v postě truchlíme, o Velikonoci s Kristem vítězem jásame, o seslání Ducha svatého a v době posvatodušní ve víře a milosti rostouce, dokonáváme dílo svého spasení.

Předeslavše tuto úvahu, připojujeme ještě v největší stručnosti životopisy sv. evangelistů v.

1. První evangelium čili radostnou zprávu o Messiáši napsal sv. Matouš, apoštol Páně, jenž býval celníkem Římským a jmenoval se Levi. Vypravuje nejhlavnější zázraky a nejdůležitější nauky Ježíše Krista. Psal své evangelium pro Židy a křesťany ze židovstva na víru obrácené, aby jim dokázal, že proroctví ve knihách Starého Zákona obsažená na Pánu Ježíši se vyplnila, a že jest tudíž Kristus dávno zaslíbený a od Židů očekávaný Messiáš. Sv. Matouš počíná své evangelium s člověčenstvím Páně a proto má za příznak ozářenou podobu lidskou.

2. Evangelium podle sepsání svatého Marka. Marek byl syn Marie, sestry Barnabášovy, která v Jerusalemě měla dům, v němž se křesťané scházivali (Sk. ap. 12, 12. 14.) a slul vlastně Jan. Nejprve provázel sv. Pavla, později přidružil se k sv. Petrovi, s nímž také do Říma se vydal. Tam za dozoru sv. Petra sepsal evangelium pro křesťany z pohanství obrácené na víru. Sv. Marek více k událostem a chronologickému seřazení než k učením Páně zření má a že počíná své vypravování s hlasem volajícího

na poušti, sv. Janem Křtitelem, dává se mu za příznak lev, král pouště.

3. Evangelium podle sepsání sv. Lukáše. Lukáš byl lékař, rodem z Antiochie syrské, žák a věrný průvodčí sv. Pavla. Líčí Krista jako Spasitele nejen Židů, nýbrž všeho člověčenstva; doplňuje mnohé důležité věci, jichž druzí evangelisté byli opominuli, zejména uvádí krásná podobenství Páně. Psal na žádost vznešeného Římana Theofila, aby mu podal zevrubnou a spořádanou zprávu o životě a působení Ježíše Krista. Evangelium své začíná obětí Zachariášovou, proto jest jeho příznakem zvíře obětní.

4. Evangelium dle sepsání sv. Jana. Tento „miláček Páně“ byl syn Zebedea a Salome a bratr Jakuba staršího. Po rozeslání apoštolů žil a působil jako biskup v Efesu, odkudž za císaře Domitiana na ostrov Pathmos jest vypovězen. Ku prosbám maloasiatských křesťanů sepsal v pozdním věku své evangelium, aby proti některým bludařům božství Kristova hájil; proto s obzvláštní zevrubností uvádí řeči, v nichž Pán Ježíš sám své božské poslání a svou božskou podstatu vykládá, neméně i zázraky, jež božství jeho dokazují. Sv. Jan počíná evangelium vyznáním věčného božství Kristova a má za příznak orla, krále nebetýchých výšin.

Neděle I. adventní.

Evangelium sv. Luk. 21, 25—33.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učeníkům svým: Budou znamení na slunci a na měsíci 25 i na hvězdách, a na zemi soužení národů pro bouři mořského hluku a vlnobití, tak že schnouti budou lidé pro strach a očekávání těch věcí, 26 kteréž přijdou na všecken svět; nebo moci nebeské budou se hýbati. A tehdáž uzří Syna člověka, 27 an se béře v oblace s mocí velikou a velebností. Když pak se to počne dítí, pohleďte a pozdvihněte 28 hlav svých; neb se přibližuje vykoupení vaše. I pověděl jim podobenství: Patřte na fíkový strom 29 a na všecko stromoví; když již vydává ze sebe 30 pupence, víte, že blízko jest leto. Tak i vy, když uzříte, any se ty věci dějí, vezte, že blízko jest 31 království Boží. Amen pravím vám, že nepomine 32 pokolení toto, až se všecky ty věci stanou. Nebe a země pominou, ale slova má nepominou. 33

I. Obsah. Kristus předpovídaje zkázu Jerusalema, věští konec světa, a udává všeliká znamení, jež předcházetí budou den soudný.

II. Výklad. V. 25. Před příchodem Syna Božího objeví se mimořádná znamení na nebi; slunce, měsíc a hvězdy v postavení a oběhu svém změní se. Pro znamení tato strach a hrůza zmocní se všech žijících lidí.

V. 26. Všickni ze strachu před věcmi, jež nastanou, schnou ti t. j. úzkostmi obklíčení budou.

V. 27. Úzkost tato změní se v úžas, když Ježíš, Vykupitel světa přicházetí bude v obloze ve veliké slávě a velebnosti, aby soudil živé a mrtvé.

V. 28. Až toto díti se bude, nebojte se, neboť přijde okamžik vykoupení t. j. pomine vše zlé a nemilé, jež za života vezdejšího vás svíralo.

V. 31. a 32. Tak jako ve přírodě děje se omlazení a obrození, rovněž tak stane se i s námi. Jako za trvání zimy na pohled uschlý strom se na jaře zazelená, rovněž tak vstanou spravedliví s těly oslavenými k životu věčnému.

III. Poučení. Kristus přijde opět na svět. Poprvé přišel chud a ponížen, aby všecky lidi utrpením a smrtí svou obohatil a povýšil t. j. spasil, po druhé přijde ve slávě nebeské, aby všecky lidi soudil. My všichni objevíme se před tímto soudem, abychom počet vydali z vladařství svého t. j. ze svého celého života. Za tou příčinou chovejmež se v životě svém tak, aby tento druhý příchod Páně nebyl pro nás strašlivým, ale radostným a milým.

Kdykoliv v nás povstane myšlénka zlá a roste v žádost hříšnou, vzpomeňme si na soud poslední či obecný, na němž zodpovídati bude nám vše, co a jak jsme mysli, mluvili, konali. Zde na světě zůstane mnoho skryto, ale při soudu obecném všechno na světlo přijde.

Dopustí-li Bůh, abychom zde na světě zneuznání byli a nevinně trpěli, těšmež se tím, že při soudu tomto se objeví naše pravá mravní cena a nevina.

Neděle II. adventní.

Evangelium sv. Mat. 11, 2—10.

Za onoho času Jan, když byl uslyšel ve vě- 1
zení o skutcích Kristových, poslav dva z učenníků 2
svých, řekl jemu: Ty-li jsi ten, kterýž přijíti má, 3
čili jiného čekati máme? I odpovídaje Ježíš řekl 4
jim: Jdouce zvěstujte Janovi, co jste slyšeli a vi- 5
děli: slepí vidí, kulhaví chodí, málomocní se oči- 6
stují, hluší slyší, mrtví vstávají z mrtvých a chu- 7
dým se zvěstuje evangelium; a blahoslavený jest, 8
kdo se nebude horšiti nadě mnou. A když oni 9
odcházel, počal Ježíš mluvití zástupům o Janovi: 10
Co jste vyšli na poušť vidět? třtinu-li větrem se
klátící? Aneb co jste vyšli vidět? člověka-li měk-
kým rouchem oděného? Aj, kteří se měkkým rou-
chem odívají, v domích královských jsou. Aneb
co jste vyšli vidět? proroka-li? Jistě pravím vám,
i více nežli proroka. Tentof jest zajisté, o němž
psáno jest: Aj, já posílám anděla svého před tváří
tvou, kterýžto připraví cestu tvou před tebou.

I. **Obsah.** Předchůdce Páně sv. Jan sedí ve vě-
zení. Čtvrtník Herodes Antipas uvěznil jej, protože
neohroženě vytýkal jemu v oči, že pojal za ženu man-
želku svého bratra, kteréž Herodiada říkali. Z vě-
zení svého vysílá sv. Jan dva učenníky k Ježíšovi.
aby se ho tázali, je-li skutečně zaslíbeným Messiášem.
Kristus poukazuje, chtěje vyslancův přesvědčiti, na
své skutky, ujímá se sv. Jana a velebí jeho svatost,

pro niž určen jest k vznešenému úřadu předchůdce Páně.

II. **Výklad.** V. 2. Když sv. Jan ve vězení svém na pevnosti Macheronské uslyšel o tom, co činí Kristus, že totiž z místa na místo putuje, učí a dobře činí všem, poslal dva ze svých učeníkův, aby se ho tázali: „Ty-li jsi ten, kterýž přijíti má, čili jiného čekati máme?“ Sv. Jan sice věděl, že Ježíš v skutku zaslíbeným jest Messiášem t. j. Spasitelem, neboť sám při křtu jeho v Jordáně z úst Božích se toho dozvěděl; než on chtěl, aby i učenníci z vlastního názoru toho poznali.

V. 6. Ježíš blahoslaví ty, kteří poznávají v něm, ač chudém a poníženém, nejvyššího Vykupitele lidstva. Nečiniliť tak všickni. Mnozí sice žasli nad Jeho moudrostí a skutky, avšak nevěřili v něho, dovolávajíce se jeho původu, a říkajíce: „Zdaliž není tento syn tesařův?“

V. 7. a n. Mnozí z přítomných dávali nelibost svou na jevo oproti sv. Janu, a to proto, že neohroženě všem vytýkal chyby a nepravosti. Ježíš ujímá se ho a praví: Když jste na poušť šli slyšet a vidět Jana, domnívali jste se, že uzříte člověka vůle slabé, bojácného, jenž hrozbami strhnouti se dá; než Jan člověkem takovým není. Snad domnívali jste se v předsudcích svých, že uzříte jej oblečeného v šat královský, jak si představujete Spasitele, než ani toto jste nespatriili. Očekávali jste-li toho, pak bylo vám jíti do domů královských.

V. 9. a 10. Chtěli jste snad viděti v něm proroka? V tom jste se ovšem nemýlili, neboť on v skutku jest prorokem, a to prorokem nejvyšším ve Starém Zákoně, o němž již prorok Malachiáš předpověděl, že připravovati bude křtem a pokáním lidi na příchod Vykupitelův.

III. Poučení. Ježíš Kristus jest v pravdě zaslíbený Messiáš, Spasitel. Toho důkazem jsou jeho činy a učení, jakož i svědectví Janova, jež neohroženě hlásal lidu israelskému.

Ježíš, chtěje učenníky Janovi usvědčiti o božském poslání svém, pokazuje na činy, skutky své a na své učení. Ani vy nemluvtež mnoho o svých přednostech a dobrých svých vlastnostech, spíše osvědčujte je svým životem. Buďte pevní a vytrvalí v dobrém, a nikoli třtinou větrem se klátící.

Nesuďtež po zevnějšku. Za zevnějškem drsným skrývá se často nejjemnější duše.

Hajtež cti a dobrého jména bližního, kdykoliv někdo dotýká se jich pomluvou, na cti utrhaním, křivým podezříváním a posuzováním.

Neděle III. adventní.

Evangelium sv. Jana 1, 19—28.

Za onoho času poslali Židé z Jerusaléma 19 kněží a levity k Janovi, aby se ho tázali: Ty kdo 20 jsi? I vyznal a nezapřel, a vyznal: Já nejsem 21 Kristus. I otázali se ho: Což tedy? Eliáš jsi ty? I řekl: Nejsem. Prorok jsi ty? A odpověděl: Ne. 22 Tedy řekli jemu: Kdož jsi? ať odpověď dáme těm, kteříž nás poslali; co pravíš sám o sobě? 23 Řekl: Já jsem hlas volajícího na poušti: Spravte cestu Páně, jakož pověděl Isaiáš prorok. A ti, 24 kteříž byli posláni, z fariseů byli. I otázali se ho, 25 řekli jemu: Proč tedy křtíš, když nejsi Kristus,

26 ani Eliáš, ani prorok? Odpověděl jim Jan, řka:
27 Já křtím vodou: ale uprostřed vás stál, kteréhož
vy neznáte. Onť jest, kterýž po mně přijde, kterýž
přede mnou učiněn jest, kterémuž já nejsem hoden
28 rozvázati řeménka u obuvi jeho. To se stalo
v Bethánii za Jordánem, kdež Jan křtil.

I. Obsah. Když uslyšela vysoká rada židovská, že Jan na poušti učí a křtí, vyslali k němu kněze a jáhny, aby jim pověděl, kdo jest a proč tak činí. Sv. Jan řekl, že není sice Kristus, ani prorok, ale že jest předchůdce Toho, jemuž není hoden rozvázati řeménka u obuvi jeho t. j. pravého Vykupitele a Spasitele.

II. Výklad. V. 19. Řízením Božím byl sv. Jan povolán k tomu, aby byl předchůdcem Páně. Aby dobře upravil cestu Pánu Ježíši, bylo třeba, aby sám život přísný a prázdný všeho pohodlí veda, byl myslí neohrožené a pevné, aby nejenom slovy, ale i vlastními příklady učil ty, kteří vedli život rozmařilý a bohaprázdný. Proto nechtěje v pobožnosti býti vyrušován odebral se, maje 30 let věku svého, na poušť v Pojordaní. Pověst o přísném jeho životu vnikla až do Jerusalema. Odtud i z míst vůkolních hrnulo se veliké množství na poušť slyšet nového proroka. Tím byla upozorněna vysoká rada židovská, kteráž nad tím se pozastavovala, že Jan nevzal od ní povolení k učitelskému úřadu, jak bylo po její náhledu povinností každého veřejného učitele. Za tou příčinou vyslala tato rada poslův k Janovi s otázkou: „Ty kdo jsi?“

V. 20. Přísný život, podivuhodné skutky, jež Jan činil, jakož i vážnost, již si Jan u lidu získal, byly

příčinou, pro kterouž přemnozí domnívali se, že Jan pravým jest Messiášem t. j. Spasitelem.

V. 21. a n. Uslyševše z úst Janových, že tomu tak není, táží se poslové dále: „Což tedy? Eliáš jsi ty?“ Byloť mezi lidem židovským přesvědčení, utvrzené dřevními proroctvími, že před příchodem Spasitelovým prorok Eliáš přijde napomínat lidi ku pokání a polepšení života. Jiní opět domnívali se, že předchůdcem tímto bude veliký prorok Jeremiáš, a opět jiní jiného očekávali proroka.

V. 23. Než sv. Jan o sobě pravdu vyznal a pravil: „Já jsem hlas volajícího na poušti“ Jak o něm již prorok Isaiáš předpověděl.

V. 24. a n. Poslové byli z fariseů v. Fariseové byli lidé, kteří co do zevnějšku přísné a do poslední písmeny zachovávali zákon, avšak uvnitř, v srdcích svých, byli z nich přemnozí nešlechtní a neřestem oddáni. Fariseové držíce vrch v radě vysoké, pilně střežli, aby nikdo nevykládal Písma a neučil, kdo by k tomu od nich neměl zvláštního povolení. Proto jemu také vytykali: „Proč tedy křtíš, když nejsi Kristus, ani Eliáš, ani prorok.“

V. 26. a n. Jan vyznává, že křest jeho není křtem očistujícím, nýbrž toliko zevním znamením pokání a polepšení života. Jiný zajisté křest jest ustanovený Spasitelem; a Ten již stál uprostřed vás, když křtěn byl v řece Jordáně, jehož jste vy ovšem nepoznali.

V. 28. Spasitel, jenž po mně vystoupí, a jenž jest od věčnosti, jest tak velebný a vznešený, že já nejsem hoden, abych i tu nejmenší službu (rozvázati řeménka u obuvi) jemu prokázal.

V. 29. Bethánií touto nerozumí se městečko, v němž Lazar a sestry jeho Marie a Marta přebývali, nýbrž město jiné, kteréž se též Bethabara t. j. brod, přívoz nazývalo.

III. Poučení. Sv. Jan křtil, než křest jeho nebyl svátostí, nebyl znamením, označujícím a působícím milost Boží, nýbrž byl toliko zevním znamením polepšení života.

Sv. Jan mluvil pravdu, vyvrátil domysly těch, kteří k němu přišli s domněnkou, že Kristus jest. Mluvtež i vy vždy pravdu, vši lži se střežíce.

Buďtež pokorní; nepokládejte se za lepší, a dokonalejší nežli skutečně jste. Vše, co dobrého na vás, přičítejtež Bohu, vše, co zlého a nedokonalého, sobě samým. Nezávidítež nikomu ničeho.

Požíváme-li cti a dobrého jména u bližních, hledmež z toho těžiti na prospěch jejich, totiž na jich poučení a povzbuzení k dobrému.

Neděle IV. adventní.

Evangelium sv. Luk. 3, 1—6.

- 1 Léta patnáctého císařství Tiberia císaře, když pontský Pilát spravoval Judsko a Herodes byl tetrarchou v Galilei, Filip pak bratr jeho, tetrarchou iturejské a trachonitské krajiny, a Ly-
- 2 saniáš tetrarchou abilinským, za knížat kněžských Annáše a Kaifáše, stalo se slovo Páně
- 3 k Janovi, synu Zachariášovu, na poušti. I chodil po vši krajině jordánské, a kázal křest pokání na
- 4 odpuštění hříchů, jakož psáno jest v knihách řečí Isaiáše proroka: „Hlas volající na poušti

Připravujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho. Každé údolí bude vyplněno, a každá hora a pahrbek bude ponížěn; a místa křivá budou zpřímena, a ostrá budou cestami rovnými; a uvidí všeliké tělo spasení Boží.“

I. Obsah. Sv. Jan začíná úřad předchůdce Páně, k němuž určen již před narozením svým, jak anděl v chrámě Jerusalemském otci jeho Zachariášovi byl oznámil. Aby připravil cestu Vykupiteli do duší lidských, kázal, aby lidé se polepšili a činili pokání.

II. Výklad. V. 1. Udává se čas veřejného vystoupení Janova. Židé za doby této nebyli samostatni. Byli poddáni císařům římským. Tehdy panoval římský císař Tiberius již patnáctý rok. Otec jeho císař Augustus zemřel v r. 14. po Naroz. Páně. Bylo to tedy v 29. roce po Narození Páně. Nemoha císař sám spravovati rozsáhlou říši svou, ustanovoval vladaře. V zemi židovské byli 4 takoví vladařové. V Judsku vládl pontský Pilát, v galilejské čtvrti Herodes, v krajině iturejské a trachonitské Filip jeho bratr a ve čtvrti pak abilinské Lysaniáš;

V. 2. duchovní správu země vedl tehdá Kaifáš, kterýž zároveň předsedal vysoké radě, 70ti předních a učených Israelitů. Před tím byl v úřadě tom příbuzný jeho Annáš. Avšak i za Kaifáše měl Annáš vliv takový, že ve všelikých věcech spolu s Kaifášem rozhodoval. V jistých věcech dávána mu i přednost, jak o tom svědčí okolnost, již sv. Jan v kap. 18. udává, říká: „Přivedli ho nejprve k Annášovi, nebo byl test Kaifášův.“

V. 3. Jako všickni proroci zvláštním vnuknutím Božím povoláni byli k tomu, aby lidem

kázali, vůli Boží jim oznamovali, je kárali a tresty Božími jim hrozili, tak i k Janovi stalo se slovo Páně na poušti, t. j. rozkaz Boží, aby nastoupil úřad předchůdce Páně.

V. 4. a 5. Sv. Jan vnuknutí Božího uposlechl. Chodil po krajině, jež se rozkládala na březích řeky Jordánu, a kázal, aby se lidé polepšili a život svůj napravili. Kdož měl dobrou vůli k tomu, toho pokřtil, aby zevním tímto znamením označen byl i stav čisté duše. Tento úřad Janův naznačen již dříve v proroctvích Isaiáše slovy: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho.“

Za doby staré nebylo tolik a tak upravených cest a silnic, jako nyní. Byly většinou cesty neschůdné. Proto kdykoliv král nebo vznešená osoba jiná někam zavítati měla, obyvatelé spravovali cesty a činili je schůdnými. Tak měl i sv. Jan upravit cestu Spasiteli našemu; ovšem v ohledu duchovním.

V. 6. P. Ježíš byl také králem. Nebyl sice králem pozemským, za to však králem duchovním. Proto také mluvě Isaiáš o přípravě cesty, mluví ve smyslu obrazném, duchovním. Údolí znamená vlažnost ve věcech náboženských, netečnost ku sv. pravdám a životu podle víry. Toto údolí musí býti vyplněno a to živou vírou a vroucí láskou k Bohu. Hora a pahrbek znamenají pýchu, již člověk svůj rozum pokládá za svrchovaný, nechtěje přijímati tajemství sv. víry. Tato pýcha musí býti proměněna v pokoru. Místa křivá a ostrá jsou hříšné naše náklonnosti, náruživoti a vášně. Tyto musí býti ze srdce vymýtěny, vyhlazeny, aby Spasitel blahodárným svým učením měl vstup do něho.

Stane-li se tak, pak uzří všeliké tělo spasení Boží, t. j. všickni lidé poznají ho očima du-

chovníma a okusí blaženosti, jakáž vyplývá z jeho svatého učení a svatých svátostí.

III. Poučení. Sv. Jan ihned uposlechl, jakmile uslyšel slovo Boží. I vy máte poslouchati, když Bůh mluví k vám ústy svých sluhů ve chrámě, ve škole, doma. Tito jsou zajisté všickni (kněží, učitelové, rodiče) zástupci Božími na zemi.

Má-li Spasitel svou milostí neb i osobně v nejsvětější svátosti Oltářní k nám zavítati, třeba i nám všeliké údolí vyplniti, hory a pahrbky snížiti, křivá a ostrá místa učiniti rovnými t. j. pravé pokání činiti. — Sv. Jan byl hlasem volajícího na poušti. I my máme býti dobrým hlasem, varující, kárající, napomínající chybuících, učíce neumělé, povzbuzující kleslých; abychom jednou všichni uzřeli spasení své ve společném domě našeho Otce na nebesích.

Neděle po narození Páně.

Evangelium sv. Lukáše 2, 33—40.

Za onoho času, Josef a Maria, matka Ježíšova, 33 divili se těm věcem, které praveny byly o něm. 34 I požehnal jim Simeon, a řekl k Marii, matce jeho: Aj, položen jest tento ku pádu a ku povstání mnohým v Israeli, a za znamení, kterémuž bude odpíráno; a tvou vlastní duši pronikne meč, aby 35 zjevena byla mnohých srdcí smýšlení. Byla také 36 (jedna) prorokyně, Anna, dcera Fanuelova, z pokolení Aserova: ta se byla zestarala ve dnech mnohých; a živa byla s mužem svým sedm let od

37 panenství svého. A ta byla vdovou až do let osm-
desáti čtyř, kterážto nevycházela z chrámu, posty
38 a modlitbami sloužíc (Bohu) dnem i nocí. A ta
v touž hodinu přišedši chválila Pána, a mluvila
o něm všechněm, kteříž očekávali vykoupení israel-
39 ského. A když vykonali všecko podle zákona Páně,
vrátili se do Galilee, do města svého Nazareta.
40 Dítě pak rostlo, a posilovalo se jsouc plné mou-
drosti, a milost Boží byla v něm.

I. Obsah. Když matka Páně plníc příkaz Moj-
žíšův vešla do chrámu Jerusalémského, aby obětovala
dítka své a přinesla oběť předepsanou, dlel na místě
posvátném stařec Simeon a staříčká vdova Anna.
Simeon nepřál sobě ničehož toužebněji než dočkati
se narození Spasitelova. Štěstí tohoto se dočkal.
I prorokuje o dítěti, že připraví mnohým vykoupení,
jiným, kteří neuvěří v Něho, trest. Matce pak Boží
předpovídá nezměrnou bolest, jíž pocítí při smrti
Synově.

Po obřadu vykonaném navracuje se svatá rodina
do Nazareta, kdež Kristus rostl a dospíval k úřadu
svému.

II. Výklad. V. 33. Zbožnému starci Sime-
onovi, jenž s toužebností nesmírnou očekával spá-
sení světa příštím Vykupitelem, připověděl Bůh, že
dočká se téhož před smrtí svou. Panna Maria, po-
slušna příkazu Mojžíšova, šla do chrámu Jerusalém-
ského po 40 dnech od narození dítka podat přede-
psané oběti. Oběť tato záležela u zámožnějších
v položení na oltář beránka; chudí obětovali dvě
hrdliček neb holoubátek. Simeon poznal v dítku za-

slíbeného Messiáše. Tomu se ovšem divili Maria s Josefem, že totiž Bůh i Simeonovi se zjevil a pověděl mu účel zrození Spasitelova.

V. 34. Simeon požehnal jim t. j. přál jim všeho dobra od Boha.

V. 35. Simeon byl nejen spravedlivý ale i Duchem Božím naplněn, neboť předpovídá budoucí věci o Dítku. Pravil: „A j, položen jest tento ku pádu a ku povstání mnohým v Israeli a za znamení, kterémuž bude odpíráno. Tím chtěl říci asi: Toto božské dítě bude, až doroste, zvěstovati světu pravdu a podá milost k získání blaženosti. Mnozí v něj uvěří, milost přijmou a budou spaseni = povstanou k životu věčnému, jiní v něho neuvěří = padnou do věčné smrti.

V. 35. „A tvou vlastní duši pronikne meč.“ Slovy těmito dotýká se onoho okamžiku, kdy Maria uzří Syna Svého pohříženého v bolestech a v největším utrpení. Simeon mluví zde obrazně.

V. 36. Anna nebyla prorokyní v tom smyslu, aby věštila věci budoucí, ale byla Duchem Božím naplněna, že poznala v dítěti Spasitele, čehož sobě zasloužila svou nábožností.

V. 39. A když vykonali všechno podle zákona Páně t. j. dali oběť očišťování a daň chrámovou, „vrátili se do Galileje, do města svého Nazareta.“ V městečku tomto bydlela Maria i Josef. Bylo to místo prostičké a u Židů i v opovržení, čemuž nasvědčuje obvyklá výtká, již činili: Může-liž z Nazareta co dobrého pojíti?

V. 40. Věkem lidským rostl sice Kristus, ale po božství Jeho byla plnost moudrosti nekonečné vždy v NĚm, než tato Moudrost zjevovala se p o n e n á h l u lidem, čímž se zdálo, že posilovalo se.

III. Poučení. A ž d o s u d jest Kristus mnohým ku pádu: K d o n e u v ě ř í, b u d e z a t r a c e n. A ž d o s u d jest Kristus mnohým ku povstání: K d o u v ě ř í, s p a s e n b u d e. Spravedlivé Bůh miluje a zbožná přání jejich splňuje.

Jest naší povinností, abychom v dobrém stále prospívali. Kdo nepokračuje ve ctnosti, stává se v l a ž n ý m. Od vlažnosti k studenu (k zlému) jest malý jen krok.

Neděle po obřezání Páně.

Evangelium sv. Matouše 2, 19—23.

19 Za onoho času, když umřel Heródes, aj, anděl
20 Páně ukázal se Josefovi ve snách v Egyptě, řka:
Vstaň, a vezmi dítě i matku jeho, a jdi do země
israelské; neboť jsou zemřeli ti, již hledali bez-
21 životí dítěte. Kterýžto vstal, a vzal dítě i matku
22 jeho, a přišel do země israelské. A uslyšev, že
Archelaus kraluje v Judsku místo Herodesa, otce
svého, obával se tam jíti, a byv napomenut ve
23 snách, obrátil se do krajin galilejských. A přišed
bydlel v městě, jenž slove Nazaret; aby se na-
plnilo což povédáno bylo skrze proroky, že Naza-
retský slouti bude.

I. Obsah. Když zemřel Heródes, ukázal se anděl ve snách Josefovi, jenž se svatou Pannou Marií a Její Synem v Egyptě v úkrytu dlel před nástrahami

krutého vládce a kázal jemu, aby navrátil se do země israelské. Hlasu tohoto uposlechl sv. pěstoun a vydal se na cestu. Přišed do země israelské, dozvěděl se, že v Judsku panuje Archelaus, syn Heródesův. I toho obával se sv. Josef. Než když napomenut byl andělem ve snách, odebral se do Nazareta a tam se usadil.

II. Výklad. V. 19. Anděl oznámil Josefovi ve snách úmrtí Heródesovo. Heródes byl sice králem židovským, ale nikoliv samostatným; bylť podřízen římskému císaři. Vládl krutě a ze strachu před tím, o němž věštili prorokové, že stane se králem židovským, zmařiti chtěl i život dítko, jež v chlévě Betlemském se zrodilo a přivábilo mudrce, kteří z východu přišli pokořit se Jemu. Prozířetelnost Boží zamezila zlý úmysl ukrutného panovníka. Anděl oznámil nástrahy Heródesovy Josefovi, kterýž uprchl s dítkem a Matkou Jeho do Egypta. Avšak ještě téhož roku zasáhla spravedlivá ruka Boží ukrutného krále. Dlel právě na slavnostních hrách v Jerichu. Oblečen jsa v roucho neobyčejné nádhery vzbuzoval obdiv pochlebníkův svých, kteří jej i bohem nazývali. V tom ucítil bolest v těle a spadl s trůnu. Odnešen byv do příbytku trápil se dlouhý čas velikými a nesnesitelnými bolestmi. Tělo jeho za živa hnilo a úd po údu jemu opadával, až konečně vypustil duši svou, věku maje 70 let.

V. 22. Po smrti Heródesově byla Palestina rozdělena se schválením císaře Římského Augusta na tři díly, jež se dostaly synům zemřelého, jakkoliv již před tím syn jeho Heródes Antipa se svolením římským vládl v Galileji a Perei. Druhý syn Archelaus vládl po smrti Heródesově v Judsku. O tom šla rovněž pověst neblahá jako o otci jeho. Proto obával se sv. Josef, přišed z Egypta do země židovské, vejíti do území judského. Proto opět po rozkazu Božím anděl oznámil Josefovi, aby nebál se odebrati do

domova svého. I šel (bez pochyby oklikou) do země galilejské, kdež Heródes Antipa mírně panoval, a usadil se v Nazaretu.

V. 23. Proroci za dávných věkův předpovídali, že budoucí Messiáš slouiti bude N a z a r e t s k ý m. Slovo toto ve dvojím smyslu se béře, dílem na označení místa bydliště ve městě tohoto jména, dílem na označení přísného života. Tak nazývali se n a z a r e t s k ý m i i t i, kteří vedli přísný, svatý a bohumilý život. U Krista obojí bylo. Nebyl sice narozen v Nazaretě, ale v y c h o v á n a vynikal životem nejsvětějším.

III. **Poučení.** Jsou v y š š í nás tvorové Boží, jež nazýváme a n d ě l y. Bůh stvořil anděly, aby nám Jeho vůli zjevovali, nás o c h r a ň o v a l i, o n a š i s p á s u p e č o v a l i.

Bůh p e č u j e o n á s a vytrhne nás z každého nebezpečí, když v Něj důvěřujeme a ochrany Jeho h o d n i j s m e.

Rodiče starati se mají o b e z p e č í a d o b r o d í t e k s v ý c h.

N e b e z p e č í s e v ž d y v y s t ř í h a t i máme použitím všech dovolených prostředků přirozených.

Rozkazy rodičův, učitelův v ě r n ě plňtež

Neděle I. po zjevení Páně.

Evangelium sv. Lukáše 2, 42—52.

42 Když byl Pán Ježíš ve dvanácti letech, a ro-
dičové jeho vstupovali do Jerusalema podle oby-
43 čaje dne svátečního; a když vykonavše dny, na-

vracovali se: zůstalo pachole Ježíš v Jerusalemě a rodičové jeho nevěděli. Domnívajíce pak se, že 44 jest v zástupu, ušli den cesty a hledali jej mezi příbuznými a známými. A nenalezše, navrátili 45 se do Jerusaléma, hledajíce ho. I stalo se, že 46 po třech dnech našli jej v chrámě, an sedí mezi učiteli, poslouchaje jich a otazuje se jich. Děsili pak se všichni, kteří jej slyšeli, nad roz- 47 umností a odpověďmi jeho. A uzřevše ho (rodi- 48 čové jeho), divili se. I řekla matka jeho k němu: Synu, proč jsi nám tak učinil? Hle, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe. I řekl k nim: Co 49 jest, že jste mne hledali? Zdaliž jste nevěděli, že já v tom, což jest Otce mého, musím býti? A oni 50 nesrozuměli slovu, kteréž mluvil k nim. I sstoupil 51 s nimi a přišel do Nazareta a byl jim poddán. A matka jeho zachovávala všecka slova ta v srdci 52 svém. A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.

I. **Obsah.** Svatá rodina putuje do Jerusaléma. Tehdáž bylo P. Ježíši dvanácte let. Pobývše na slavné dni v Jerusalemě, navracují se Josef a Marie do Nazareta. Když ušli den cesty, zpozorovali, že pacholete Ježíše není mezi nimi. Hledali jej nejprvé mezi příbuznými, a pak nenalezše jej, navrátili se zpět do chrámu Jerusalémského. Tam seděl dvanáctiletý Ježíš mezi zákonníky. Na otázky jemu kladené, dával odpovědi takové, že všichni žasli nad jeho moudrostí. Toto, jakož i odpověď, již dal matce své, prozrazo-

valo budoucí jeho povolání a božské poslání. Navrátil pak se do Nazareta a byl dítětem nejposlušnějším.

II. **Výklad.** V. 42. Každý dospělý Žid povinen byl na slavné dni velikonoční, letnice a slavnost stánků, dostaviti se do Jerusalema, aby přítomen byl posvátným obětem. Ženy nebyly sice vázány zákonem tímto, ale činily tak ze zbožnosti. Sv. Josef podroboval se povždy zákonu tomuto, a i Panna svatá puzena vroucí zbožností svou, neopomíjela spěchati každoročně se snoubencem svým na místo Židům nejvyšší. Dítka, totiž chlapani jen, povinny byly k této cestě od 13. roku svého stáří. Nezřídka se stávalo, že již dříve rodiče navykali syny své k zákonné pouti této. Tak učinili sv. Josef a P. Maria s dvanáctiletým Ježíšem.

V. 43. Ve velikém davu lidstva přišel dvanáctiletý Ježíš svatým rodičům s očí. Než rodičové vydávají se na zpáteční cestu v tom jistém domnění, že Ježíš jest v zástupu, a že při prvním noclehu u příbuzných svých s ním se setkají. Však nestalo se tak. Proto navracují se zpět do Jerusalema.

V. 46. Nebylo snadno jediným pohledem naléztí někoho v chrámě; nebo při chrámě byla celá řada stavení určených k obětem a výkladu Písma. Po třech dnech našli rodiče svého syna. Jeden den konali cestu z Jerusalema, druhý den ztrávili cestou nazpět, třetího dne našli ztraceného miláčka mezi učiteli a zákonníky.

V. 48. Nalezše jej ve chrámě, pocítili radost velikou. Matka svatá činí jemu jenom výtku: „Synu, proč jsi nám tak učinil?“ Jakoby řekla: Proč jsi bez našeho vědomí zůstal v chrámě? tím způsobil jsi nám bolest velikou. „Hle, otec tvůj“ Svatý evangelista nazývá sv. Josefa otcem, mluvě po způsobu lidu, který nazývá otcem každého, kdož péči má o někoho

spůsobem otcovským. Sv. Josef byl jenom pěstounem Pána Ježíše.

V. 49. Ježíš odpovídá: „Což jest, že jste mne hledali? Zdaliž jste nevěděli, že já v tom, což jest Otce mého, musím býti?“ Tímto chtěl Pán Ježíš ospravedlniti jednání své, poukazuje k tomu, že Otce svého nebeského více poslušen musí býti než rodičů pozemských. Tímto projevil božský svůj původ.

V. 50. A oni nesrozuměli slovu, kteréž mluvil k nim. Jim jako lidem byl dosud záměr vykoupení Ježíšem Kristem — zastřen a tolikéž i všecky věci, kteréž měl konati.

V. 51. Kristus byl poddán Matce jako člověk, nikoli jako Bůh. Jako Bůh byl jen v odvislosti k Otci, jsa od Něho od věčnosti zplozen.

V. 52. Ježíš prospíval jen jako člověk věkem t. j. rostl, a jelikož božství a lidstvo Jeho bylo sloučeno v jedné osobě, mohl Kristus jen po přirozenosti lidské prospívati i moudrostí, t. j. vydávati denně větší a větší důkazy svého poslání.

III. Poučení. Ježíš nazývá Boha svým Otcem. Kristus jest Syn Boží. Ježíš prospíval věkem a moudrostí, jest tudíž v Kristu vedle božské i lidská přirozenost, jež s prvou v jednu jest sloučena.

Neděle a dni sváteční svěťmež, obcujíce službám Božím. Chrám budiž nám místem zamilovaným. U židů byl chrám i školou zároveň. Proto i školu milujtež. Ve chrámě i ve škole poučiti se můžete o věcech nejdůležitějších.

Každé pokárání rodičův, učitelův a starších osob přijímejtež s vděčností. Chtějíť vás jím napraviti, polepsiti. Poslušnost jest dítek přední ctnost. Hledtež pilností a přičinlivostí, abyste také prospívali mou-

drostí. Kdo nepoužívá schopností svých, aby čím dále tím více se vzdělával, ten se ani Bohu ani lidem nebude líbiti.

Neděle II. po zjevení Páně.

Evangelium sv. Jana 2, 1—11.

1 Za onoho času stala se svatba v Káni gali-
2 lejské, a byla tam matka Ježíšova. Pozván pak
3 jest na svatbu také Ježíš, i učenníci jeho. A když
se nedostávalo vína, řekla matka Ježíšova k němu:
4 Nemají vína. I dí jí Ježíš: Co mně a tobě ženo?
Ještě nepřišla hodina má. Dí matka jeho k slu-
5 žebníkům: Cožkoli vám řekne, učiňte. Bylo pak
6 tu postaveno šest kamenných štoudví, podle oči-
šťování židovského, beroucích v sebe jednakaždá
7 měrice dvě nebo tři. Dí jim Ježíš: Naplňtež
štoudve vodou. I naplnili je až do vrchu. I dí
8 jim Ježíš: Nalévejte již a neste vrchnímu správci
svatby. I nesli. Když pak vrchní správce svatby
9 okusil vody vínem učiněné, a nevěděl, odkudby
bylo, ale služebníci, kteříž vážili vodu, věděli, za-
volal vrchní správce svatby ženicha a řekl jemu:
10 Každý člověk nejprvé dobré víno staví; a když
se podnapili, tehdy to, které horší jest: ale ty
11 jsi zachoval víno dobré až dosavad. Ten učinil
Ježíš počátek divů v Káni galilejské, a zjevil slávu
svou, i věřili v něj učenníci jeho.

I. Obsah. Záhy po křtu svém v řece Jordáně, po němž vítězně přemohl pokušení ďábelská, přijal Kristus první učenníky své. Chtěje přesvědčiti tyto o božském svém poslání v úřadě vykupitelském, použil přítomnosti své a svých příbuzných na svatbě v Káni galilejské k tomu, aby divem či zázrakem ukázal nadpřirozenou a božskou moc, nebo-li všemohoucnost. Proměnil vodu ve víno.

II. Výklad. V. 1. Kána bylo městečko v Galileji, nedaleko Nazareta. K svatebním hodům zvali se po pravidlu pouze příbuzní, z čehož souditi se dá, že buď ženich aneb nevěsta byli s Pannou Marií nebo se sv. Josefem spřízněni.

V. 3. Panna Maria z lásky a útrpnosti k chudým svatebčanům upozorňuje Syna svého: Vína nemají. Chtělať zajisté, aby Pán Ježíš mocí svou jim je zapatřil.

V. 4. „Ž e n o, c o m n ě a t o b ě d o t o h o.“ Pán Ježíš, jakožto v š e v ě d o u c í Bůh dobře věděl, že se svatebníkům nedostává vína a nebylo tudíž zapotřebí zvláštního upozornění. Slovy: ž e n o . . chtěl říci, že jedná se zde o skutek nadpřirozený, totiž o zázrak, při němž sluší t o l i k o B o h u rozhodovati. Taktéž i o době či času, ve kterém zázrak vykonán býti má, nesluší lidem v úvahu bráti, proto také Kristus ihned dodal: „Ještě nepřišla hodina má“, jakoby řekl: Ještě není vhodný okamžik, abych ukázal divotvornou moc svou. Učiním toho, až v š i c k n i sobě všimnou, že vína se nedostává.

V. 5. Ačkoliv Kristus nevyhověl ihned prosbě matčině, přece to neodstrašilo P. Marii, nýbrž pevně důvěřujíc v pomoc Jeho, poručila služebníkům: „Cokoli vám řekne, učiňte.“

V. 6. Židé byli povinni často se umývati. Umývání bylo u nich obřadem náboženským. Z té pří-

činy byly v každé rodině kamenné džbány, jež se častěji naplňovaly vodou, aby byla povždy pohotově.

V. 8. Když byl Kristus vodu, jíž naplněno bylo 6 štoudví, ve víno proměnil, pravil: **Nalévejte již a neste vrchnímu správci svatby.** Vrchním správcem svatby nazýval se ten, kterýž měl vrchní dozor nad hostinou, aby všem náležitým způsobem dostalo se všeho, a pořádek nikde porušen nebyl. Ten tedy první okusil víno a nad jeho výborností se pozastavuje, praví: „**Každý člověk nejprvé dobré víno staví. . . , ale ty jsi zachoval víno dobré až posavad.**“

V. 11. Tento zázrak byl prvním zázrakem Ježíšovým, jímž hned na počátku svého učitelského úřadu dokázal, že jest od Boha poslán, a tudíž pravým **Messiášem** a **zaslíbeným Vykupitelem**.

III. Poučení. Kristus učinil zázrak. Zázraky jsou skutky nadpřirozené, jež nikdo jiný, jedině Bůh činiti může a člověk jen tehdáž, když od Boha k tomu zvláštní moc obdržel. Zázraky ukázal Kristus, že jest všemohoucím Pánem celé přírody, živé i neživé.

Kristus účastnil se hodů svatebních. I nám dovoleno jest podíl míti na slušných radovánkách. P. Maria se přimlouvala. Prosmež i my Ji a všecky svaté za přímluvu.

Kristus svatebčanům přispěl. I nám přispívá a pomáhá milostí svou. Pomohl ale teprve tehdáž, když matka prosila. I my máme za pomoc Boží prositi.

P. Maria ujal a se nuzných a potřebných. Čiňme tak i my, rádi jiným pomáhající a almužen udělující.

P. Maria pevně v pomoc Ježíšovu důvěřovala. Ani my neztrácejme důvěry v Boha. Kde je nouze nejvyšší, bývá pomoc Boží nejbližší.

Neděle III. po zjevení Páně.

Evangelium sv. Matouše 8, 1—13.

Za onoho času, když sstupoval s hory, šli 1
za ním zástupové mnozí: a hle, malomocný přišed, 2
klaněl se jemu řka: Pane, chceš-li, můžeš mne 3
očistit. I vztáhl Ježíš ruku, a dotekl se ho řka:
Chci, buď čist. A hned očištěno jest malomocen-
ství jeho. I dí jemu Ježíš: Viz, abys toho žád- 4
nému nepravil: ale jdi, ukaž se knězi, a obětuj
dar, kterýž přikázal Mojžíš na svědectví jim. Když 5
pak všel do Kafarnaum, přistoupil k němu setník,
prose ho, a řka: Pane, služebník můj leží doma 6
šlakem poražený a zle se trápí. I dí jemu Ježíš: 7
Já přijdu a uzdravím jej. A odpovídaje setník, 8
řekl: Pane, nejsem hoden, abys všel pod střechu
mou: ale toliko rci slovem, a uzdraven bude slu- 9
žebník můj. Neboť i já jsem člověk pod mocí po-
stavený, maje pod sebou vojáky; a dím-li tomuto:
„Jdi“ i jde; a jinému: „Přijď“ i přijde; a slu- 10
žebníku svému: „Učiň toto“, i učiní. Slyše pak
to Ježíš, podivil se, a řekl jdoucím za sebou:
Amen, pravím vám, nenalezl jsem tak veliké víry
v Israeli. Pravím pak vám, že přijdou mnozí od 11

východu i od západu, a stoliti budou s Abrahamem a Isákem a Jakobem v království nebeském: synové pak království vyvrženi budou do temnosti zevnitřní; tamť bude pláč a skřípění zubů. I řekl Ježíš setníkovi: Jdiž, a jak jsi uvěřil, staň se tobě. A uzdraven jest služebník v tu hodinu.

I. Obsah. Ukončiv kázání, jež činil P. Ježíš na hoře, uzdravil malomocného, který jej s ponížeností a důvěrností prosil za pomoc. Uzdraviv jej, nařídil mu podrobiti se zákonu a ukázati se kněžím. Touž dobou přišel k němu i setník žádat za pomoc pro nemocného sluhu svého. Kristus na smrt nemocného sluhu ani nevida, uzdravuje pouhým slovem svým.

II. Výklad. V. 1. Čas obou divů, jež učinil P. Ježíš, byla doba, kdy ukončil řeč svou o osmeře blahoslavenství. Zástupové dojati věčně věkův památnou řečí následovali Jež. Na cestě do Kafarnauma přišel k němu malomocný, prose za uzdravení. Malomocnost byla zlá a nakažlivá nemoc. Tělo přiní hynulo a hnilo, úd za údem odpadával. Pro ohyzdnost a nakažlivost nemoce této bylo zákonem Mojžíšovým nařízeno, aby každý malomocný oddělen byl od lidské společnosti. Kdykoliv se k němu někdo blížil, musil malomocný volati příchozím: Nečistý jsem! Takovýto nemocný přiblížil se ku Kristu, když šel do oblíbeného města svého Kafarnauma, přišel k Němu a prosil důvěrně za své uzdravení.

V. 4. Kdykoliv malomocný se uzdravil, musil po zákonu Božím ukázati se kněžím dříve, nežli do svého příbytku se mohl navrátiti. Kněz ve příčině této byl i lékařem, jenž po jistých známkách rozsuzoval, je-li

malomocný úplně zdrav čili nic. Shledal-li kněz, že nemocný malomocenství zbaven, rozkázal mu, aby přinesl předepsanou oběť první totiž hned: dva vrabce a druhou po osmi dnech: dva beránky. Prohlášení od kněze za čistého bylo obrazem očišťování novozákonního ve svátosti pokání.

„Viz, a bys toho žádnému nepravil.“ Kristus Pán poručil očištěnému tak proto, aby snad kněz ze zášti proti osobě Kristově schválně nepopřel očištění jeho. Spolu chtěl i nás poučiti, abychom dobrých skutků svých na odiv nestavěli a nekonali jich jen pro chválu lidskou.

Z okamžitého uzdravení malomocného na jevě jest, že ne způsobem přirozeným, nýbrž mocí božskou očištěn jest malomocný.

V. 5. Na téže cestě učinil Kristus ihned zázrak nový, druhý. Uzdravil totiž nemocného služebníka pohanského setníka. Židé byli tehdáž již pod vládou římskou a ve městech jejich byla římská posádka. Setník tento byl muž velice vlídný a Židům opravdově nakloněn. Svatý Lukáš zmiňuje se o něm obšírněji a sděluje i tu okolnost, že Židům vystavěl synagogu.

V. 6. Šlak čili dna jest bolestná nemoc, při níž nemocný údy stíženými nemůže pohnouti.

V. 8. a 9. „Pane nejsem hoden . . .“ Ve slovích těchto spočívá neobmezená důvěra setníkova a pevná víra ve všemohoucího Pána. Jakoby řekl: Když já, jenž jsem nevelkým pánem a malou jen moc mám, rozkazuji služebníkům svým a oni mne poslouchají, čím více tebe poslouchati bude všecko, ježto jsi pánem neobmezeným.

V. 10. Víra tato a důvěra zalíbila se P. Ježíši, a proto ji dal zástupům za příklad řka: „Amen, pravím vám, že nenalezl jsem také víry v Israeli“, t. j. mezi svými souvěrci.

V. 11., 12. a 13. Při této příležitosti poukázal P. Ježíš, že Židé pro tvrdošijnost svou k Jeho učení, nestanou se účastni spasení a života věčného. Za to však dojdou mnozí z pohanů („o d v ý c h o d u i o d z á p a d u“) blaženosti věčné. Tato po názoru a v obraze líčí se zde jako hostina, při níž arciotcové židovští seděti budou. „Synové království, t. j. Židé, kteří byli národem vyvoleným, měli vzítí první z rukou Messiaše vykoupení své. Do temností zevnitřních — zde opět obrazně znázorněna věčná bída a smrt zavržených.

III. Poučení. Kristus uzdravil člena národa vyvoleného i příslušníka pohanů. Všichni lidé povoláni jsou k tomu, aby v Církvi Kristově došli uzdravení, t. j. blaženosti věčné.

Kdo v Krista věří a užívá prostředků, jež nám zanechal (učení, sv. svátosti), stolisti bude s Abrahamem atd., t. j. dojde života věčného. Avšak kdo neuvěří v Krista a opovrhovati bude svatým jeho učním a jeho milostí, vyvržen bude do temnosti zevnitřní, t. j. bude do pekla zavržen.

Pán Ježíš vyslyšel obě prosby, jež mu s důvěrou byly přednešeny. Pomáhejmež i my těm, kteří nás za něco prosí a dobrodiní našeho hodni jsou.

Pohanský setník staral se o služebníka, když onemocněl. Starejmež se i my o ty, kteří nám přináležejí: rodiče o děti, děti o rodiče své, páni o své služebné.

Pán Ježíš nezamítl prosbu p o h a n a. I my nesmíme ohlížeti se na to při konání dobrých skutků, jakého kdo jest náboženství nebo národnosti. Všichni lidé jsou našimi bližními, nebo všickni máme společného Boha Otce, Syna Vykupitele i Ducha Posvětitel.

Neděle IV. po zjevení Páně.

Evangelium sv. Mat. 8, 23—27.

Za onoho času, když vstupoval Pán Ježíš na 23 lodičku, šli za ním učenníci jeho. A aj, bouře ve- 24 liká stala se na moři, tak že se lodička přikrývala vlnami, on pak spal. I přistoupili k němu 25 učenníci jeho, a zbudili jej, řkouce: Pane, zachovej nás, hyneme! I dí jim Ježíš: Co se bojíte, málo- 26 věrní? Tehdy vstav přikázal větrům a moři, a stalo se utišení veliké. Lidé pak se divili, řkouce: 27 Kdo jest tento, že ho i větrové i moře poslouchají?

I. **Obsah.** Kristus po ukončeném vyučování, jež z lodičky konal zástupům na březích jezera Genezáretského, plaví se na druhý břeh se svými učenníky. Když byli dále od břehu se vzdálili, strhla se prudká bouře. Kristus zatím umdlen jsa, usnul. Přestrašení učenníci budí Jej a prosí, aby je zachránil. Kristus povstav, činí jim výtku pro jejich nedůvěru. Na to poroučí vlnám a bouři, aby se utišily. Ke slovu Jeho ihned tak se stává.

II. **Výklad.** V. 23. Mořem tímto rozumí se jezero Genezáretské. Leží v Galilei, jest tři míle dlouhé a 1½ míle široké. Půvabné břehy jeho jsou úrodné. Pro množství ryb, jež v sobě chovalo, byly břehy jeho hustě obydleny, nejvíce od rybářů. Na tomto jezeře Kristus častěji z lodičky vyučoval zástupy.

V. 24. Ježíš spal jen po přirozenosti lidské. Jako Bůh nespí Kristus nikdy, nýbrž jsa

vždy vševědoucím, jest povždy při nejlepším sebevědomí. Poněvadž však Kristova přirozenost lidská s božskou byla nerozlučně sloučena, věděl ovšem Kristus o hrozícím nebezpečí.

V. 25. Učenníci domnívajíce se, že Ježíš o bouři ničeho neví, přistupují k němu, a budí Jej ze spánku. Slova jejich: „P a n e, z a c h o v e j n á s, h y n e m e,“ nasvědčují, že u z n á v a l i Krista za Pána vsí přírody a jisti byli si toho, že Kristus je zachrániti může. Než víra tato čili důvěra jejich nebyla přece tak veliká, jaká měla býti, že totižto i když tělesné oko Kristovo bylo uzavřeno, oko Jeho Boží nad nimi bdíti nepřestává. Proto také káral Kristus jejich malou víru řka:

V. 26. C o s e b o j í t e, m á l o v ě r n í t. j. n e m á t e ž á d n é p ř í č i n y s e s t r a c h o v a t i, k d y ž j á j s e m s v á m i.

V. 27. Pouhým slovem utišil Kristus bouři. Tím prokázal se neobmezeným pánem přírody. Nad tímto zázrakem žasli všickni a volali: K d o j e s t t e n t o, ž e h o v ě t r o v é i m o ř e p o s l o u c h a j í? Tím chtěli říci asi toto: Není to zajisté člověk obyčejný, jakož se na zemi nalezají, nýbrž neobyčejný, z nebe pocházející.

III. Poučení. Kristus s p a l. Umdletí a usnouti může jen člověk. Kristus nebyl pouze Bůh, nýbrž též i pravý člověk. Kristus utišil bouři na moři ihned a v okamžiku. Jest všemohoucí. O bouři věděl ve spánku, jest vševědoucí. Kristus v n e b e z p e č í a z n e b e z p e č í p o m o h l učenníkům svým. I nám pomáhá v neštěstích, jež nás potkávají. Mnohé, co se nám zdá býti zlem, obrací v náš prospěch.

I na dobré a spravedlivé sesílá Bůh pohromy mnohé a to, aby je z k u s i l a p a k t í m h o j n ě j i o d m ě n i l. Bůh dopouští, ale neopouští.

Vědouce, že Bůh p o v ž d y s námi a nad námi, neztrácejmež mysli a důvěry v Boha.

V neštěstí budmež t r p ě l i v ý m i a obracujmež je ke své nápravě a polepšení.

Neděle V. po zjevení Páně.

Evangelium sv. Mat. 13, 24—30.

Za onoho času řekl Pán Ježíš zástupům podobenství toto: Podobno jest království nebeské 24 člověku, kterýž naseł dobrého semene na poli svém. Když pak lidé zesnuli, přišel nepřítel jeho, 25 a naseł koukole mezi pšenici, a odešel. A když 26 bylina vzrostla a užitek učinila, tehdy ukázal se i koukol. Přistoupivše pak služebníci hospodářovi, 27 řekli jemu: Pane, zdaliž jsi dobrého semene neseł na poli svém? Odkudž tedy má koukol? 28 I řekl jim: Nepřítel člověk to učinil. Služebníci pak řekli jemu: Chceš-li, půjdeme a vytrháme jej? I řekl: Ne, abyste snad, trhajíce koukol, nevy- 29 trhali spolu s ním i pšenice. Nechte, ať obé spolu 30 roste až do žni; a v čas žni řeknu žencům: Seberte nejprve koukol, a svažte jej v snopky ku spálení: pšenici pak shromážděte do stodoly mé.

I. Obsah. Kristus přirovnává království nebeské rozsěvači, jenž dobrého semene naseł na poli svém. Když usnula čeled' jeho, přišel nepřítel a na poli

pšenici osetém nasil koukole. Když obé povyrostlo, poznali služebníci, že v pšenici koukol se nalézá. Proto otazovali se pána svého na původ koukole v pšenici. Když pak uslyšeli z úst hospodářových, že člověk nepřítel tak učinil, hotovili se k tomu, aby koukol z pšenice odstranili. Než hospodář nedopustil toho z příčiny, aby trhajíce koukol nevytrhali i pšenice. Spolu určil i čas k oddělení obého t. j. žeň, při níž bude pšenice do stodoly svážena, koukol pak na oheň dán ku spálení.

II. Výklad. V podobenství porovnává se věc neznámá, jež se má vysvětliti, s věcí známou a sice tak, že vyznačují se přední vlastnosti věci známé a přenášejí se na předmět neznámý. V zemích východních používali jmenovitě učitelové k znázornění předmětů nadpomyslných, náboženských, případných podobenství dílem, aby tyto posluchačům poněkud pochopitelným učinili dílem, aby je naklonili k zachování toho, k čemu pravdy tyto naváděly. Královstvím nebeským míní Pán Ježíš svatou Církev v svou, dobrým semenem jest učení Jeho, pole jest celý svět. Dobrým semenem či pšenicí rozumí se křesťané pravou vírou a šlechetnými skutky zdobení, nepřitelem jest ďábel, jenž koukol = zlé učení a špatné zásady mezi pšenici = členy sv. Církve rozsévá. Služebníci, kteří nemohou pochopiti odkud koukol se vzal mezi pšenicí, jsou sv. apoštolové a mnozí křesťané, kteří nemohou pochopiti, jak vzniklo zlo, nepravda a hřích v Církvi svaté totiž u členů její. Zrní jest poslední soud, stodolou rozumí se nebe, místem, kde koukol pálen bude, označuje se peklo.

V. 26. Pokud pšenice zelená, jest za těžko zpozorovati koukol a všelikou rostlinu záhubnou

v obilí, až teprve když užitek činí t. j. když kvas se tvoří a zrno roste, rozeznává se od rostliny jiné, vedle stojící.

V. 28. a 29. Hospodář věda, že jen dobrého semene nasil, ihned s jistotou soudil o původu koukolu v pšenici. Ale když služebníci se nabízeli: „Chceš-li, půjdeme a vytrháme je j,“ nedopustil toho v opatrnosti své, kterouž vyznačil slovy: „abyste snad trhájíce koukol nevytrhali spolu s ním i pšenice.“ Jsoutě zajisté kořínky bylin spolu v bezprostřední blízkosti stojících tak propleteny, že za těžko jest oddělití jedny bez porušení druhých. Při plení koukolu vzrostšího byla by zajisté vymýtěna i pšenice, což by bylo spojeno se ztrátou pro hospodáře.

V. 30. Slovy: „Nechte, ať obé spolu roste až do žni...“ určuje hospodář vhodný čas k oddělení koukole od pšenice.

III. Poučení. Bůh jest shovívavý, dává nám čas a prostředky k polepšení; jest spravedlivý a trestá nás, když se nepolepšíme.

Jest soud obecný, na němž dobří od zlých na věky oddělení budou; dobří v nebi na věky odměněni, zlí pak v pekle na věky potrestáni.

Služebníci mají dobro pánův svých vyhledávati, a škodě hrozící zabráňovati.

Hříchu máme nenáviděti, ale lidi, byť i zlé, milovati.

Neděle VI. po zjevení Páně.

Evangelium sv. Matouše 13, 31—35.

Za onoho času řekl Pán Ježíš zástupům podob-
31 benství toto: Podobno jest království nebeské zrna
32 horčičnému, kteréž vzav člověk, naseł na poli svém;
kteréžto sice nejmenší jest mezi všemi semeny,
ale když vzroste jest větší nežli všecky byliny, a
bývá (jako) strom, tak že ptáci nebeští přilétají
33 a bydlejí na ratolestech jeho. — Jiné podobenství
mluvil jim: Podobno jest království nebeské kvasu,
kterýž vzavši žena, zadělala do tří měřic mouky,
34 až zkysalo všecko. Toto všecko mluvil Ježíš k zá-
stupům v podobenstvích, a bez podobenství ne-
35 mluvil jim, tak že se naplnilo, co povědino skrze
proroka, řkoucího: „Otevru v podobenstvích ústa
svá, vypravovati budu skryté věci od ustanovení
světa.

I. Obsah. Pán Ježíš porovnává ve dvou podob-
benstvích dnešního sv. evangelia Církev svatou, již
nazývá svým královstvím, zrna horčičnému a kvasu.
Zrno horčičné, jakkoliv malinké, vyrůstá v bylinu
velikou. na jejíž ratolestech hnízdí ptactvo. Malá
částka kvasu proniká velikou částku mouky a činí
z ní chutné jídlo.

II. Výklad. Zrnem horčičným a kvasem
jest Církev Kristova; člověkem, jenž
nasil zrno horčičné na poli = světě, jakož i ženou,
jež zadělala kvas do tří měřic mouky, jest Pán
Ježíš, kterýž Církev založil a učením svým

spasil. Ptactvem, jež slétalo se a bydlelo v ratolestech stromu, jsou rozmanití národové.

V. 31. a 32. Zrno horčičné jest plod křoviny, jež dosahuje ve východních krajinách značné výšky a rozložitosti. Zrníčka rostliny této jsou velmi malinká; utřena jsouce ve víně, dávají pokrmům dobré chutě a záživnosti. Listí byliny této poskytuje příjemného chladu a proto ptactvo hnízdí na větvích křoviny. Pro nepatrnost semene, z něhož vyrůstá značný keř, jenž někdy dosahuje výšky stromu, přirovnává Pán Ježíš k němu Církev svatou, jež z počátku byvši skrovničkou a obmezena jsouc na několik jen apoštolův a zbožných žen, rozšířila se na oboru zemském v mohutnou společnost. A jako listí keře horčičného chladivého poskytují stínu ptactvu, jež přilétá, bydlí a hnízdí na ratolestech jeho: tak i Církev učení, jež hlásá, a milostí, již svatými svátostmi podává, mnohým národům poskytuje pokoje a blaha duchovního.

V. 33. o 34. Kdežto v podobenství předcházejícím více zevnější stránku Církvě svaté znázorňuje, dotýkaje se rozlohy její, v podobenství o kvasu, kterýž zavšši žena, zadělala do tří měřic mouky, až zkysalo všecko,“ poukazuje Pán Ježíš na vnitřní účinky, jež Církev svými prostředky (učení, sv. svátostmi) působí v duchu a srdci každého člena jejího.

Jako totiž kvas proniká mouku, do níž byl přimísen: tak učení Církvě svaté působí v člověka. Třemi měřicemi znázorňuje se trojí činnost ducha lidského: poznávací (rozum), volící (vůle) a cítící (cit). Učení a milost svaté Církvě rozum osvěcuje, vůli k činění dobrého povzbuzuje i sílí a cit pro pravdu a spravedlnost zušlechťuje.

V. 35. Již ve starém zákoně poukazovalo se na tento způsob učení Spasitele světa. V žalmu totiž 77. praví král David o Messiaši: „Otevru v podobenstvích ústa tvá.“

Skrytými věcmi rozumí se učení a tajemství, jež před příštím Syna Božího na svět buď jen částečně byla známá neb úplně neznámá.

III. **Poučení.** Pravá Církev jest obecná, jsouc pro všechny lidi, věky a poměry.

Církev katolická má prostředky, jimiž členy své posvěcovati může a skutečně posvěcuje.

Štěstí, že údy pravé Církve jsme, máme sobě vážiti a Bohu za to děkovati.

Slovo Boží osvěcuje náš rozum, a milost, jež se nám poskytuje svatými svátostmi, zahřívá naši duši.

Prospívejtež v dobrém a snažte se dostoupiti vrcholu křesťanské dokonalosti.

Neděle devítník.

Evangelium sv. Matouše 20, 1—16.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům
1 svým podobenství toto: Podobno jest království
nebeské člověku hospodáři, kterýž vyšel na úsvitě,
2 aby najal dělníků na vinici svou. Smluviv pak
s dělníky z peníze denního, poslal je na vinici
3 svou. A vyšed okolo hodiny třetí, uzřel jiné, ani
4 stojí na trhu zahálejíce, a řekl jim: Jdětež i vy
na vinici mou, a co bude spravedlivého, dám vám.

A oni šli. Opět pak vyšel při šesté a deváté ho- 5
dině, a učinil též. Při jedenácté pak vyšed, našel 6
jiné, ani stojí, i řekl jim: Co tu stojíte celý den
zahálejíte? Řkou jemu: Žádný nás nenajal. Dí 7
jim: Jdětež i vy na vinici mou. Když pak byl 8
večer, dí pán vinice svému správci: Zavolej děl-
níků a dej jim mzdu, počna od posledních až do
prvních. Tedy přišedše ti, kteříž byli okolo jede- 9
nácté hodiny přišli, vzali po jednom penízi. Při- 10
šedše pak i první, domnívali se, že více vezmou:
ale i oni vzali po jednom penízi. A vzavše reptali 11
proti hospodáři, řkouce: Tito poslední jednu toliko 12
hodinu dělali a rovné jsi je učinil nám, kteříž
jsme nesli břímě dne i horka. On pak odpovídaje 13
jednomu z nich, řekl: Příteli, nečiním tobě křivdy.
Zdaliž jsi z peníze denního nesmluvil se mnou?
Vezmiž, co tvého jest a odejdi; chci pak i tomuto 14
poslednímu dáti jako i tobě. Aneb zdaž mi není 15
svobodno učiniti co chci? Čili oko tvé jest ne-
šlechtné, že já dobrý jsem? Takť budou poslední 16
prvními; nebo mnoho jest povolaných, ale málo
vyvolených.

I. **Obsah.** V přítomném podobenství sděluje Pán Ježíš, že dělníci za různých dob na vinici Páně najímání byli od hospodáře, jenž vyšel na tržiště, kdež se tito shromáždňovali, hledat dělníků na práci.

Jedni šli do práce dříve, druzí později. Při výplatě však dostalo se jednomu každému stejné odměny.

Ovšem reptali mnozí, kteří delší dobu pracovali, že větší mzdu bráti měli, než ti, kteří čas krátký trvali v práci na vinici; než hospodář poučil jich, že nespravedlivě si počínají, a že jim dostalo se po právu a spravedlnosti.

II. Výklad. V. 1. H o s p o d á ř e m rozumí se zde Otec nebeský, jenž na vinici t. j. Církev svou najímá dělníků t. j. věřících, chtěje jednomu každému dáti na večer t. j. při posledním soudu peníz, jenž znamená věčnou odplatu v nebesích.

H o d i n y r o z l i č n é, v nichž hospodář najímal dělníků jsou r o z l i č n é d o b y, v kterýchž Bůh povolává lidi do Církve své. N a ú s v i t ě č i první hodina jest po našem počítání šestá hodina ranní, hodina třetí jest naše hodina devátá před polednem, hodina šestá jest naše dvanáctá, hodinou pak devátou rozumí se naše hodina pátá odpolední. S p r á v c e m jest zde Pán Ježíš, který při posledním soudě všechny lidi souditi bude.

Ačkoliv Bůh za r ů z n ý c h d o b povolal dělníků na vinici svou t. j. věřící do Církve své, a n e s t e j n ě d l o u h o u d o b u dal jim a dává pracovati na spasení duší, přece jednomu každému chce dáti po stejném penízi t. j. věčné odplatě v nebesích. Nepřijde na to, jak dlouho jsme žili, ale jak jsme žili.

Ty, kteří reptali, pokáral vlídně hospodář řka: Nečiním tobě křivdy . . . t. j. zásluhu tvou jsem odměnil na tolik, na kolik jsem s tebou smluvil, učinil jsem tobě po spravedlnosti. Chci-li po dobrotě své t. j. z neskončeného milosrdenství svého dáti totéž i ostatním, nehorši se.

III. Poučení. Bůh odplatí jednomu každému v den soudný za práci jeho života. Nebude počítati hodiny t. j. dobu jeho života, nýbrž jeho d o b r é s k u t k y.

Budte živi tak, aby každé chvíle možno vám bylo vykázati se dobrou prací t. j. životem ctnostným a bohumilým.

Je-li nám snášeti břímě dne a horka t. j. utrpení, útisků a pronásledování, nereptejmež, ale nesmež trpělivě břímě, jež Bůh na naši šíji vložil. Tím sobě nashromáždíme hojnost zásluh.

Jiným dobrého a přízné Boží nezávidtež, ale přejte každému ze srdce všeho dobrého. Závisť je hřích ohavný a pramenem mnohých nepravostí.

Neděle I. po devítniku.

Evangelium sv. Lukáše 8, 4—15.

Za onoho času, když se scházel zástup mnohý, 4
a z měst pospíchali k Ježíšovi, mluvil v podob-
benství: Vyšel rozsévač, aby rozséval símě své; 5
a když rozsíval, padlo jedno vedle cesty, i po-
šlapáno jest, a ptáci nebeští sezobali je. A jiné 6
padlo na skálu, a vzešlé uvadlo, protože nemělo
vláhy. A jiné padlo mezi trní, a trní spolu vzrostlé
udusilo je. A jiné padlo v zem dobrou, a když 7
vzešlo, učinilo užitek stonásobný. To pověděv, 8
volal: Kdo má uši k slyšení, slyš. Otázali pak se 9
ho učeníci jeho, jakéby to bylo podobenství? Jimž 10
on řekl: Vám dáno jest znáti tajemství království
Božího, ale jiným v podobenstvích, aby vidouce
neviděli a slyšíce nerozuměli. Jestíť pak podo- 12
benství toto: Símě jest slovo Boží. Kterí vedle

cesty, jsou ti, kteříž slyší; potom přichází ďábel a vynímá slovo ze srdce jejich, aby věřice spaseni 13 nebyli. A kteří na skálu: ti když slyší, s radostí přijímají slovo: ale ti nemají kořenů, ježto na čas 14 věří, a v čas pokušení odstupují. Kteréž pak mezi trní padlo, jsou ti, kteří slyšeli, ale jdouce po pečování a zboží a rozkošech života, bývají 15 udušeni a nepřinášejí užitku. Ale kteréž v zem dobrou (padlo), jsou ti, kteříž slyšíce slovo, v srdci dobrém a výborném je zachovávají, a užitek přinášejí v trpělivosti.

I. Obsah. Pán Ježíš vypravuje podobenství o rozsévači, jenž rozséval símě na poli svém. Zrna, jež rozséval, padla na rozličnou půdu: na cestu, na skálu, do trní a do půdy dobré. Sv. apoštolové slyšíce to, nevyrozuměli smyslu podobenství a proto tázali se po něm. Pán Ježíš sám vysvětluje podobenství přednešené, vykládaje, jak rozdílně působí slovo Boží v srdcích lidských.

II. Výklad. Přítomné podobenství vypravoval Kristus Pán u moře galilejského. Břehy tohoto jezera byly velmi úrodné. Kristus maje pole, jež kolem se rozkládala, před očima, vzal podobenství toto z přírody. Podobenství sám vyložil. Símě znamená slovo Boží, půdou pak, na kteréž semeno padlo, rozumí se srdce lidské. Kde je srdce lidské cestou, po níž se šlape, tam slovo Boží nepřinese užitku žádného, nebo náruživosti, jež srdcem panují a zlý duch, který srdce takové má v moci, nedopustí, aby símě slova Božího se ujalo, klíčilo a přineslo užitek ctnostného života. Kde jest srdce lidské skálou t. j. místem kamenitým, tvrdým, tam sice ujme se

zrno slova Božího, ale sotva že se ujalo a počalo růsti, musí za nedostatku potravy uvadnouti, t. j. lidé mnozí nalezají sice zalíbení na slyšení, ale nikoliv na plnění slova Božího.

Kde jest srdce lidské trním t. j. naplněno touhou po rozkoších, bohatství, cti a důstojnosti, tam ovšem nenalezne sítě slova Božího půdy ku blahodárnému vzrůstu. Lidé tací pro péče o věci pozemské ani nepřipustí k srdci svému učení, jež v odporu je s věcmi těmito. Avšak, kde srdce lidské jest půdou dobrou, t. j. kde jest dobrá a ochotná vůle, řídití a spravovati se vůlí Boží, tam slovo Boží přináší užitku výborného. Ovšem třeba zde vytrvati a míti trpělivost, jak Pán Ježíš při výkladu doložil „v trpělivosti;“ nebo jako semeno ne pojednou zraje v bohatý klas, ale klíčí, vyrůstá, zraje a vydáno jest za celý ten čas mnohé nepohodě, tak i křesťané věřící a slovo Boží plnící mnoho vytrpěti musí, než klidí bohatou úrodu života věčného ze semena slova Božího.

III. Poučení. Má-li slovo Boží nám prospěti, třeba, abychom upravili srdce své na dobrou půdu. Kdo nechce podle slova Božího žíti, život svůj po obsahu jeho spravovati, tomu slovo Boží neprospěje. Bez spolupůsobení vlastního nemůže ani milost Boží nás spasiti.

Poslouchejtež rádi učení svatého náboženství, spravujtež se podle něho, nedejtež se svěsti zlým učením a příkladem. Překážky, jež vám v cestu se staví, přemáhejtež rádi a pak vykličí sítě slova Božího v bohatý klas ctnostného, spravedlivého života, za nějž si koupíte blaženost v nebesích.

Neděle II. po devítniku.

Evangelium sv. Lukáše 18, 31—43.

Za onoho času pojav Pán Ježíš dvanácte
31 učenníků svých, řekl jim: Aj, vstupujeme do Je-
rusaléma a dokoná se všecko, co psáno jest skrze
32 proroky o Synu člověka. Nebo vydán bude po-
33 hanům, bude posmíván, a bičován, i uplván; a
když jej ubičují, zabijí jej, a třetího dne vstane
34 z mrtvých. A oni tomu nic nesrozuměli a bylo slovo
to skryto před nimi, a nesrozuměli, co se pravilo.
35 Stalo pak se, když se přibližoval k Jerichu, že slepý
36 jeden seděl vedle cesty, žebře. A když uslyšel
37 zástup mimojdoucích, otázal se, co by to bylo. I řekli
jemu, že Ježíš Nazaretský tudy jde. I zvolal, řka:
38 Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou! A kteří
39 napřed šli, domlouvali mu, aby mlčel. Ale on
40 mnohem více volal: Synu Davidův, smiluj se nade
mnou! Tedy zastaviv se Ježíš, rozkázal ho k sobě
přivésti. A když se přiblížil, otázal se ho, řka:
41 Co chceš, ať tobě učiním? On pak řekl: Pane,
42 ať vidím! I řekl jemu Ježíš: Prohlédni, víra tvá
43 tě uzdravila! A ihned viděl, a šel za ním, velebě
Boha. A veškeren lid, když to uzřel, vzdal chválu
Bohu.

I. **Obsah.** Pán Ježíš vypravuje svým dvanácti učenníkům na cestě do Jerusaléma, že bude trpěti mnoho bolesti, že bude zabit a konečně že z mrtvých vstane třetího dne. Učenníci neporozuměli slovům jeho.

Když přišli k Jerichu, uzdravil Pán Ježíš slepého žebráka. Lidé vidouce to, velebili Pána Boha.

II. Výklad. V. 31. Kristus vyprávěl apoštolům o svém utrpení, jak toto již proroci v dávnověkosti předpověděli, aby, až toto přijde, upamatovali se na slovo jeho, a tím i u víře své v božství i spásitel-ský úřad jeho byli potvrzeni.

V. 32. Synem člověka nazývá sám sebe Pán Ježíš, protože mluví o sobě vzhledem lidské své přirozenosti. „Bude vydán pohanům,“ t. j. římskému místodržícímu Pontskému Pilátovi a vojínům římským, kteří posádkou leželi v Jerusalémě.

V. 34. Svatí apoštolové neporozuměli slovům Pána Ježíše. Oni sice věřili, že Pán Ježíš jest pravým Vykupitelem, ale domnívali se, jako ostatní Židé, že po vystoupení svém v chudobě a ponížení, ukáže se světu později v nádhře a stkvělosti a zřídí slavné království pozemské. Proto nešlo jim nikterak na rozum Kristem líčené utrpení a hrozná smrt na kříži, o kteréž Pán Ježíš mluvil.

V. 35—37. Město Jericho bylo od Jerusaléma vzdáleno asi 4 hodiny. Slepý žebrák podle cesty nazýval se Bartimeus. Slyše veliký hluk, věděl, že někdo neobyčejný se přibližuje a proto se tázal, co by to znamenalo. Lidé mu pověděli, že Ježíš Nazaretský jde tudy cestou.

V. 38. Židé nazývali Messiaše synem Davidovým, protože proroci předvídali, že budoucí Messiaš z královského pokolení Davida se zrodí. Slepec tento zajisté slyšel mnoho o učení i skutcích Ježíše Nazaretského a v duši své přesvědčen byl o tom, že jest pravým Messiašem. Proto pln veliké důvěry zvolal: Ježíši, smiluj se nade mnou!

V. 39. Lidé domnívajíce se, že prosba tato obtěžuje Ježíše, domlouvali mu, aby mlčel.

V. 41. Ačkoliv Ježíš, jsa vševědoucí, dobře věděl, čeho si slepý přeje, přece otázal se ho: c o c h c e š, abych ti učinil? Chtěl zajisté, aby slepec tento víru a důvěru, jakouž k němu choval, i na venek ukázal, osvědčil, Židům sloužil za příklad, a zároveň aby tím jasněji moc Kristova byla patrna.

III. **Poučení.** Z evangelia dnešního zřejmy jsou obě přirozenosti Pána Ježíše, božská totiž i lidská.

Předpovídáním věcí budoucích, jakož i uzdravením slepého pouhým slovem v okamžiku, na jevě jest jeho přirozenost božská. V tom pak, že mluvil o svém utrpení a smrti, zračí se přirozenost lidská. Trpěti mohl jenom jako člověk.

Bůh slyší důvěrnou a vytrvalou modlitbu svých milých.

Jako uzdravený slepec velebil Boha za dobrodiní, tak i my velebmež Její a chválu vzdávejme Jemu za všecka dobrodiní, jež nám prokazuje.

Budmež v d ě č n i; nevděk jest znamením zlého srdce.

Po možnosti své a dle sil svých pomáhejme všem, kdo potřebují naší pomoci.

Neděle I. postní.

Evangelium sv. Mat. 4, 1—11.

- 1 Za onoho času veden jest Pán Ježíš na poušť
- 2 od ducha, aby pokoušen byl od ďábla. A postiv se čtyřiceti dni a čtyřiceti nocí, potom zlačněl.
- 3 A přistoupiv pokušitel, řekl jemu: Jsi-li Syn Boží,

rciž, ať kamení toto chlebové jsou. On pak od- 4
povídaje, řekl: Psáno jest: Ne samým chlebem
živ jest člověk, ale každým slovem, kteréž vy-
chází z úst Božích. Tedy pojal ho ďábel do sva- 5
tého města a postavil jej na vrch chrámu, a řekl
jemu: Jsi-li Syn Boží, spušť se dolů. Nebo psáno 6
jest, že andělům svým přikázal o tobě, a na ruce
uchopí tebe, abys snad o kámen nohy své ne-
urazil. I řekl mu Ježíš: Zase psáno jest: Nebudeš 7
pokoušeti Pána Boha svého. Opěť pojal ho ďábel 8
na horu vysokou velmi, a ukázal mu všecka krá-
lovství světa, i slávu jejich, a řekl jemu: Toto 9
všecko tobě dám, jestliže padna budeš mi se kla-
něti. Tedy dí mu Ježíš: Odejdiž, satane! Neboť 10
psáno jest: Pánu Bohu svému se klaněti, a jemu
samému sloužiti budeš. Tehdy opustil ho ďábel; 11
a aj, andělé přistoupili a sloužili jemu.

I. Obsah. Když byl Pán Ježíš pokřtěn od sv. Jana v řece Jordáně, odešel na poušť, aby se připravoval postem a modlitbou na úřad vykupitelský. Dokončiv 40denní přípravu tuto, byl po třikráte pokoušen od ďábla, jenž vykoupení lidstva chtěl zmařiti.

V trojím tom pokušení zvítězil Kristus slavně.

II. Výklad. V. 1. Pán Ježíš veden jest od ducha na poušť, t. j. bylo to vůlí i Jeho Otce, aby vítězstvím nad pokušením hned na počátku svého úřadu zabezpečil úplné vítězství nad ďáblem, t. j. naše vykoupení.

Poušť, na niž veden Pán Ježíš, byla Quarantania a rozkládala se mezi Jerusalemem a Jerichem.

Tam byl pokoušen od ďábla. Kristus připustil tohoto pokušení proto, aby ukázal 1. že přemůže a zvítězí nad tím, jehož pokušení Adam a Eva podlehli; 2. že moc ďáblovu zkazí a říši jeho vyvrátí; 3. že netřeba nám báti se pokušení, když jim po návodu jeho odpíráti a proti nim bojovati budeme.

V. 2. Postiv se, zlačněl. Buď živil se za celý ten čas po způsobu svatého Jana kořínky a bylinami, nebo nepožíval pražádného pokrmu. Druhé možno proto, že božská přirozenost napomáhala lidské, o kteréž jedině platí: „zlačněl“.

V. 3. a 4. Pokušitel ďábel, ač duch, objevil se v podobě lidské a vedl Pána Ježíše k hromadě kamení, řka: Jsi-li skutečně Syn Boží, za kteréhož hlas s nebe tebe provolal, reiž, ať kamení toto chlebové jsou. Odpovědí: „Ne samým chlebem . . .“ chtěl Pán Ježíš říci, že Otec nebeský, jenž otcovskou péčí má o každého tvora svého, nepotřebuje k zachování chleba přirozeného, ale že dovede zachovati člověka i bez chleba, jakož učinil Israelitům na poušti, když je po 40 let živil mannou. Dále chtěl slovy těmito poukázati, že člověk o výživu duše své, kteráž vírou (zde „slovem“) udržována bývá při životě, předem a více než o tělo má pečovati.

V. 5—9. Do svatého města = Jerusaléma. Městem svatým nazýval se Jerusalém, poněvadž v něm byl vystaven chrám Hospodinův. Ve chrámě tom nalézala se svatyně svatých. Střecha chrámová byla po způsobu východním plochá, tak že se po ní mohlo choditi.

Radě ke skoku s věže této, připomíná ďábel Pánu Ježíši slova žalmisty Páně: „Andělům svým prikázal o tobě . . .“ David, mluvě tu o ochraně, kterou Bůh poskytuje svým milým, když bez svého zavinění upadli do nebezpečí, neměl zajisté na mysli

ochranu Boží pro ty, kteří svévolně v nebezpečí se vydávají.

Đábel chtěl patrně, aby Kristus pro lichou slávu světskou vyda! se v nebezpečí. Toho však Kristus neučinil, nýbrž odbyl svůdce slovem Písma svatého: „Zase psáno jest: Nebudeš pokoušeti Pána svého!“ Tím chtěl říci: Kdo svévolně bez příčiny se vydává v nebezpečí, očekáváje ochrany Boží, těžce hřeší **opovážlivou** důvěrou v pomoc Boží.

V. 8. a násl. Nedosáhnuv dvojím svým pokušením cíle svého, odvážil se đábel ještě jednou na Krista. Vyvedl jej totiž na horu vysokou, stejnojmennou s pouští Quarantánskou. S hory této, po hoře Nebo v Judsku nejvyšší, byla přerozkošná vyhlídka. Toho použil pokušitel a pravil: „Toto všecko tobě dám, jestliže padna, budeš se mi klaněti.“ Chtěl tím zajisté vzbuditi pýchu a žádost časného zboží. Avšak Kristus nepřišel na svět pro říši pozemskou, nýbrž především, aby založil na zemi království nebeské, jehož každý dosíci může zde i na věčnosti klaněním se pravému, jedinému Bohu. Proto ve svatém hněvu odbyl Kristus đábla: „Odejdiž, satane! Nebo..“

III. Poučení. Půst jest skutek dobrý, spasitelný a Bohu milý. —

Ježíš se postil. Ježíš se postil jen jako člověk: bylať tudíž v jedné božské osobě, vedle božské, lidská přirozenost.

Pokušení samo o sobě není hříchem. Kdo v ně nesvolí, tomu neuškodí. Kdo je přemůže, tomu prospěje. Pokušením zajisté sílí se naše mravní povaha a vítězstvím nad ním zveličuje a množí se naše zásluha u Boha a tím i odměna.

Jako Pán Ježíš dříve než nastoupil úřad svůj, modlitbou a postem se připravoval, tak i my ke

všemu, co započínáme, d o p r o š u j m e s e p o m o c i B o ž í.

V požívání pokrmu a nápojů buďtež strídmi. Nedejtež se za žádnou cenu a poklady tohoto světa svěsti ke hříchu.

V pokušeních dovolávejtež se pomoci a milosti Boží. —

Ustanovené posty, jak velí příkázání církevní, svědomitě zachovávejtež.

Neděle II. postní.

Evangelium sv. Matouše 17, 1—9.

1 Za onoho času pojal Pán Ježíš Petra a Ja-
koba a Jana, bratra jeho, a vedl je na horu vy-
2 sokou soukromí, a proměnil se před nimi. I za-
stkvěla se tvář jeho jako slunce, a roucho jeho
3 učiněno jest bílé jako sníh. A aj, ukázali se jim
4 Mojžíš a Eliáš, rozmlouvajíce s ním. I propověděl
Petr, a řekl k Ježíšovi: Pane, dobře jest nám zde
býti; chceš-li, udělejme zde tři stánky, tobě jeden,
5 Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden. A když on ještě
mluvil, hle, oblak světlý zastínil je. A aj, hlas
z oblaku, řkoucí: Tento jest Syn můj milý, v němž
6 jsem si dobře zalíbil, toho poslouchejte. I usly-
ševše to učenníci, padli na tváře své a báli se
7 velmi. A přistoupiv Ježíš, dotekl se jich, a řekl
8 jim: Vstaňte a nebojte se. Pozdvihše pak oči
9 svých, žádného neviděli, než samého Ježíše. A když

se sestupovali s hory, přikázal jim Ježíš, řka: Žádnému nepravte o tom vidění, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých.

I. Obsah. Pán Ježíš vzal tři své nejdůvěrnější apoštoly: Petra, Jakuba a Jana, vedl je na horu vysokou a tam se před nimi proměnil, ukázav na okamžik božskou svou velebnost. V okamžiku tom objevili se i dva nejčelnější proroci starého Zákona, Mojžíš a Eliáš. Hlas Boha Otce zaznívající s nebe, prohlásil Krista za Syna Božího.

Když pak sestupovali s hory, přikázal Kristus apoštolům, aby o tom dříve ničeho nevypravovali, dokud sám nevstane z mrtvých.

II. Výklad. V. 1. Kristus vzal své nejmilejší apoštoly, t. j. Petra, Jakuba a Jana na horu vysokou. Petr vynikal věrou, Jakub pevnou důvěrou či nadějí a Jan neobyčejnou láskou k Pánu Ježíši. Horou, na níž Kristus se proměnil, byla dle ústního podání a výkladu sv. Otců hora Tábořská, kteráž ležíc nedaleko Nazaréta, převyšovala všechny pahorky galilejské. Proměnil se t. j. zaměnil obyčejný zjev svůj za neobyčejný.

V. 2. Zastkvěla se tvář jeho jako slunce, t. j. sláva Boží, jež v něm přebývala, ozářila nebeským leskem jeho obličej; roucho jeho učiněno bylo bílé jako sníh, t. j. i roucho po způsobu východních krajin jsouc sněhobílé, označovalo velikou, neobyčejnou velebnost a vznešenost.

Účelem proměnění Pána Krista bylo, aby svatí apoštolové u víře v božství Ježíše Krista byli utvrzeni a nepochybovali o něm ani tehdy, až svědky budou na hoře Olivetské i jeho nejvyššího ponížení.

V. 3. Mojžíš a Eliáš, zástupcové starého zákona, objevili se, aby svatí apoštolové tím více usvědčeni byli, že Pán Ježíš jest pravý Spasitel, který v zákoně a prorocích byl předpovídán. Rozmlouvali s ním; bezpochyby o vykupitelské činnosti a spáse celého světa, jež stane se utrpením a smrtí jeho.

V. 4. Vidění toto tak radostně dotklo se svatých apoštolů, že Petr jménem jich zvolal: „P a n e d o b ř e . . “ jako by řekl: V takovém stavu radostném a v patření božské velebnosti chtěli bychom se nalézati věčně.

V. 5. Světlý oblak, jenž sestoupil a zastínil přítomných, byl znamením přítomnosti Boží; než na větší ještě svědectví zavznělo slovo Boží: „Tentof jest Syn můj milý . . .“ Jako při křtu v řece Jordáně, tak i tuto prohlásil Bůh Otec Ježíše Krista z a s v é h o S y n a, nařizuje, že Jeho vůli a zákonu máme se naprosto podrobiti.

V. 6. Tušíce bezprostřední přítomnost Boží, strachem a bázni jati jsou svatí apoštolové. Bylať to zajisté bázeň svatá, kteráž dotknula se srdcí jejich.

V. 7. Pán Ježíš zbavil je strachu, řka k nim láskyplně: „V s t a ň t e a n e b o j t e s e !“

V. 8. Pán Ježíš přikázal apoštolům svým, aby o tom nikomu nevypravovali, proto 1. že lid u víře v Něj dosud nebyl peven, 2. aby lidé vidouce Jej po takové slávě v nejhlubším ponížení visícího na kříži, nehoršili se; 3. aby Israelité, očekávající znovuzřízení svého království, nepovstali proti Římanům a skrocení a přemožení byvše, nezatvrdili ještě více srdcí svých k evangeliu Kristovu.

Pán Ježíš chtěl dříve zemřítí a teprv svým z m r t v ý c h v s t á n í m dáti světu nejjasnější svědectví, že je skutečně Bůh a pravý Messiaš nebo-il Spasitel.

III. Poučení. Bůh Otec sám potvrdil božství Kristovo. Ježíš Kristus jest pravý Bůh.

Mojžíš a Eliáš dávno již ze světa odešli, tělem zemřeli, ale duše jejich nezemřela. Duše lidská jest nesmrtelná.

Svatí apoštolové padli na tváře své, klaněli se Pánu Ježíši. I my máme se Kristu Pánu klaněti, zejména v nejsvětější svátosti Oltářní.

Kristus dal apoštolům okusiti slastí nebeských již zde na zemi. Tak dává až dosud Bůh okoušeti svým milým a spravedlivým v modlitbě a konání skutků dobrých blaženosti v duši a srdci.

Kristus se proměnil. I my se jednou proměníme, až vstaneme z mrtvých, abychom nejen duší, ale i tělem díl měli na blaženosti nebeské.

Neděle III. postní.

Evangelium sv. Lukáše 11, 14—28.

Za onoho času vymítal Pán Ježíš zlého ducha 14 a ten byl němý. A když vyvrhl zlého ducha, mluvil němý, i divili se zástupové. Někteří pak z nich 15 pravili: Skrze Belzebuba, knížete zlých duchů, vymítá zlé duchy. A jiní pokoušejíce ho, znamení 16 s nebe hledali od něho. Ale on, znaje myšlení 17 jejich, řekl jim: Každé království proti sobě rozdělené zpustne a dům na dům padne. Jestliže 18 pak i satan proti sobě rozdělen jest, kterakž ostojí království jeho? Nebo pravíte, že já skrze

- 19 Belzebuba vymítám zlé duchy. Jestliže pak já
skrze Belzebuba zlé duchy vymítám, skrze koho
je vymítají vaši? Protož oni soudcové vaši budou.
- 20 Pakliť prstem Božím zlé duchy vymítám, jistěť
21 přišlo k vám království Boží. Když silný ozbro-
jenec ostříhá síně své, v pokoji jsou ty věci, kte-
22 rýmiž vládne. Pakli by silnější přijda, přemohl
jej, všecku jeho zbroj, v niž doufal, odejme a loupež
23 jeho rozdělí. Kdo není se mnou, proti mně jest:
24 a kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje. Když
nečistý duch vyjde z člověka, chodí po místech
suchých, hledaje odpočinutí; a nalezna, dí: Vrátím
25 se do domu svého, odkudž jsem vyšel: a přijda, na-
26 lezne jej chvostištěm vyčistěný a ozdobený. Tehdy
jde, a přijme k sobě jiných sedm duchů, horších
nežli jest sám a vejdouce přebývají tam. I jsou
27 poslední věci toho člověka horší nežli první. Stalo
se pak, když to mluvil, pozdvihši hlasu jedna
žena ze zástupu, řekla jemu: Blahoslavený život,
kterýž tebe nosil, a prsy, kterýchž jsi požíval.
28 Ale on řekl: Ovšem pak blahoslavení, kteří slyší
slovo Boží, a ostříhají ho.

I. Obsah. Pán Ježíš vymítá zlého ducha ze člověka
a ukazuje, že silnějším a mocnějším jest, nežli on.

Byv neprávě nařknut, že tak činí pomocí Belze-
buba, hájí se proti lživým a utrhačným úsudkům ži-
dovským. Spolu obrací skutek svůj na mravní život
křesťanův. Za čin svůj jest veleben a blahoslaven od
ženy přítomné.

II. **Výklad.** Třetí neděle postní zove se kýchavá. V 6. století zuřil ve Vlaších krutý mor; provázen byl zíváním a kýcháním těch, kteří jím byli stíženi. Papež Řehoř I. nařídil za tou příčinou kající průvody. Tyto dějí se v naší sv. Církvi až podnes na den sv. Marka.

V. 14. Pán Ježíš vymítal ďábla. Ďábel měl za času Pána Ježíše z dopuštění Božího nad lidmi moc velikou, týral tělo i duši mnohých lidí. Lidé tací nazývali se posedlími.

Když jednou Pán Ježíš vyučoval, nalezal se mezi posluchači jeden takový člověk. Ďábel připravil jej o řeč, učinil jej němým; Pán Ježíš smiloval se nad tím člověkem a vybaviv ho z moci ďáblovy, uzdravil jej.

V. 15. Nemohouce popříti skutek Kristův popírali božské moci jeho, tvrdíce ze zášti a závisti, že činí tak za pomoci vůdce zlých duchů, Belzebuba.

V. 16. Mnozí z přítomných, chtějíce pokoušeti Pána Ježíše, žádali znamení s nebe, asi podobného, jako za Mojžíše padala s nebe manna, za Josue slunce v běhu svém ustálo, za Samuela za ticha bouře se ozvala, za Eliáše oheň s nebe padal a těm podobné.

Domnívali se, že tak daleko moc Ježíšova nesáhá, a proto že tím připraví jej o vážnost u lidu. Pán Ježíš tak neučinil a to proto, že dosti učinil již divů a zázraků, a Židé přece v něj neuvěřili. Znamenal dobře, že žádají Židé za znamení pouze z vědychtivosti a hříšné škodolibosti.

V. 17., 18. Pán Ježíš se hájí a poukazuje na nesmyslnost výčitky, již mu činili. Kdybych, chce říci, za pomoci Belzebuba zlé duchy vymítal, pak by ďábel sám potíral ďábla. V tom případě by království jeho svévolně bralo za své, a přece

ďábel po ničem jiném netouží, než aby říše jeho byla čím dále tím mocnější a silnější.

V. 19. „Synové vaši“, t. j. zvláště vyvolení mužové z národu vašeho. Byli to proroci, kteří nadpřirozenou mocí obdařeni jsouce, činili mnoho divů. Ti by zajisté z nařknutí vašeho nebyli potěšeni a svědčili by proti vám, kteříž popíráte působení Božího v tomto skutku mém. Hle, jak bezbožné jest smýšlení vaše!

V. 20. Poněvadž tedy nikoliv skrze Belzebuba, nýbrž vlastní mocí svou toto působím, musíte poznati, že říše ducha zlého jest vyvrácena, a že přišlo království Boží, v němž já jsem tím, jehož proroci předpovídali, ježž svět očekával, t. j. toužebně žádaný Messiáš nebo-li Spasitel.

V. 21., 22. Dokavád silnější neprijde, potud může zlý duch panovati lidem prostopášným; leč přijde-li silnější, veta jest po vládě jeho. Pán Ježíš přirovnává tuto ďábla k silnému oděnci, jenž stojí na stráži síně své. O sobě praví pak, že silnější jest tohoto, a proto, že není nic divného, když přemůže ďábla. Smysl celého porovnání jest ten: Pokud jsem nepřišel na svět, zlý duch měl svrchované panství zde na zemi; mým příchodem však jest poražen, přemožen a zničen.

V. 23. Kdo není téhož smýšlení, jakého já jsem, t. j. kdo nepřičinuje se, aby čest Boží a věčné dobro lidí bylo množeno a šířeno, ten mi odporuje. Pán Ježíš chtěl slovy těmito říci: Zlý duch nemá se mnou společný cíl a účel. Onť zajisté nechce šířiti čest Boží a lidem prospěti, nýbrž bojuje proti tomuto. Proto já a ďábel nemáme nic společného, nýbrž co nejvíce si odporujeme; mezi námi jest nepřátelství. Proto tvrzení vaše, že Belzebub jest mým společníkem, jest nejen utrhačné, nýbrž i nesmyslné.

V. 24—27. Židovští zaklínači, nedosáhše svého účelu, vymlouvali se, že duch zlý sice od nich vypuzen jest na místa suchá, ale nenalezna v místech těch příjemného příbytku, navrací se se sedmi jinými ve svůj starý, vyčistěný příbytek, aby dále tím více trápil člověka. Této důminky používá zde Pán Ježíš k tomu, aby poukázal, jak smutný jest stav člověka, kterýž učiniv dříve pokání, upadá ve staré nepravosti. J e d e n zlý duch (hříchy co s k u t k y) opustil člověka a s e d m duchů zlých (hříchy, jakožto nepravost) přichází a trápí duši člověka.

V. 27. Žena učením a výkladem Krista Pána dojata jsouc, zvolala v radostném nadšení: „Blahoslavený život...!“

V. 28. Pán Ježíš chtěl říci: Ovšem blahoslavená jest matka má, ale blažen a spasen může býti každý, kdo po mém učení bude žíti, mými pravidly, mým zákonem se spravovati.

III. Poučení. Pán Ježíš zničil moc ďáblou.

Za času Pána Ježíše žili lidé posedlí duchem zlým. Panna Maria jest blahoslavenou pro své sv. mateřství, pro své zásluhy a neposkvrněný svůj život.

Varujte se křivého posuzování.

Dbejte toho, abyste neupadli opětně ve staré hříchy a nestali se hříšníky ze zvyku.

Memůžeme lépe blahoslaviti Marii Pannu, než když se přičiníme, abychom čím dále tím lépe učení Jejího Syna znali a zachovávali.

Neděle IV. postní.

Evangelium sv. Jana 6, 1—15.

1 Za onoho času odešel Pán Ježíš za moře ga-
lilejské, jenž jest tiberiadské, i šel za ním zástup
2 veliký; nebo viděli divy, jež činil nad těmi, kteříž
3 nemocni byli. Tedy vstoupil Ježíš na horu, a seděl
4 tam s učenníky svými. Byla pak blízko Velikonoc,
5 den sváteční židovský. Když tedy Ježíš pozdvihl
očí, a viděl, že zástup veliký jde k němu, řekl
k Filipovi: Odkud nakoupíme chlebů, aby pojedli
6 tito? To pak řekl, zkoušeje ho; nebo sám věděl,
7 co chtěl učiniti. Odpověděl jemu Filip: Za dvě
stě peněz chlebů nestačí jim, aby jedenkaždý
8 něco málo vzal. Dí jemu jeden z učenníků jeho,
9 Ondřej, bratr Šimona Petra: Jestíť zde jeden
pacholík, kterýž má pět chlebů ječných a dvě
10 ryby; ale což jest to mezi tak mnohé. Tedy řekl
Ježíš: Rozkažte lidu posaditi se. Bylo pak mnoho
trávy na místě. I posadilo se mužů v počtu okolo
11 pěti tisíců. Tedy vzal Ježíš chleby, a učiniv díky
rozdával sedícím; též i z ryb, jak mnoho chtěli.
12 A když byli nasyceni, řekl učenníkům svým: Se-
beřte drobty, kteréž pozůstaly, ať nezhynou. Tedy
13 sebrali a naplnili dvanácte košů drobty, jež
z pěti chlebů ječných pozůstaly po těch, kteříž
14 byli jedli. Tedy lidé, když uzřeli div, jež byl
učinil Ježíš, pravili: Tentofť jest jistě prorok,

kterýž má přijíti na svět. Tedy Ježíš, když poznal, 15 že chtěli přijíti, aby jej chytili a učinili jej králem, utekl opět na horu sám jediný.

I. Obsah. Pán Ježíš odešel na poušť a veliký zástup lidu následoval jej, aby dále naslouchali svatým pravdám, jimž učil. Poněvadž posluchači tito ničeho dříve nepojedli a zlačněli, nasýtil jich způsobem zázračným, a to pěti chleby a dvěma rybičkami. Když byli všickni pojedli do syta, poručil sbírat drobty, jež pozůstaly. Sebráno jich 12 košů. Tímto divem, jež učinil Kristus, byl zástup tak nadšen, že nejenom poznal v Ježíši přislíbeného Vykupitele, nýbrž i králem jej prohlásiti chtěl. Ale Kristus pocty této nepřijal a zmizel.

II. Výklad. V. 1. Umdlen ustavičným kázáním, přeplavil se Pán Ježíš na druhý břeh moře galilejského, aby si na poušti, řečené Bethsaida, odpočinul! Moře galilejské slulo také tiberiádké, od města Tiberias, jež stálo na břehu jeho.

V. 4. Židé slavili slavnost velikonoční na památku svého východu z otroctví egyptského.

V. 6. Otázkou: „Odkud nakoupíme chlebů, aby pojedli tito?“ kterouž dotazoval se sv. Filipa, chtěl Pán Ježíš, jsa vševědoucí, zkoušeti víru a důvěru svého apoštola, a nikoliv dozvědět se od něho pramene pomoci. Dále chtěl otázkou touto upozorniti již na zázrak, jenž měl následovati v zápětí.

V. 7. 200 peněz, tak řečených denárů, platilo asi našich 35 zl.

V. 8. Z odpovědi Ondřejovy poznáváme, že sv. apoštolové sami uznávali, že nemožno způsobem přirozeným nasýtili tak veliké množství.

V. 11. Nerozdával sám, ale poručil tak činiti svým apoštolům, aby tím zřejměji poznali všemohoucnost jeho. Za tím účelem, a pak aby šetrnosti dal příklad, rozkázal sbíratí pozůstalé drobty.

V. 14. Zázrakem tímto osvědčil Pán Ježíš božskou svou moc, a lid uznal v něm proroka, kterýž přijíti má na svět, t. j. zaslíbeného Vykupitele a Spasitele.

V. 15. Dle domnění všeobecného myslili Židé, že, budoucí Vykupitel zařídí na zemi světské království a že Sám v něm bude slavným králem. Proto použili této příležitosti a chtěli jej za krále prohlásiti, aby ukázali se vděčnými a uspíšili to, nač tak toužebně čekali. Kristus však přišel na svět založit království nebeského, duchovního, v němž všickni sobě rovni jsouce, účastni býti mají jeho milostí a darů. Proto nabízené jemu pocty nepřijal.

III. Poučení. Vševědoucností svou poznal Kristus potřeby zástupu a všemohoucností svou pomohl, kde pomoci jeho bylo třeba. On ví, čeho kdy potřebí máme, a pomáhá, když nikdo jiný pomoci nemůže. Pán Ježíš dal rozdávatí chlebě zástupu svými apoštoly; tolikéž učinil sv. apoštoly a jejich nástupce rozdávači milostí Božích ve svatých svátostech.

Zástup lidu nedbal hladu, a když Pán Ježíš kázal, zapomněl na vše ostatní; jak krásný příklad dal nám horlivosti v poslouchání slova Božího a v následování Ježíše Krista.

Pán Ježíš, dříve nežli chléb lámal a rozdával, činil díky, t. j. modlil se. Nezapomínejte na modlitbu před jídlem a po jídle!

Až dosud rozmnožuje Bůh chléb, ovšem cestou přirozenou na našich polích.

Učme se býti šetrnými a nepohrdejme ani droby, t. j. maličkostí.

Neděle V. postní.

Evangelium sv. Jana 8, 46—59.

Za onoho času mluvil Pán Ježíš k zástupům židovským a knížatům kněžským: Kdo z vás bude 46 mne trestati z hříchu? Jestliže pravdu mluvím vám, proč mi nevěříte? Kdo z Boha jest, slovo 47 Boží slyší: proto vy neslyšíte, že z Boha nejste. Tedy odpověděli Židé, a řekli jemu: Zdaliž my 48 dobře nepravíme, že jsi ty Samaritán, a zlého ducha máš? Odpověděl Ježíš: Já zlého ducha ne- 49 mám, ale ctím Otce svého, a vy jste mne zneuctili. Ale já nehledám slávy své: jestliť kdo jí 50 hledá, a soudí. Amen, amen pravím vám: Bude-li 51 kdo zachovávatí řeč mou, neuzří smrti na věky. Tedy řekli Židé: Nyní jsme poznali, že zlého 52 ducha máš. Abraham umřel i proroci, a ty pravíš: Bude-li kdo zachovávatí řeč mou, neokusí smrti na věky. Zdaliž ty větší jsi, nežli otec náš Abra- 53 ham, kterýž umřel, i proroci zemřelí? Kým sebe samého činíš? Odpověděl Ježíš: Oslavuji-li já sebe 54 sám, sláva má nic není; jestliť Otec můj, kterýž mne oslavuje, o němž vy pravíte, že Bůh váš jest

55 a nepoznali jste ho, ale já jej znám; a řeknu-li,
že ho neznám, budu podobný vám lhář. Ale známť
56 jej a řeč jeho zachovávám. Abraham, otec váš,
57 radoval se, aby viděl den můj: i viděl a radoval
se. Tedy řekli mu Židé: Padesáti let ještě nemáš
58 a Abrahama jsi viděl? Řekl jim Ježíš: Amen,
amen pravím vám, prve nežli Abraham byl, já
59 jsem. Tedy chápali kamení, aby házeli na něho:
Ježíš pak se skryl a vyšel z chrámu.

I. Obsah. Evangelium toto obsahuje část řeči, kterouž činil Pán Ježíš Židům ve chrámě Jerusalemském. Aby přesvědčil je o svém božském poslání, otázal se jich: „Kdo z vás bude mne trestati z hříchů?“ Když pak Židé vinili jej ze společnosti s duchem zlým, odpověděl jim laskavým způsobem, že tímto výrokem zneuctívají jej, a poučil je zároveň, že třeba a nutno řídit se řečí, t. j. učením jeho. Kdo učením jeho se řídí, neumře, ale bude míti život věčný. Tím opět popuzeni byli Židé, domnívajíce se, že mluví o smrti tělesné, kteréž i Abraham i proroci podlehli a vyzvali Ježíše, aby pověděl, kým sebe činí. Když byl pověděl, že jest Synem Otce nebeského, jenž jej oslavuje, a že po něm Abraham toužil, až jej konečně spatřil, pravili k němu: Padesáti let ještě nemáš a Abrahama jsi viděl? Na výtku tuto odpovídá Pán Ježíš: Amen, pravím vám, prvé nežli Abraham byl, já jsem. To rozhorčilo Židy tak, že chápali kamení, aby jej ukamenovali. Avšak Ježíš skryl se před nimi.

II. Výklad. Neděle V. postní nazývá se též smrtelná. Jméno to má proto, že Židé Krista

chtěli usmrtiti. Pán Ježíš nedopustil toho, protože nepřišel ještě čas jeho. Obřady v chrámech katolických (zahalení krucifixů rouškou barvy fialové, opomenutí při mši sv. žalmu „Judica“ a „Gloria Patri“) připomínají na tuto událost.

V. 46. Pán Ježíš, jsa pravý Bůh, byl beze vší poskvrny hříchu, a proto mohl zvolati: Kdo z vás bude mne trestati z hříchů? Ze svat. úst jeho vycházela pravda, a proto měli židé této pravdě neobmezeně se podvoliti. Toho však nečinili. Proto vytýkal jim Pán Ježíš jejich nedůvěru, řka: Jestliže pravdu mluvím vám, proč mi nevěříte?

V. 47. Kdo opravdu miluje Boha, rád o něm poslouchá. Poněvadž vy jste lidé zlí, Boha nemilujete a svatému zákonu podrobiti se nechcete, proto jest vám řeč má odporna.

V. 48. Cítíce hluboce tuto pravdivou výčitku v srdci svém a nemohouce popříti pronešené pravdy, chopili se zbraně potupy a snižování, řkouce: „Zdaliž my dobře nepravíme, že jsi ty Samaritán, a zlého ducha máš?“ Samaritáné byli obyvatelé země israelské po vyvrácení říše israelské králem Salmanassarem. Tento král přestěhoval poddané své do této země, kteříž smísivše se s lidem židovským, měli náboženství z části pohan­ské a z části židovské. Židé měli je v nejvyšší nenávisti a jméno Samaritán bylo nejvyšším pohaněním

V. 49. a n. Na výčitku, že zlého ducha má, odpovídá Pán Ježíš: „Já zlého ducha nemám, ale ctím Otce svého.“ Za to, že konám svou povinnost a hledám slávy Otce svého, za to mne tupíte. Než ten, kdo slávy hledá, bude i souditi. Mně se jedná jen o spasení Vaše a proto pravím vám: „Bude-li kdo zachovávat řeč

m o u, n e u z ř í s m r t i n a v ě k y, to jest, kdo říditi se bude naučením, jakéž dávám, nalezne po smrti život věčný, neumře, ale bude věčně blažený.

V. 52. a n. Židé rozuměli slovům tak, jakoby mluvil o smrti časné, a poukazovali na proroky, kteří smrti časné byli podlehli. Na základě toho soudili, že nad tyto se povyšuje, skutečně zlým duchem jest posedlý.

V. 54. a n. Řeknu-li vám, odpovídá Kristus, že jsem vyšším proroků těchto. nikoho z vás nepřesvědčím. Nevěříte-li tedy slovům mým, vizte oslavu, jakouž mne oslavuje Otec můj, činy, zázraky svými a nebeským zjevením při křtu mém. Otce mého ctíte, proto jeho oslavování mé osoby by vás mělo přiměti, abyste uvěřili ve mne. Avšak i tohoto Boha (Otce mého) nepoznali jste dobře, jinak byste soudili o mé osobě.

V. 56. Abraham toužil po mém příchodu na svět. Tělem se toho sice nedočkal, ale nesmrtelným duchem svým, již tehdáž, když uvěřil zaslíbení Božímu, dle něhož z jeho semene vzejíti měl Messiáš. Abraham viděl tedy Spasitele pevnou vírou. Později spatřil Spasitele i v předpekli, když přišel oznámit věrným Zákona Starého dokonané jejich vykoupení.

V. 57. a n. Židé vykládali slova Pána Ježíše křivě, domýšlejíce se, že Kristus honosí se, jakoby očima tělesnými spatřil Abrahama, a proto pravili: „Padesáti let ještě nemáš, a Abraham a jsi viděl? Pán Ježíš byl tehdáž stár něco málo přes třicet let. Abraham žil před 2000 léty.

Slova Kristova: „Prvé nežli Abraham byl, jsem já“, nasvědčují, že Kristus jakožto Bůh, po přirozenosti božské, jest věčný.

Židé považujíce slova ta za rouhání Bohu činěné, na kteréž byl vyměřen trest ukamenování, chápali kamení, aby házeli na něho. Poněvadž nebylo ještě vůlí Boží, vydati se na smrt, skryl se Kristus před nimi.

III. Poučení. P. Ježíš mohl i největší nepřátely své vyzvati: kdo z vás trestati mne může z hříchů? On jest nejvyšš svatý.

Pán Ježíš jest od věčnosti Synem Boha Otce.

Abraham uvěřil, a viděl pevnou víru Pána Ježíše.

I naše víra má býti pevná.

Kdo učení Pána Ježíše zachovává, dojde blaženosti věčné. Poslouchejtež rádi a plnětež věrně učení Pána Ježíše; tak stanete se dětmi Božími.

Nesudtež křivě a nepomlouvejte. Čest svou, zle napadenou, hajte ve vší mírnosti a tichosti.

Neděle květná.

Evangelium sv. Matouše 21, 1—9.

Za onoho času, když se přiblížil Ježíš k Jerusalému, a přišel do Betfage k hoře Olivetské, tehdy poslal dva učenníky, řka jim: Jděte do městečka, kteréž proti vám jest, a hned naleznete oslici přivázanou, a oslátko s ní: odvažte je a přiveďte ke mně. A řekne-li kdo co vám, rcete, že Pán jich potřebuje; a hned je propustí. Toto pak

se všechno stalo, aby se naplnilo, což povědíno jest
5 skrze proroka řkoucího: Povězte dceři sionské: Aj,
král tvůj béře se k tobě tichý, sedě na oslici, a
6 na oslátku jhu podrobené. I jdouce učenníci, učinili
7 jako jim byl Ježíš přikázal; a přivedli oslici i
oslátko, a vložili na ně roucha svá, a jej na ně
8 posadili. Velmi pak mnohý zástup prostírali roucha
svá na cestu, a jiní sekali ratolesti se stromů, a
9 metali je na cestu; zástupové pak, kteří napřed
šli, i kteří vzadu byli, volali řkouce: Hosanna synu
Davidovu! Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně!
Hosanna na výsostech!

I. Obsah. Pán Ježíš posílá dva učenníky do městečka Betfage, aby přivedli jemu oslici a oslátko, na nichž by slaviti mohl vjezd svůj do Jerusalema, jak předpověděl Zachariáš prorok, řka: „Aj, král tvůj béře se k tobě, sedě na oslici a na oslátku jhu podrobené.“ Když tak byli učinili a vložili roucha svá na zvířata tato, posadil se Pán Ježíš na oslátko a vjížděl do hlavního města. Lid prostíral na počest jemu roucha na cestu, jiní házeli zelené ratolesti se stromů, a zástup veškeren pozdravoval jej voláním: „Hosanna synu Davidovu! Požehnaný, jenž se béře ve jménu Páně!“

II. Výklad. Na památku slavného vjezdu Pána Ježíše do Jerusalema, světí se ve chrámech křesťanskokatolických ratolesti a koná se průvod kolem kostela. Za tou příčinou nazývá se neděle dnešní květnou.

V. 1. Městys Betfage ležel na úpatí hory Olivetské. Jméno Betfage tolik jako dům fíkův, na-

svědčuje tomu, že kolem městečka se pěstovalo mnoho fíkových stromů.

V. 2. Ze slov: jděte do městečka a tam naleznete . . . zřejmá jest v š e v ě d o u c n o s t Pána Ježíše. Na východě užívá se k tahu i k jízdě oslů.

V. 3. Rozkaz Pána Ježíše: „O d v a Ź t e Ź j i a p ř i v e d t e Ź k e m n ě!“ svědčí, že Ježíš jest Pánem všech věcí. Dle všeho souditi možno zároveň, že majetník zvířat těchto Pána Ježíše znal a byl jeho učenníkem.

V. 5. Prorokové starého zákona, zejména Isaiáš a Zachariáš, předpovídali, že Spasitel vejde jakožto král říše pravdy a ctnosti slavně do města Davidova. Sion byla hora, na kteréž David vystavěl hrad královský, odtud i celé město Jerusaleým často Sionem se nazývalo. Dcera Sionská tolik jako město Sionské. Židé, mluvíce obrazně, nazývali město p a n í, ž e n o u.

V. 6 a n. Jelikož blížil se čas velikonoční, bylo na cestě mnoho lidstva ubírajícího se na slavnost do Jerusaleéma. Prostíratí roucha (svrchní, čtyrrohá), sekati ratolesti a házeti v cestu, bylo poctou, jež se činila nejvyšším osobám. Zástup volaje: „Hosanna synu Davidovu!“ vyznával lidský původ Pána Ježíše, pocházejt zajisté z rodu Davidova.

III. Poučení. Pán Ježíš jest skutečně z a s l í b e n ý m S p a s i t e l e m. Vyplnilo se na něm, co proroci o něm předpovídali. I lid uznal jej za Spasitele.

Učenníci poslechli rozkazu Pána Ježíše. Buďte posllušni rodičů, učitelů, představených svých.

Vyznávejte Ź veřejně víru v Pána Ježíše, klaňte se Jemu.

Hod Boží velikonoční.

Evangelium sv. Marka 16, 1—7.

1 Za onoho času Maria Magdalena, a Maria Ja-
kobova, a Salome nakoupily vonných mastí, aby
2 přijdouce, pomazaly Ježíše. A velmi ráno první
den po sobotě přišly ke hrobu, ano již slunce
3 vzešlo. I pravily vespolek: Kdo nám odvalí kámen
4 ode dveří hrobových? A pohledše uzřely kámen
5 odvalený; byl zajisté veliký velmi. A všedše do
hrobu, uzřely mládence, sedícího na pravici, odě-
6 ného rouchem bílým; i ulekly se. Kterýžto řekl
jim: Nebojte se. Ježíše hledáte Nazaretského, ukři-
žovaného; vstalť jest, není ho tuto; aj, místo,
7 kdež jej byli položili. Ale jděte, povězte učení-
kům jeho i Petrovi, že vás předejde do Galilee;
tam jej uzříte, jakož pověděl vám.

I. **Obsah.** Tři zbožné ženy Maria Magdalena, Maria Jakobova a Salome nakoupily vonných mastí a šly ke hrobu P. Ježíše, aby pomazaly tělo jeho. Přijdouce ke hrobu poznaly, že odvalen z hrobu kámen, a v hrobě uzřely mládence bílým rouchem oděného, jehož se ulekly. Ten však upokojil jich, sdělil jim z mrtvých vstání Páně a uložil, aby událost tuto zvěstovaly učenníkům jeho, zvláště sv. apoštolu Petrovi.

II. **Výklad.** V. 1. Mazati vonnými věcmi mrtvoly osob vznešených bylo obyčejem všeobecně rozšířeným v zemích východních. Tři tyto ženy Maria Magdalena, Maria, matka sv. Jakoba mladšího a Salome, matka

sv. Jakoba staršího a sv. Jana evangelisty byly s celou duší oddány Pánu Ježíši, proto chtěly hned po sobotě vzdáti poctu Kristu, a pomazati jeho tělo.

V. 3. Hroby židovské přikrývaly se velkým k a m e n e m, kterýž zastupoval dveře, poněvadž jejich hrobové nešli přímo do země, nýbrž vcházelo se do nich, a pak teprve byla do země učiněna prohlubeň.

V. 5. Mládenec onen byl anděl. Anděl oznámil narození Krista Pána, anděl stal se i hlasatelem jeho z mrtvých vstání.

V. 7. Anděl oznámiv zbožným ženám z mrtvých vstání Kristovo, nakázal jim, aby tuto událost zvěstovaly učenníkům jeho, spolu se vzkazem, že Kristus ukáže se jim v Galileji, jak jim to předpověděl. G a l i l e a, severní část Palestiny, bylo rodiště téměř všech apoštolů. Tam se také navrátiti chtěli apoštolové po umučení Páně. Tam zjevil se častěji Kristus svým učenníkům, jmenovitě Petrovi. Tohoto v ý s l o v n ě jmenuje anděl, jelikož právě Petr zapřev Krista, měl nejjistěji přesvědčen býti o této události a zároveň i v žalu a lítosti své nad spáchanou zradou potěšen.

Nad to maje posilňovati ostatních ve víře, měl býti sám ve víře v Krista z mrtvých vstalého upevněn.

III. Poučení. Kristus vstal třetího dne z m r t v ý c h, jak sám předpověděl a jak o něm bylo předpověděno. Bůh ustanovil a n d ě l y k e s l u ž b ě l i d e m. Jako Kristus z mrtvých vstal, vsta-neme i my lidé oslavení z mrtvých.

Svým z mrtvých vstáním P á n J e ž í š p o t v r d i l p r a v d u s v ě h o u č e n í.

Kristus vstal svou vlastní m o c í z mrtvých, my budeme vzkříšeni m o c í B o ž í.

Po svém z mrtvých vstání byl Pán Ježíš o s l a v e n. I nám dostane se o s l a v e n í, když dříve hříchu

umřeme t. j. zlého se odřekneme a jen dobré činiti budeme.

Vzdávejme počtu zemřelým uctivým pochováním a vroucí a zbožnou modlitbou za ně. Modlitba za mrtvé jest nejdrahocennější mastí, kterouž činíme duše zemřelých libými Bohu.

Neděle I. po Velikonoci.

Evangelium sv. Jana 20, 19—81.

19 Za onoho času když byl večer toho dne, kterýž jest první po sobotě, a dvěře byly zavřeny, kdež byli učenníci shromážděni pro strach před Židy, přišel Ježíš, a stál uprostřed, a řekl
20 jim: Pokoj vám! A když to pověděl, ukázal jim ruce i bok. I zradovali se učenníci, vidouce Pána.
21 Tehdy jim opět řekl: Pokoj vám! Jako mne poslal Otec, i já posílám vás. To když byl řekl,
22 dechl na ně a řekl jim: Přijměte Ducha svatého; kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim a kteří
24 rýmž zadržíte, zadržáni jsou. Ale Tomáš, jeden ze dvanácti, kterýž slove Didymus (Blíženec), ne
25 byl s nimi, když přišel Ježíš. Tedy řekli jemu ostatní učenníci: Viděli jsme Pána. On pak řekl jim: Leč uzřím v ruku jeho bodení hřebů a
vpustím prst svůj v místo hřebů, a ruku svou
26 vložím v bok jeho, neuvěřím. A po osmi dnech byli učenníci opět vnitř a Tomáš s nimi. Přišel

Ježíš zavřenými dveřmi a stál v prostřed a řekl: Pokoj vám! Potom dí Tomášovi: Vlož prst svůj 27 sem, a viz ruce mé, a vztáhni ruku svou, a vpusť ji v bok můj: a nebudiž nevěřící, ale věřící. Od- 28 pověděl Tomáš a řekl jemu: Pán můj a Bůh můj! Řekl jemu Ježíš: Že jsi mne viděl, Tomáši, uvěřil 29 jsi: blahoslavení, kteříž neviděli, a uvěřili. Mnohé 30 zajisté i jiné divy činil Ježíš před obličejem učenníků svých, kteříž nejsou psáni v knize této. Ale tyto věci jsou napsány, abyste věřili, že Ježíš 31 jest Kristus, Syn Boží, a abyste věříce život měli ve jménu jeho.

I. Obsah. Pán Ježíš ukázal se po svém z mrtvých vstání sv. apoštolům, kteří byli pro strach před židy shromážděni v uzavřené síni. Vstoupiv do síně uzavřenými dveřmi, přistoupil k jednomu každému z nich a dal jim moc odpouštěti hříchy. Tehdáž nebyl mezi nimi sv. Tomáš. Když pak přišel a vypravovali jemu ostatní, že viděli Pána, nechtěl uvěřiti, řka, že uvěří jen tehdáž, když uzří bodení hřebů a vloží prst v místo hřebů a v bok jeho. Po osmi dnech byli všichni i s Tomášem opět v téže síni shromážděni. Pán Ježíš všed dveřmi zavřenými, přistoupil k Tomášovi a ukazuje jemu bodení hřebů, napomenul jej, aby nebyl nevěřícím, ale věřícím.

II. Výklad. První neděle po Velikonoci nazývá se též nedělí bílou. V prvních dobách křesťanství býval konán křest katechumenův na bílou sobotu, v kterýžto den oblékáni byli novokřtěnci v řasnatý bílý šat. Tento nosili celý týden až do neděle I. po Velikonoci, kteroužto dobou jej odkládali.

V. 19. „T e n d e n p o s o b o t ě“, t. j. v neděli, tudíž téhož dne, kdy Pán Ježíš vstal z mrtvých, ovšem že v pozdní hodinu odpolední. Přišel zajisté proto, aby přesvědčil učenníky své o skutečném svém z mrtvých vstání. Přišel zavřenými dveřmi i co do těla svého, jelikož vstal z mrtvých s tělem oslaveným, nehmotným, jemuž dveře nebyly žádnou překážkou.

V. 20. Pozdrav: „P o k o j v á m“ byl obyčejným pozdravením u Židů. Tímto pozdravem vyjadřovali sobě na vzájem přání všeho dobrého a utěšeného. Pán Ježíš ne toliko přeje, ale přináší všem pokoj a to svým učením, svou milostí. Aby pak nabyli učenníci úplné jistoty, že skutečně a osobně jim se zjevuje, ukázal jim probodené ruce své a proklaný svůj bok.

V. 21. a 22. Pozdrav svůj: „P o k o j v á m!“ opakuje Pán Ježíš, a odevzdává jim zevním znamením (dechnuv na jednoho každého z nich) b o ž s k o u m o c s v o u, odpouštěti totiž nebo neodpouštěti hříchy. Jakoby řekl: Tak jako já jsem přišel na svět církev založit a věřící spasit, tak i vy máte po všecky věky činiti, církev totiž, mnou založenou vésti a m n e z d e n a s v ě t ě z a s t u p o v a t i. Zevní znamení bylo zde n a z n a č e n í v n i t ř n í m o c i D u c h a s v a t ě h o.

V. 23. Slovy: P ř i j m ě t e D u c h a s v a t ě h o, kterým odpustíte... učinil Pán Ježíš své apoštoly soudci věřících, kterým rozhodovati jest o tom, mají-li někomu býti hříchy odpuštěny čili nic. Soud, kterýž budou ve jménu Božím ve smyslu tomto činiti, bude s o u d e m B o ž í m, kterýmž Bůh buď odpustí nebo neodpustí osobám dotýčným hříchy a tresty.

V. 24. Svátí apoštolové skrývali se ze strachu před Židy, a majíce konati povinnosti svého úřadu,

vycházeli jen jednotlivě a nepozorovaně z domu a rovněž tak i vcházeli. Když Kristus k apoštolům přišel, nebylo Tomáše mezi nimi. Avšak sotva Tomáš přišel, vypravovali jemu soudruhové o příchodu Kristově. Tomáš však jim nevěřil a pravil: „Leč u zřím v r u k o u j e h o b o d e n í h ř e b ů a r u k u s v o u v l o ž í m v b o k j e h o, n e u v ě ř í m.“ Truchlilť zajisté Tomáš pro smrt Kristovu v míře tak veliké, že zdálo se mu k víře nepodobným to, o čem nyní slyšel. Nebyla to nevěra v Boha a ve skutek opravdového z mrtvýchvstání Kristova, jako spíše nedůvěra k slovům svých spoluapoštolů.

V. 27. a n. Po osmi dnech přišel Kristus opět tímž způsobem jako dříve, a ihned přistupuje k Tomášovi, užívá těchže slov, jichž nedůvěřující apoštol užil ve změně přispůsobené k tomu, aby úplně Tomáše přesvědčil o tom, že on to byl, jenž před osmi dny přišel k soudruhům jeho. Takto rázem vyhojil jeho nedůvěru. Tomáš klesá k nohám Spasitelovým a vyznává neobmezenou úctu a zjištěnou víru slovy: „Pán můj a Bůh můj!“

V. 29. Výtkou, kterouž činí Kristus Tomášovi slovy: „Že jsi mne viděl, uvěřil jsi: blahoslavení, kteříž neviděli a uvěřili“, chce říci Pán Ježíš: Víra v zjevené pravdy a skutky velikého zjevení Božího nemohou ode všech viděny a rozumem pochopeny býti. Kdyby tak bylo, nebyla by víra žádnou zásluhou. Nám všem nezbyvá nic jiného, než naprosto podříditi rozum svůj pravdám a zjevům těmto, t. j. my musíme věřiti, ač chceme-li býti spaseni.

V. 30. a 31. Na doklad, že třeba věřiti bez ohledu na vlastní poznání (vidění) praví sv. evangelista: „Mnohé zajisté i jiné divy činil Ježíš....“ O svrchu uvedeném dvojím zjevení

Krista zmiňuje se proto, aby utvrdil jistotu z mrtvých vstání Kristova.

III. Poučení. Sv. apoštolové a jich nástupcové biskupové a kněží jsou Bohem ustanoveni k tomu, aby vedli, řídili a posvěcovali věřících k životu věčnému. Jen oni, a nikoliv jiní křesťané mohou svátostně rozhřešovati hříšníky.

Aby tento úřad svůj soudcovský zastávati mohli, t. j. mohli rozhodovati o hodnosti neb nehodnosti toho, třeba a nutno jest, aby věřící z hříchů svých se vyznávali čili se zpovídali.

O svatých pravdách, jež nám Církev svatá k věření předkládá, nesmíme nikdy pochybovati.

Věřiti máme ne proto, že pravdu poznáváme rozumem svým a ji vystihujeme, ale proto, že Bůh tak chce, jenž nemůže klamati.

Bůh i bloudícímu odpustí, když v bludu není tvrdošijný.

Nepohrdejte osobou bloudícího, toliko bludem, ale buďte k němu laskaví a hledtež jej poučiti a k poznání pravdy vším možným způsobem přivést.

Neděle II. po Velikonoci.

Evangelium sv. Jana 10, 11—16.

Za onoho času řekl Pán Ježíš fariseům: Já
11 jsem pastýř dobrý: Dobrý pastýř dává život svůj
12 za ovce své. Ale nájemník a kterýž není pastýř,
jehož nejsou ovce vlastní, vida vlka, an jde,
opouští ovce, a utíká: a vlk lapá a rozhání ovce.

Nájemník pak utíká, nebo nájemník jest, a nemá 13
péče o ovce. Já jsem pastýř dobrý, a znám své, 14
a znají mne mé. Jako mne zná Otec, i já znám 15
Otce, a život svůj dávám za ovce své. Mámt 16
i jiné ovce, kteréž nejsou z tohoto ovčince: i ty
musím přivésti, a hlas můj slyšeti budou, a bude
jeden ovčinec a jeden pastýř.

I. Obsah. Chtěje naznačiti svrchovanou snahu o spasení všech lidí, jmenovitě bloudících, porovnává se Pán Ježíš s pastýřem dobrým, kterýž neopouští oveček svých v době nebezpečí, ale stále při nich zůstává. Tím že dal a dává v oběti nekrvavé Sám sebe t. j. život svůj za ovce své, osvědčil a osvědčuje se v pravdě pastýřem takovým. Zároveň přislubuje získati do ovčince svého i ty, kteří dosud nepřistoupili k svaté Církvi jeho.

II. Výklad. V. 11. Pá s t i st á d o bylo v úrodné zemi palaestinské obyčejným zaměstnáním. Proto volil Kristus k naznačení úsilné péče své o spásu duší obraz k poučení z blízkého života pastýřského. Tak jako pastýř dobrý, jenž vlastní pase stádo, nejbodlivěji střeží je, tak činí i Kristus, staraje se o nás a opatruje duší našich.

V. 12. Nájemník, jehož nejsou ovce a jenž jen za mzdu pase stádo, opouští je za nebezpečí, jež Kristus naznačuje obrazem přicházejícího vlka. Vlkem tímto vyrozumívají se všickni učitelé zlí čili svůdcové, kteří jen za prospěchem vlastním a záměrem nekalým učí a vedou lid, uvrhující jej takto u věčnou záhubu. A takovými byli f a r i s e o v é a z á k o n n í c i.

V. 14. Na důkaz, že Kristus je dobrým pastýřem, praví: „Znám své a znají mne mé... a život svůj dávám za ovce své.“ Kristus znal své, totiž potřebu vykoupení, poučení a zachránění všech lidí. Proto také Kristus na svět přišel, žil a umřel. Praví učení Kristovi poznávají v Ježíši svého učitele a Vykupitele, tak jako Kristus vidí a poznává v Bohu svého Otce.

V. 16. Kristus nepřišel zachránit pro život věčný toliko krajanů svých, nýbrž všechny lidi. Židé domnívali se, že toliko oni budou vysvobozeni a vykoupeni. Aby je z toho bludného domnění vyvedl a poučil, že všickni lidé stvořeni jsou pro život věčný, pravil: „Mámť i jiné ovce, kteréž nejsou z tohoto ovčince: i ty musím přivésti a hlas můj slyšeti budou, a bude jeden ovčinec a jeden pastýř.“ Ovčincem rozumí Církev svatou a pastýřem Sebe, jakožto nejvyšší, neviditelnou hlavu království Božího na zemi.

III. Poučení. Pán Ježíš nás vyučil ve svatých pravdách a za nás pro naše spasení se obětoval: onť jest naším nejvyšším učitelem, knězem a králem.

Všickni lidé mají dojíti spasení. Církev sv. jest pro všechny lidi, všechny časy a všechny potřeby lidské, t. j. ona jest všeobecná.

Vrchol lásky Kristovy jest Jeho smrt za nás.

Že údy pravé Církev Kristovy jsme, děkujmež Bohu a hledmež býti údy nikoliv mrtvými, ale živými t. j. na spasení duší svých po návodu Kristovu horlivě pracujmež.

Neděle III. po Velikonoci.

Evangelium sv. Jana 16, 16—23.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům svým: Maličko, a již neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mne; neb jdu k Otcí. Tehdy řekli někteří z učenníků jeho vespolek: Co jest to, že nám praví: Maličko a neuzříte mne; a opět maličko a uzříte mne a: Jdu k Otcí? Protož pravili: Co jest to, že praví: Maličko? Nevíme, co praví. Poznal pak Ježíš, že se ho chtěli tázati, a řekl jim: O tom se tážete mezi sebou, že jsem řekl: Maličko a neuzříte mne; a opět maličko, a uzříte me. Amen, amen pravím vám: že vy budete kvíleti a plakati, ale svět se bude radovati: vy pak se budete rmoutiti, ale zármutek váš obrátí se v radost. Žena když rodí, zármutek má, nebo přišla hodina její: ale když porodila dítě, již nepamatuje na bolest pro radost, že se narodil člověk na svět. Protož i vy nyní ovšem zármutek máte: ale opět vás uzřím, a radovati se bude srdce vaše a radosti vaší žádný neodejme od vás.

I. Obsah. V přítomné řeči Pána Ježíše, kterouž měl k učenníkům svým při poslední večeři, naznačuje Kristus největší blízkost svého utrpení, jež nazývá odchodem k Otcí. Když pak sv. apoštolové neporozuměli slovům jeho, pověděl jim, že za nedlouho bude jim kvíleti nad ztrátou, ze které svět

bude se radovati. Spolu předpovídá Spasitel, předsílaje obraz ženy dítka rodící, že zármutek jejich obrátí se v radost nepomíjející, až On je a oni Jej uzří.

Výklad: V. 16. „Maličko a již neuzříte mne, a opět maličko a uzříte mne.“ Slovy těmito chce Pán Ježíš říci: Již brzy vás opustím, již brzy smrt na spásu lidí podstoupím; neuzříte mne. Tak stalo se hned dne příštího, kdy Kristus na dřevě kříže život svůj vezdejší dokonal. Avšak za nedlouho („opět maličko“) uzřeli Jej učenníci, když totiž dne třetího z hrobu, kam Jej položili, slavně vstal z mrtvých. Spolu poukazuje Kristus slovy: „neb jdu k Otci“, na své blízké nanebevstoupení. Bylť Pán Ježíš sice jakožto Bůh stále u Otce, jsa stejné s ním podstaty, ale na čas přijav lidskou přirozenost na se, učiněn zřejmý i smyslům lidským. Nyní však po dokonání díla vykoupení vstoupil i s člověčenstvím svým (jakožto Bůh a člověk) k svému Otci.

V. 18. Sv. apoštolové, nejsouce Duchem sv. ještě osvíceni, nerozuměli mnohým řečem, jež činil Pán Ježíš. Tak i tuto nevystihli výroku Jeho. Jen podivný byl jim, protože se domnívali, že Kristus nemůže odtud odejíti dříve, dokud nezaloží velikého království pozemského. Proto udivení táží se vespolek: „Co jest to, že praví: maličko? Nevíme, co praví.“

V. 19. a n. Jsa vševědoucí, poznal Pán Ježíš ihned, že nepochopili apoštolové slov jeho a vysvětlil jim událostí, jež za nedlouho následovati měla, výrok, jež pronesl. Za nedlouho uzříte mne v největším ponížení přibitého na kříži, proto budete se rmoutiti, když zlý svět se bude radovati. Než zármutek váš obrátí se brzy v radost, když za čas maličký opět mne spatříte živého, slavně vstalého z mrtvých.

Žalost a bolest, jež apoštolům vzejde, porovnává Pán Ježíš s bolestmi roditelky, kteráž proměněna bývá v radost, když matka spatří narozené dítě své.

III. Poučení. Země není naším sídlem trvalým, jsmeť zde jen na čas (maličko); dříve nebo později odejdeme odtud, t. j. umřeme a půjdeme do života věčného. Bůh obrací utrpení svým věrným v radost, buď již zde, nebo jistě po smrti.

Za nejhlubší ponížení dostalo se Kristu i po přirozenosti lidské nejvyššího oslavení tím, že i přirozenost Jeho lidská na věky vzala účast ve slávě Boží. (Kristus sedí na pravici Boha Otce.)

Z neštěstí, bídy, zármutku bližního svého se neradujte, jak to činili Židé, ale mějte díl na nich dle slov Spasitelových: „Plačte s plačícími.“

Neděle IV. po Velikonoci.

Evangelium sv. Jana 16, 5—15.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům svým: Jdu k tomu, kterýž mne poslal, a žádný 5
z vás neptá se mne, kam jdeš? Ale že jsem ty 6
věci mluvil vám, naplnil zármutek srdce vaše.
Ale já pravdu pravím vám: užitečno jest vám, 7
abych já odešel: nebo neodejdu-li, nepřijde k vám
Utěšitel: pakliž odejdu, pošlu ho k vám. A on 8
když přijde, trestati bude svět z hříchu a ze
spravedlnosti, a ze soudu. Z hříchu zajisté, že 9
nevěřili ve mne; ze spravedlnosti pak, že jdu 10

11 k Otci, a již neuzříte mne; ze soudu pak, že
12 kníže tohoto světa již jest odsouzen. Ještě mnoho
13 mám mluvit vám, ale nemůžete snést nyní. Když
pak přijde ten Duch pravdy, naučí vás všelike
pravdě; nebo nebude mluvit sám od sebe: ale
cožkoliv uslyší, bude mluvit, a co přijíti má,
14 zvěstuje vám. Onť mne oslaví; nebo z mého
vezme, a zvěstuje vám. Všecko, cožkoli má Otec,
15 mé jest. Proto jsem řekl, že z mého vezme a
zvěstuje vám.

I. **Obsah.** Při poslední večeři, již konal Pán Ježíš, dával napomenutí svým učenníkům a předpověděl jim i nátlaky a utrpení, jež je stihnou za to, že hlásati budou učení Jeho. Spolu oznámil jim i brzký odchod svůj ze země této. Když pak pro zármutek, jenž sklíčil duši jejich, opomenuli učenníci otázati se Pána, činí jim Pán Ježíš výtku a spolu poukazuje k tomu, jak prospěšným jim bude odchod jeho k Otci nebeskému; vymůžeť jim u Otce nebeského Utěšitele, Ducha svatého, jenž dá svědectví o Synu Božím, potrestá svět za nevděk, kterým odplatil svému Vykupiteli, spolu však vyučí i učenníky Kristovy a utvrdí je v pravdách Jeho.

II. **Výklad.** V. 5. Pán Ježíš, dokonav dílo vykoupení lidského pokolení, navrátiti se měl tam, odkud přišel, a sice k tomu, jenž Jej na svět poslal, t. j. k Bohu Otci nebeskému. Apoštolové neporozuměli sice slovům těmto, ale tušili, že od nich miní odejíti. To také naplnilo zármutkem duši jejich. Pro zármutek ten zapomněli se otázati svého Mistra po místě odchodu jeho, Jehož jindy otázkami téměř za-

hrnovali. Proto činí Pán Ježíš apoštolům výtku: „Žádný z vás neptá se mne, kam jdeš?“

V. 7. Aby upokojil apoštolů svých, poukazuje Pán Ježíš na prospěch a užitek, kterýž vzejde jim z odchodu jeho k Otci nebeskému. Připovídá jim totiž poslati Ducha svatého, jenž je naplní moudrostí a milostí.

V. 8. Pán Ježíš vykládá, co dále činiti bude Duch svatý, říká: „Trestati bude svět ze hříchů, ze spravedlnosti a ze soudu.“ Trestati znamená zde tolik jako usvědčovati, souditi. Světem míní Pán Ježíš lidi a skutky jejich nešlechtné. Duch svatý bude trestati lidi ze hříchů, t. j. usvědčí je, že odpírali pravdě, již jim Pán Ježíš učením svým podával, zázraky potvrzoval a již i Otec nebeský slovy: „Toho poslouvejte“, zjevně prohlásil za pravdu. Duch sv. bude trestati lidi ze spravedlnosti, t. j. usvědčí je z toho, že již pouhým, bezúhonným životem Kristovým, na němž ani největší nepřátelé žádného stínu nenašli, mohli přesvědčení nabýti o Jeho božském poslání a že tudíž, na kříž přibivše Krista, dopustili se největší nespravedlnosti. Duch sv. trestati bude lidi ze soudu, t. j. usvědčí je, že davše se svěsti duchem zlým, který přemožen byl od Krista, k tomu, že nepřijali jeho učení a milosti, jednali nespravedlivě a zavrhli takto soud Boží.

V. 12. Slovy: „Ještě mnoho mám mluvit vám, ale nemůžete snést nyní,“ chce Pán Ježíš říci: Přesvědčiti vás o tom, jak hříšně a nespravedlivě jednají židé, zavrhujíce učení mé a houževnatě držíce se nedostatečného učení svého, a ukázati vám čirou a jedinou pravdu mého zákona, jakož i vyložiti vám podstatu celé úmluvy nové nemohu nyní pro nedostatečnou chápavost vaši a předsudek váš ohledně království Messiášova,

o němž se dosud domníváte, že záležitosti bude ve velikosti a slávě pozemské.

V. 13. a násl. Vysvětliti v rozsahu a obsahu učení Ježíše Krista, dáno Duchu svatému, a proto Ten teprve měl světlem nadpřirozeným objasniti nejasnou víru svatých apoštolů. Jsa též podstaty s Otcem a Synem a od obou vycházející, bude totéž zvěstovati, co Syn Boží mluvil, t. j. učení Jeho bude učením Syna s tím toliko rozdílem, že bude pro učenníky, nyní již osvícené, jasnější a pochopitelnější. Duch sv. způsobí, že vystihnete úplně smysly mého učení, porozumíte učení mému. Shoda učení Ducha sv. s učením mým bude také na oslavu mé osoby.

III. Poučení. Jedině prostřednictvím Ježíše Krista můžeme býti spaseni.

Duch sv. jest dárce milosti. On osvěcuje rozum, abychom dobré poznali a posilňuje naši vůli, abychom dobré chtěli a konali.

Duch svatý vyučil učenníky vši pravdě; On jest vševedoucí, jest pravý Bůh.

Duch sv. vychází od Otce a Syna zároveň.

Jedině Bůh ví, co nám k dobrému. Často mnohé utrpení bývá pramenem největší radosti.

V utrpení a soužení důvěřujte v Boha a proti svaté vůli Jeho nereptejte.

Proste Ducha sv., aby váš rozum osvítil a vůli vaši posilnil.

Duch sv. osvěcuje Církev svatou, která Jeho přispěním jest v učitelském úřadě svém nemožnou.

Neděle V. po Velikonoci.

Evangelium sv. Jana 16, 23—30.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům svým: Amen, amen pravím vám: Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dáť vám. Až posavad jste za nic neprosili ve jménu mém: prostě, a vezmete, aby radost vaše byla dokonalá. Toto jsem vám mluvíval v podobenstvích: přicházíť hodina, kdež ne již v podobenstvích mluvití budu vám, ale zjevně vám budu o Otci zvěstovati. V ten den budete ve jménu mém prositi; a nepravím vám, že já budu Otce za vás prositi; nebo Otec sám miluje vás, protože vy jste mne milovali a uvěřili jste, že jsem já od Boha vyšel. Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět: opět opouštím svět, a jdu k Otci. Řkou jemu učenníci jeho: Aj, nyní mluvíš zjevně, a žádného podobenství nepravíš; nyní víme, že všecko víš, a není tobě potřebí, aby se kdo tebe tázal: proto věříme, že jsi od Boha vyšel.

I. Obsah. Pán Ježíš vyzývá učenníků svých k modlitbě a praví, že prosba k Otci nebeskému činěná ve jménu Jeho, nebývá oslyšena. Spolu přislubuje jim, že za nedlouho bez podobenství bude jim zjevně vypravovati o Otci Svém. Ukázkou nezakryté pravdy podobenstvím přičiňuje Kristus ihned řka: „Vyšel jsem od Otce“ To poznávají učenníci Jeho, vyznávají Jeho vševědoucnost a božský původ Jeho.

II. Výklad. Neděle p á t á po Velikonoci nazývá se též nedělí křížovou, kteréžto jméno nesou i tři dni po ní následující. Nazývají se křížovými, proto že při průvodech, jež se v dni tyto do polí konají, nesen bývá kříž, na němž obraz Krista Pána, jenž nás vede životem vezdejším a jest naším největším prostředníkem a přímlyvcem u B o h a. Svůj počátek vzaly průvody tyto v zemi francouzské a to ve městě zvaném Vienne. Vypuklý v městě tomto r. 468. mnohé nakažlivé nemoce a neúrodou zavládl i hlad, k němuž přidružily se mnohé jiné věci zlé. I nařídil za tohoto navštívení Božího pobožný biskup Mamert třídní pobožnost veřejnými průvody, jež pak každoročně opakoval. Příkladem tímto i okolní biskupové povzbuzeni konali se svými věřícími podobné průvody. Pobožnost tato rozšířila se velice a nalezla i potvrzení a schválení všeobecné Círky.

V. 23. Slovy: „Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dáť vám,“ ujišťuje Pán Ježíš učenníky své o svém prostřednictví a přemocné přímlyvě u B o h a Otce. Slovy: „ve jménu mém,“ lze spolu i vykládati ve smyslu: v mé záležitosti, totiž v díle mého spasení, jež jsem pro člověčenstvo vykonal svým učením a svou obětí, a kteréžto dílo konati máte i vy, rozšiřující církev Boží na zemi. Tímto poukazuje Pán Ježíš na pomoc, jež bude apoštolům u vykonávání jich úřadu nezbytna.

V. 24. Sv. apoštolové majíce Krista stále po boku svém neviděli toho potřebu, aby Otce nebeského za něco prosili. Staral se Kristus sám o vše, sám také jediný vykonáváje záměr vykoupení lidstva. Nyní pak, kdy Kristus odejde ze světa, bude strážcům jeho učení, rozšiřovatelům jeho království na zemi třeba pomoci vyšší, pomoci Boží. A tuto dopo-

ručuje Kristus apoštolům slovy: „**P r o s t e a v e z m e t e**, a b y r a d o s ť v a š e b y l a d o k o n a l á.“ Každý zajisté dokonav šťastně práci svou, bývá naplněn radostí. Této radosti měli i sv. apoštolové pocítiti a sice poznáním toho, že práce jejich není marnou, když sám Otec nebeský práci této žehná, ji svou milostí a požehnáním podporuje.

V. 25. Vyučuje zástupy užíval Pán Ježíš podobností, aby pravdy nadsmyslné věci domyslnou a známou objasnil, pochopitelnou učinil. Než mnohých podobností nevystihli sv. apoštolové, čehož důkazem jest i okolnost ta, že se jej po smyslu za často tázali. Avšak maje již za nedlouho odtud odejítí, slibuje tuto božský Spasitel učenníkům svým, že z j e v n ě, totiž nezakrytě o záměrech Svého Otce bude k nim mluvit. Slovu svému dostál, když po svém z mrtvých vstání po 40 dní se svými apoštolý o Církvi rozmlouval, důležitá jim napomenutí dáváje a opatření potřebná čině k její rozšíření.

V. 26. a násl. V t e n d e n . . . t. j. po mém z mrtvých vstání a na nebevstoupení budete následovati vybídnutí mého a obracet se k Bohu Otci prostřednictvím mým, aby On žehnal dílu vykoupení a přispíval vám k šíření království Božího na zemi. Pak nebude třeba, abych já prosil sám, když vy ve jménu mém budete prositi. Otec zajisté zalíbení má na díle vykupitelském a tím zároveň i na vás, jelikož uvěřili jste ve mne, jakožto od Boha vyslaného Vykupitele.

V. 28. Slovy těmito z c e l a j a s n ě a z ř e t e l n ě vykládá Pán Ježíš p ů v o d s v ů j a zároveň naznačuje m í s t o, kam a o s o b u, k níž se navrácuje, aby dotvrdil, že dobře a správně jednati budou, když skrze Něho (t. j. Krista) k Otci budou se obracet.

V. 30. Apoštolové doznávají, že Kristus tuto z j e v n ě a n e z a k r y t ě mluví a přesvědčení jsouce

z toho, že poznal i myšlénky jejich, jimiž nepochopovali smysl slov Jeho („Maličko a neuzříte mne atd.), jež týkala se Jeho vševědoucnosti, v y z n á v a j í otevřeně víru v Ježíše Krista, jakožto Syna Božího.

III. Poučení. Bůh chce, abychom prosili ve jménu Ježíše Krista t. j. u vědomí zásluh Jeho, jež si získal za naše vykoupení.

Proste nejvíce z a t o, co prospívá blahu duše.

Ježíš byl od věků u Boha, vyšel od Něho t. j. jest z Boha Otce od věčnosti zplozen.

Vykonav dílo vykoupení lidstva navrátil se k Otci a nyní sedí na pravici Jeho t. j. bere účast na slávě a moci Boží i jako člověk.

Víru svou, kde toho třeba, vyznávejte veřejně a neohroženě.

Neděle VI. po Velikonoci.

Evangelium sv. Jana 15, 26 27, a 16, 1—4.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům
26 svým: Když přijde Utěšitel, kteréhož já pošlu vám
od Otce, ducha pravdy, kterýž od Otce pochází,
27 tenť bude o mně svědectví vydávati; i vy svěde-
ctví vydávati budete, nebo od počátku se mnou
1 jste. Toto jsem vám mluvil, abyste se nehoršili.
2 Ven ze škol vyženou vás; ano přichází hodina,
že každý, kdož vás zabije, domnívati se bude,
3 žeby tím sloužil Bohu. A to vám učiní, protože

nepoznali Otce ani mne. Ale toto mluvil jsem 4
vám, abyste, když přijde hodina, rozpomenuli se
na to, že já jsem to pověděl vám.

I. Obsah. V přítomné částce sv. evangelia přislubuje na novo Pán Ježíš učenníkům svým Utěšitele, Ducha svatého, a spolu naznačuje i poměr Jeho k osobě Boha Otce a působnost Jeho vzhledem osoby Své. Zároveň předpovídá jim zlý osud za to, že se stali učenníky Jeho a rozšiřovateli božského učení. Za příčinu nevražení tohoto udává neznalost Boha a Jeho Syna.

II. Výklad. V. 26. Duch svatý, působě spolu s Otcem v díle vykoupení lidského pokolení, kteréž dostati se mělo jemu skrze Jednorozeného Syna Božího, měl svaté apoštoly v zármutku potěšiti, pravdě, kterouž ještě vystihnouti nemohli, vyučiti a tak schopnými je učiniti povolání, k němuž byli vyvoleni. Tento Duch sv., vycházeje od věčnosti od Otce a Syna zároveň, potvrdí tímto vše, co činil Syn Boží. Vydalť sice již sám Syn Boží svědectví božského svého poslání, potvrzuje svatým životem a zázraky učení své, než na sesílení hodnověrnosti a potvrzení pravdy měl z úrady Boží tak učiniti i Duch svatý. Tak skutečně i učinil a to dary svými, kterými počínání svat. apoštolů vedl a duše posluchačů jejich ku přijetí svaté pravdy upravoval. Tím vydal Duch svatý svědectví o Pánu Ježíši.

V. 27. Ale aby ani očitých svědků, kteří smysly svými postihují běh událostí, nescházelo, měli i sv. apoštolové svědectví vydávati o díle P. Ježíše.

V. 1. Spasitel náš, jsa vševědoucím, věděl předbě, že židé a pohané horšiti se budou z učení Jeho, t. j. že toto nebude jim po zkažené vůli jejich. Proto upozorňuje svých učenníků na okolnost tu, aby pro ni pak se nehoršili, čili na mysl své neklesali, víru a lásku k Němu zachovali.

V. 2. Škola znamená zde židovský chrám (synagoga), místo, kde se vykládal Zákon Páně. Spasitel chce říci tuto: Židé nedopustí, abyste veřejně vyučovali, budou vám činiti překážky, ano budou vás za to pronásledovati a úklady strojiti i životům vašim. Jak Kristus předpověděl, tak se i stalo. Všickni apoštolové až na miláčka Páně, Jana, zemřeli smrtí mučenickou.

V. 3. Pán Ježiš udává zde příčinu bezbožného tohoto počínání, řka: „A to vám učiní, proto že nepoznali Otce ani mne.“ Neznalost Boha a vůle Jeho, zavinilá nevědomost spojená se zatvrzelým odporem k učení Ježíše Krista, vedla Židy k tomu, že odpírajíce učení Ježíše Krista, kteréž svatí apoštolové hlásali, nepřátelsky a zločinně se chovali k učenníkům Páně.

V. 4. Kristus naznačil apoštolům budoucí jich osud dílem, aby je usvědčil, že pravdomluvný a vševědoucí jest, dílem aby je připravil na to, co jich očekávalo. Neštěstí, o němž víme, že dopadne na hlavu naši, snášíme lehčeji a snadněji.

III. Poučení. Duch svatý, třetí božská osoba, vychází od Otce a Syna zároveň od věčnosti.

Duch svatý spolupůsobil při šíření království Božího. Duch svatý osvěcuje a posvěcuje nás.

Víru svou neohroženě vyznávejte, i když za to lidé zlí vás tupí a pronásledují.

Varujte se lidí, kteří o sv. náboženství mluví neuctivě.

Děkujeme Bohu za milost, že pravé náboženství Kristovo známe a k Jeho Církvi náležíme.

Na den seslání Ducha svatého.

Evangelium sv. Jana 14, 23—31.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům svým: Miluje-li kdo mne, řeč mou zachovávati 23 bude a Otec můj bude jej milovati, a k němu přijdeme, a příbytek u něho učiníme; kdo mne ne- 24 miluje, řečí mých nezachovává. A řeč, kterou jste 25 slyšeli, není má, ale toho, kterýž mne poslal, Otce. Toto mluvil jsem vám, u vás přebýváje. Utěšitel pak Duch svatý, kteréhož pošle Otec ve 26 jménu mém, ten vás naučí všem věcem, a připomene vám všecko, cožkoli budu mluvit vám. Pokoj 27 zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám: ne jako svět dává, já dávám vám. Nermutiž se srdce vaše, aniž se strachuj. Slyšeli jste, že já řekl jsem vám: 28 Jdu a (zase) přijdu k vám. Kdybyste mne milovali, radovali byste se ovšem, že jdu k Otci; nebo Otec větší mne jest. A nyní pověděl jsem 29 vám, prve nežli by se stalo, abyste, když se stane, uvěřili. Již nebudu s vámi mnoho mluvit, nebo 30 přichází kníže tohoto světa, a na mně nemá ničehož. Ale aby poznal svět, že miluji Otce, a ja- 31 kož mi přikázání dal Otec, tak činím.

I. Obsah. V přítomné řeči napomíná a povzbuzuje Pán Ježíš učenníků svých, aby jej milovali. Za známku pravé lásky klade plnění přikázání (řečí) svých, a za odměnu lásky takové přislubuje, že přijde s Otcem a přebývati bude u učenníků svých. Učení, jež z úst jeho slyšeli, jest učením s a m é h o Boha, jež i Duch svatý, jenž přijde k nim, potvrdí. Z té příčiny těší učenníků svých, aby nemoutili se z odchodu jeho, nýbrž aby spíše se radovali z toho, že odchází k Otci svému do sídla ne-skonalé blaženosti.

II. Výklad. V. 23. a 24. Dítě, které miluje rodiče své, poslouchá jich a plní jejich rozkazy. Tak i křesťan, milující Boha, plní jeho svatou vůli. Kdo tak činí, bude v lásce a milosti u Boha. Já (Kristus) i Otec budeme v něm přebývati, to jest hojnými milostmi a dary bude naplněna duše jeho. Kdo Boha nemiluje, neplní ani přikázání jeho nebo-li řeč, učení, kteréž Kristus hlásal; neboť učení toto jest v ů l e Boží, nikoliv výmysl lidský.

V. 25. a 26. Toto pověděl Kristus apoštolům k útěše a zároveň připověděl jim, že Duch sv., kteréhož pošle Otec ve jménu jeho, vyučí je všemu a utvrdí ve všem, co od něho slyšeli.

V. 27. U židů bylo zvykem loučiti se slovy: „Pokoj vám!“ Tak činí i Kristus. Avšak u Krista nebyl pozdrav tento pouhou zdvořilostí, nýbrž skutečnou a ryzí pravdou. Kristus zajisté zjednal nám pokoj, smířiv nás s Bohem a dává nám pokoj ustavičně svým učením, kteréž každého naplňuje pokojem, kdo po učení tom žije a dle něho se spravuje. Kdo po vůli Boží podrobuje tělo své duchu, z vítězství tohoto pocit radostný a spokojenost znamená v duši své, a toť onen pokoj, kterýž dává Kristus. Ovšemť slibuje i svět pokoj — pocit radostný z požitků smyslných. Než pokoj tento znamená bouři a

nespokojenost, kteráž dříve nebo později dostaví se do duše, jež žije světu.

V. 28. Proto, že odcházím od Vás, neměli byste se rmoutiti. Spíše radujte se, že odcházím ze světa tohoto v říši Otce svého, kterýž božskou svou přirozeností převyšuje onu, kterouž za svého přebývání zde na zemi po přirozenosti lidské jsem měl. Kristus mluví zde jakožto člověk, nebo jen jakožto člověk (ovšem spolu Bůh) mohl odtud odejíti. Jako Bůh byl od věčnosti a vždy ustavičně u Otce svého.

V. 29. Kristus předpověděl učenníkům odchod svůj — úmrtí své a vstup na nebesa — aby až tak se stane, ze shody předpovědění s vyplněním čerpali svatí apoštolové útěchu a byli ve víře posilněni.

V. 30. a 31. Slovy těmito naznačuje Pán Ježíš, že nedaleká jest doba, kdy zlý duch prostřednictvím zvrhlých synů israelských zmocní se ho a usmrtí. Avšak nepodaří se jemu zameziti spasení a rozšíření království Božího.

V. 31. Kristus dopustil utrpení a smrt svou, aby uposlechl Otce svého, jenž jej poslal na svět zemřít za spásu lidstva.

III. Poučení. Duch sv. naučí učenníky všemu, čeho jim zapotřebí: jest vševědoucí a nejvyšší pravdomluvný; jest pravý Bůh.

Duch sv. seslán jsa na prosbu Synovu od Otce, doplňuje vykoupení svým posvěcením. Duch sv. jest rozdílná osoba od Otce i Syna, jest osoba božská.

Z příčiny této přísluší Duchu svatému božská pocta.

Tím, že Duch sv. svaté apoštoly osvítil, je vyučil a vedl v rozšiřování království Božího na zemi a po věky všechny tak činí jich nástupcům, jest pří-

činou, že i my jsme dospěli ku pravdě a milosti.

Uznávejmež to a buďme vděčni za to Duchu svatému.

Proste Ducha sv. za dary jeho (sedmero darů Ducha svatého).

Pán Ježíš dal život za nás, trpěl za nás.

Nesmež trpělivě kříže, jež Bůh na nás sesylá.

Neděle I. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Lukáše 6, 36—42.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům
36 svým: Buďte milosrdní, jakož i Otec váš milo-
37 srdný jest. Nesuďte, a nebudete souzeni; nepotu-
pujte, a nebudete potupeni; odpouštějte, a bude
38 vám odpuštěno. Dávejte a bude vám dáno; míru
dobrou, natlačenou a natřesenou a osutou dají
v lůno vaše. Touž zajisté měrou, kterouž měřiti
39 budete, bude vám zase odměřeno. Pověděl pak
jim i podobenství: Zdaliž může slepý slepého
40 vésti? Nepadnou-liž oba do jámy? Není učenník
nad mistra: ale dokonalý bude každý, bude-li
41 jako mistr jeho. Což pak vidíš mrvu v oku bratra
svého, a břevna, kteréž v oku tvém jest, nezna-
42 menáš? Anebo kterakž můžeš říci bratru svému:
„Bratře, nech, ať vyvrhnu mrvu z oka tvého“,

sám v oku svém břevna nevida? Pokrytče, vyvrz prve břevno z oka svého, a tehdy prohlédneš, abys vyňal mrvu z oka bratra svého.

I. Obsah. Evangelium dnešní jest částkou řeči Pána Ježíše, kterouž na hoře činil učenníkům svým a velikému zástupu lidu. Pán Ježíš napomíná nás v řeči této k milosrdenství, k smířlivosti a lásce všeliké k bližním svým. Jak budeme jednati s bližním, tak bude jednati Bůh s námi. Chceme-li druhého kárati z chyb, hledme především svých vlastních odstraniti.

II. Výklad. V. 26. Ve vykoupení našem jeví a značí se milosrdenství Otce i Syna Jeho nejvíce. Chceme-li tohoto vykoupení účastni se státi, třeba, abychom zvláště milosrdenstvím k bližnímu svému se stkvěli a takto Bohu byli podobni. Milosrdenství = soucit, útrpnost a účinná láska.

V. 37. Jakoby řekl Pán Ježíš: Přičítejte zlý skutek lidský více jejich přehlenosti, ukvapenosti, nežli zlému jich úmyslu. Přehlížejte chyby a nedostatky jejich a přikryvejte je spíše, než abyste je roznášeli. Za učiněná bezpráví se nemstěte, ale odpouštějte, abyste sami došli odpuštění.

V. 38. Slovy těmito napomíná nás Spasitel k dobročinnosti, k udělování almužny chudým a nutným spolubratřím svým. Za každý skutek almužny připovídá hojnou odměnu: „míru dobrou a natřesenou dají v lůno vaše.“ Slovy: „dají v lůno vaše“ poukazuje Pán Ježíš na obyčej židovský. Nosiliť totiž židé obilí a brali všecky věci do širokého šatu, jež v předu (v lůno) shrnovali a spojovali.

Slovy: „Touž měrou zajisté, kterouž měřiti budete, bude vám odměřeno“, naznačuje Pán Ježíš, že Otec nebeský tak zacházeti bude s námi, jak my s bližním svým. Kdož milosrdní budou, milosrdenství dojdou, jako naopak spravedlivému hněvu propadnou, když tvrdými a necitelnými budou k bližním svým.

V. 39. V obraze tomto poučuje nás Kristus, že každý, kdož sám není dokonalý ve všem, není působilý k tomu, aby byl mistrem a karatelem přísným chybujiícího.

V. 40. Jakoby řekl. Když já mistr milostiv jsem hříšníkům a shovívavým k chybujiícím, tím více vy, kteříž jen učenníci jste mistrovými, býti máte.

V. 41., 42. Kristus poukazuje zde na farisey, kteří každou skvrnu nepravého jednání (mrvu v oku) na bližním viděli, na své veliké chyby (břevna) však nepomněli. A proto napomínal: „Pokrytče, vyvrz prvé břevna . . .“ t. j. odstraň chyby vlastní, polepši se, naprav sám sebe, a pak teprve staň se karatelem, učitelem svého bližního.

III. Poučení. Všecko činiti máme pro Boha, že Bůh tak chce, velí. Bůh a svatá vůle jeho jest nejvyšším naším rozkazem.

K bližním svým buďmež milosrdní, je laskavě posuzujme, jim odpouštějme, z nadbytku svého štědře udělujme, nebo jak štědrými budeme k lidem, tak štědrým v odplatě bude nám Bůh.

Kárajíce bližního z chyb. hleďtež dříve na sebe, a v bratrském napomenutí buďte mírní a odpouštějtež.

Snažte se dobrým příkladem svítiti svým spolubližním.

Neděle II. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Lukáše 14, 16—24.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům 16 svým: Člověk nějaký učinil večeri velikou, a pozval mnohých. I poslal služebníka svého v hodinu 17 večere, aby řekl pozvaným, aby přišli, že již připraveno jest všecko. I počali se všickni spolu vy- 18 mlouvati. První řekl jemu: Ves jsem koupil, a musím vyjítí a ji shlédnout; prosím tebe, měj mne vymluvena. A druhý řekl: Patero spřežení 19 volů jsem koupil, a jdu. abych jich zkusil; prosím tebe, měj mne vymluvena. A jiný řekl: Ženu jsem 20 pojal a protož nemohu přijítí. A navrátiv se služebník, zvěstoval to pánu svému. Tehdy rozhněvav se hospodář, řekl služebníku svému: Vyjdi rychle 21 na náměstí a na ulice města a chudé i mdlé, a slepé i kulhavé uveď sem. I řekl služebník: Pane, 22 stalo se, jakož jsi rozkázal, a ještě jest místo. I řekl pán služebníku: Vyjdiž na cesty a mezi 23 ploty, a přinuť vjíti, ať se naplní dům můj. Pravím pak vám, že žádný z mužů těch, kteříž 24 byli pozváni, neokusí večere mé.

I. Obsah. V podobenství dnešního sv. evangelia ukazuje Kristus, že mnozí, ku kterým přišel, aby je vykoupil a spasil. zhrdli dobrodiním tím, protože na odpor bylo světským jich žádostem. Za to došli

pozvání a okusili hodů nebeských ti, kteří z prvu pozvání nebyvše, byli mimo národ vyvolený.

II. Výklad. V. 16. Židé mívali hlavní denní jídlo na večer (odpoledne), proto več e ř e. Č l o v ě k e m, kterýž večeri učinil, míní se Bůh, Otec nebeský. Ve č e ř e znamená zde Církev svatou, kterouž Pán Ježíš (služebník) zakládati počal, a v níž všickni okusiti měli hodů duchovních.

V. 17., 18. a 19. Pozvaní nepřijali pozvání a vymlouvali se každý po svém způsobu. Statky tohoto světa a tělesné požitky byly jim milejší, nežli večere Páně, t. j. nežli uposlechnutí hlasu Spasitelova, aby stali se členy Církve svaté, kteráž za pohrdání statky pozemskými a zdržlivost tělesnou zaručuje blaženost v nebesích.

Ti, ku kterýmž hospodář (Bůh) poslal služebníka svého (Ježíše Krista), byli židé, z jichž středu narodil se Spasitel světa a kteří první měli příležitost slyšeti slovo spásy. Poněvadž však očekávali, že messiáš jejich vystoupí jako mocný král, neuznali Ježíše Krista za svého Vykupitele.

V. 21. „Vyjdi na náměstí a na ulice města, a chudé i mdlé, slepé i kulhavé uveď sem,“ t. j. přijmiž do Církve své všecky (náměstí a ulice města), hříšníky a publikány (chudé a mdlé).

V. 23., 24. Rozkazem: Vyjdiž na cesty a mezi ploty . . . jde na jevo, že i pohané povolání býti měli do lůna Církve svaté. Slovem: přinuť znamená se, že obrácení pohanů na víru křesťanskou státi bude úsilovné a značné práce.

III. Poučení. Všickni lidé jsou určeni ku spáse věčné. Máme-li spasení dojíti, třeba, abychom uposlechli hlasu Božího nás volajícího, t. j. abychom s milostí Boží spolupůsobili. Toho, kdo nechce, Bůh nespasí. Chtějíce se účastniti hodů

života věčného, nesmíme přidržeti se pozemských a tělesných požitků a rozkoší.

Nikým, byť sebe chudším a ubohým byl, nepohrdejme; každý člověk povolán jest k tomu, aby došel věčných radostí. Všickni jsme si tímto povoláním rovni.

Neděle III. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Lukáše 15, 1—10.

Za onoho času přibližovali se k Pánu Ježíši 1
publikáni a hříšníci, aby ho slyšeli. I reptali fari- 2
seové a zákonníci, řkouce: Tento přijímá hříšníky,
a jí s nimi. I pověděl k nim podobenství toto, řka: 3
Který jest z vás člověk, jenž má sto ovec; a ztra- 4
tí-li jednu z nich, zdaliž nenechá devadesáti devíti
na poušti, a jde po té, kteráž se byla ztratila,
až ji nalezne? A když ji nalezne, vloží ji na ra- 5
mena svá, a raduje se; a přijda domů, svolá přát- 6
tely a sousedy, řka jim: Spolu radujte se se mnou,
neb jsem našel ovci svou, kteráž se byla ztratila. Pra- 7
vímť vám, že tak bude radost v nebi nad jedním
hříšníkem pokání činícím (větší), nežli nad deva-
desáti devíti spravedlivými, kteříž nepotřebují po- 8
kání. Aneb která žena, mající deset peněz (de-
setníků), ztratí-li jeden peníz, zdaliž nezazže svíce,
a nemete domu, a nehledá pilně, dokudž nena- 9
lezne? A když nalezne, svolá přítelkyně a sou-
sedky, řkouc: Spolu radujtež se se mnou; nebo

10 jsem našla peníz, kterýž jsem byla ztratila. Takť pravím vám, bude radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem, pokání činícím.

I. Obsah. Kristus chtěje všechny lidi, tedy i největší hříšníky spasiti, zacházel právě s nimi nejlaskavěji. To vytýkali mu farizeové a zákonníci vykládající obcování s těmito lidmi ve zlé. Kristus poučil je za tou příčinou přítomnými podobenstvími o ztracené ovci a ztraceném penízi a dal jim na rozum, že proto na svět přišel, aby hledal ztracených a zachraňoval hříšníků před záhubou věčnou dokládaje, že povolání takové jest v nebi dílem nejzáslužnějším.

II. Výklad. V. 1. Laskavé obcování P. Ježíše s lidmi přimělo i ty, kteří od fariseů za největší hříšníky byli jmíni, k tomu, že přibližovali se s důvěrou k Messiáši. Kristus sám šel jim vstříc, a aby úplnou jich důvěru si získal, přijímal pozvání jejich ke stolu a jedl s nimi. Farizeové horšili se z toho, jmenovitě proto, že s celníky, kteří daň a poplatky vybírali od židů, tak laskavě zachází.

V. 3. a násl. Kristus poučil jich příkladem. Pán porovnává se s pastýřem, jenž o všechny ovce stejnou péči má a když jedna se ztratila, vynakládá všecku svou péči, aby tuto ztracenou našel a naleznuv ji, těší se s ostatními a raduje se z nálezů svého. Ztracenou ovci míní zde člověka hříšného, nepravosti oddaného.

Slovy: „Pravímť vám, že bude radost v nebi nad jedním hříšníkem pokání činícím větší, nežli...“ dává na rozum P. Ježíš,

že hříšníci, kteří se obrátili a polepšili, před Bohem mají větší cenu, nežli ti, kteří domnívají se, že spravedlivými jsouce nepotřebují pokání. A takovými byli právě farizeové. Výrok ten Spasitelův jest výrazem lidského pocitu nad neočekávaným štěstím, při němž za často na vše ostatní zapomínáme a jediné z toho se těšíme.

V. 8. a n. V druhém podobenství o ženě, kteráž ztracený peníz hledá, tutéž pravdu pověděl P. Ježíš pohoršeným fariseům Slovy: „zdaliž nerozže svíce, a nemete domu a nehledá pilně, dokudž nenalezne, chtěl Pán Ježíš vyjádřiti úsilí vlastní snahy o spásu celého světa. Penízem rozumí se zde člověk, ztraceným penízem člověk hříšný, ženou sám Spasitel a Vykupitel náš.

III. Poučení. Bůh chce, aby všickni lidé spaseni byli.

Nikým pohrdati nesmíte. Chyby a vady bližních mějte v ošklivosti, je samé však milujte.

Andělé v nebi radují se z našeho obrácení. Poněvadž andělé o nás mají péči, mějmež je v úctivosti, jim se odporučujme, vnuknutí jejich poslouchejmež a dle nich se řídmež.

Duše lidská jest ceny neskonalé.

Ubližuje-li nám někdo na cti a dobrém jménu, hajme se, ale čiňmež tak v tichosti a trpělivosti.

Chybí-li kdo, přičiňmež se, abychom poučením, pokáráním jej napravili. Rodiče a učitelé jsou zavázáni tak činiti, dítky a žáci mají jich poslechnouti a všemu se podrobiti, co slouží k jejich nápravě a polepšení.

Neděle IV. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Lukáše 5, 1—11.

1 Za onoho času, když se zástupové na Ježíše
valili, aby slyšeli slovo Boží, On stál podle jezera
2 genezaretského. I uzřel dvě lodi, any stojí u jezera,
3 rybáři pak byli vystoupili, a vypírali sítě. Vstoupiv
pak na jednu z lodí, kteráž byla Šimonova, prosil
ho, aby od země odvezl maličko. A sedě učil
4 z lodičky zástupy. Když pak přestal mluvit, řekl
k Šimonovi: Vez na hlubinu a rozestřete sítě své
5 k lovení. I odpovídaje Šimon, řekl jemu: Mistře,
přes celou noc pracovavše, nic jsme nepopadli: ale
6 k slovu tvému rozestru síť. A když to učinili, za-
hrnuli veliké množství ryb; trhala se pak síť je-
7 jich. I pokynuli tovaryšům, kteří byli na jiné lodi,
aby přišli a pomohli jim. I přišli, a naplnili obě
8 lodičky, takže se téměř potopovaly. Což když uzřel
Šimon Petr, padl k nohám Ježíšovým, řka: Odejdi
9 ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný. Hrůza
zajisté byla jej obklíčila, i všecky, kteří s ním
10 byli, nad lovem ryb, kteréž byli popadli; tak i Ja-
koba a Jana, syny Zebedeovy, kteříž byli tovaryši
Šimonovi. I dí Ježíš Šimonovi: Nebojž se; již od
11 tohoto času lidi budeš loviti. A přivezše k zemi
lodi, a všecko opustivše, šli za ním.

I. **Obsah.** Pán Ježíš vyučuje zástupy lidu, kteří za ním došli k jezeru genezaretskému. Pro množství posluchačů, a aby lépe přehlédnouti mohl všecky,

vstoupil na lodičku, a odtud hlásal slovo Boží. Ukončiv řeč svou, kázal Šimonovi, jemuž lodička náležela, aby odrazil dále od břehů. Když tak Šimon učinil, řekl mu Pán Ježíš, aby rozestřel sítě! Než Šimon vymlouval se, že doba k lovení ryb je nepříhodua. Avšak, že Kristus tak rozkázal, rozestřel sítě. A hle! ryb nahrnulo se tolik, že nestačili ti, kteříž na loďce byli, aby je mohli z vody vytáhnouti. Za tou příčinou pokynuli tovaryšům na lodičce druhé, aby přišli a pomohli jim. Obě lodičky byly pak rybami naplněny, až se potopovaly. Z toho ztrnuli i Šimon Petr i Jakub a Jan, synové Zebedeovi. Petr padl k nohám Ježíšovým. Pán Ježíš ustanovil jej lovcem-apoštolem lidí. Od té doby následovali všickni tři Pána Ježíše.

II. Výklad. V. 1. a násl. Významem „valili“ naznačuje se veliké množství těch, kteří přicházeli slyšet slova Božího. Jezero „G e n e z a r e t s k é“, tři míle dlouhé a $1\frac{1}{2}$ míle široké, leželo v půvabné krajině. Slulo též „T i b e r i a d s k é“, od města Tiberias, jež na břehu jeho se vypínalo. Aby ode všech lépe byl viděn, vstoupil Pán Ježíš na lodičku. Loď náležela Šimonovi, synu Jonášovu. U něho pak tovaryšili bratří Jakub a Jan, synové Zebedeovi.

V. 5. Noc je k lovení ryb nejpríhodnější. To věděl Šimon Petr. Proto lovil se svými tovaryši po celou noc, jak sám vyznal Pánu Ježíši. Jelikož pak ku Kristu měl velikou úctu a důvěru zároveň, uposlechl rozkazu Kristova a řekl: „K slovu tvému rozestru sítě“, jakoby řekl: Ač není čas příhodný, ač namahání mé celonoční nepotkalo se s výsledkem žádoucím, učiním tak, jak poroučíš a očekávám, že v důvěře své nebudu zklamán.

V. 6. Petr se skutečně nezklamal. Neobyčejné množství ryb, jež do sítě zahrnul, že síť se trhala a pod tíhou jich dvě loďky se potopovaly, bylo důkazem

že pevná důvěra v Boha korunována bývá dobrým výsledkem.

V. 8., 9. a 10. Sv. Petr tímto divuplným zahrnutím ryb o vševedoucnosti a všemohoucnosti Boží přesvědčen, užasem a hrůzou jat jest tak, že padl na kolena svá a v pokoře své (u vědomí své hříšnosti), zvolal: „Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný.“ Podobně i oba synové Zebedeovi, Jakub a Jan žasli nad neobyčejným zázračným činem. Slovy, kteréž propověděl Pán k Šimonovi: „Nebojiž se; již od tohoto času lidi budeš lovití“, chtěl Pán Ježíš potěšiti ho a pak zároveň oznámiti jemu příští povolání a zaměstnání jeho, jakoby řekl: Jako jsi až do této chvíle lovil ryby k zisku časnému, tak budeš od této chvíle jakožto apoštol neboli vyslanec Boží rozšiřováním učení mého lovití — přiváděti lidi do Církve svaté a tím i do království Božího k zisku věčnému.

Povolání sv. Petra za apoštola zalíbilo se Jakubovi a Janovi tak, že opustivše všecko, šli také za Kristem, stali se jeho učenníky a apoštoly.

III. Poučení. Zástupové valili se za Ježíšem, aby ho slyšeli. Poslouchejte rádi slovo Boží, když se vám ve škole a v kostele hlásá a vykládá. Poslouchejtež je nejen rádi, ale i pozorně a hleďte život svůj zařídití podle něho.

Při každém skutku a počínání třeba nám milosti a požehnání Božího. Bez Božího požehnání, marné lidské počínání. Za milost a požehnání prostě Pána Boha.

Rozkazů svých představených buďtež vždy poslušni.

Buďte pokorní.

V Boha důvěřujme. Když jest nejhůře, pomoc Boží bývá nejbliže.

Apoštolové povoláni byli loviti lidi do Církve sv. Svatý Petr byl jich nejvyšší hlavou. Biskupové s nejvyšší viditelnou hlavou svou, římským papežem, jenž jest nástupcem sv. Petra, loví učením Ježíše Krista, jeho sv. svátostmi a kázání církvevní lidi pro království Boží v nebesích.

Neděle V. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Mat. 5, 20—24.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům svým: Nebude-li hojnější spravedlivost vaše, nežli 20 zákonníků a fariseů, nevejdete do království nebeského. Slyšeli jste, že řečeno jest starým: Ne- 21 zabiješ; a pakliby kdo zabil, hoden bude soudu. Ale já pravím vám, že každý, kdo se hněvá na 22 bratra svého, hoden bude soudu. Kdožby pak řekl bratru svému: „racha“, hoden bude rady. A kdož by (mu) řekl: „blázne“, hoden bude pekelného ohně. Protož přinášíš-li dar svůj na oltář, a tu se 23 rozpomeneš, že bratr tvůj má něco proti tobě: 24. nechej tu daru svého před oltářem, a jdi prve, smiř se s bratrem svým, a potom přijda, obětuj dar svůj.

I. Obsah. Aby ukázal, že nepřišel zrušit zákona starého, nýbrž doplnit a zdokonaliť jej, poukazuje Pán Ježíš na spravedlnost předních zástupců.

židovstva, fariseů a zákonníků, kárá ji a napomíná svých učenníků, aby lépe a dokonaleji plnili zákon Boží nežli onino. Spolu je varuje hněvu a povzbuzuje k mírnosti a smířlivosti. Hněv klade tuto Pán Ježíš za překážku, pro kterouž nemožno býti v milosti a přízni Boží.

II. Výklad. V. 20. Fariseové dbali s největší přísností o skutky zevnější, stavíce se na oko dokonalými a spravedlivými uvnitř, však srdce jejich bylo oddáno mnohým nepravostem. Činili všecko jen pro pochvalu lidskou, nikoliv z lásky k Pánu Bohu. Byli pokrytci. Kristus přišed učit lidi pravé spravedlnosti a ctnosti, napomínal učenníků svých: Nebude-li hojnější spravedlnost vaše, nežli zákonníků a fariseů, nevedete do království nebeského. Slovtěchto smysl jest ten: fariseové plní zákon ale jen dle písmeny, nikoliv dle ducha, vy však musíte lépe a dokonaleji po zákonu Božím žíti, chcete-li státi se údy Církve svaté a díl míti na blaženosti věčné.

V. 21. a násl. Kristus, chtě ukázati učenníkům svým, že třeba dokonaleji, t. j. dle ducha plniti zákon Boží, poukazuje na příklady, jež ve skutečném životě den co den se naskytovaly. Tak vykládali sobě fariseové přikázání páté: „Nezabiješ“ způsobem takovým, že vinili ze zločinu jen toho, kdo opravdu dokonale vraždu byl spáchal. Takového zločince pobnali před soud a ztrestali zaslouženým trestem. Kdo však hněvem zahořel v srdci svém proti bližnímu, jemu spílal, nedopouštěl se dle výkladu farisejského ničeho nezákonného, nepodlehál trestu žádnému. Učení Kristovo přihlížejíc ke každému hnutí srdce a právě odtud veškeren hřích posuzujíc, zapovídá i všelike nezřízené pohnutí mysli proti osobám a věcem nám odporným, jakož i slovy

pronešené výbuchy hněvu, pohanění a zlehčování bližního. Pozorujte stupňování vzhledem těžkosti provinění: hněv ukrytý, hněv ve spílání slovem „racha“, hněv, upírajíc slovem „blázne“ přičetnost v jednání bližního! Dle stupňů provinění vypovídá Pán Ježíš i stupňovanou záslužnost trestu. Rada, o níž Kristus se zmiňuje, byl vyšší soud židovský „vysoká rada židovská“. Sestávala pak rada tato ze 72 soudců. Soudila jen ve věcech nejdůležitějších, jako o přešupcích náboženských, potupě jeho a rouhání se Bohu, urážce nejvyššího kněze a těm podobných. Soudu, sestávajícímu ze 24 soudců, podléhaly menší nebo větší poklesky, přečiny a zločiny v životě občanském.

Klada Pán Ježíš spílání bližnímu za předmět soudu vysoké rady, naznačuje tím velikost hříchu tohoto.

V. 23. Jelikož zákon Mojžíšův žádného trestu nestanovil na svrchu uvedené skutky zlé (hněv a spílání), domnívali se fariseové, že možno od tohoto provinění oprostí se obětí, kterouž přinesli na oltář a obětovali Hospodinu. Pán Ježíš poukazuje na okolnost tuto, ale zároveň praví, že oběť přinesená se srdcem neočištěným a naplněným hněvem k bližnímu, nelíbí se Bohu. Srovnáním tímto příkladem dává Pán Ježíš na rozum, že skutky pouze zevnější, nejsouce doprovázeny láskou, jsou marny a neprospěšny. Proto napomíná nás, abychom povždy, chtějíce dobrý skutek konati, hleděli očistiti duši svou, s lidmi a zvláště s Pánem Bohem se smířili.

III. Poučení. Netoliko skutky, ale i myšlenky a žádosti zlé jsou hříchem.

Pouze zevnější pocta Boží bez opravdového, zbožného smýšlení nelíbí se Bohu a nic nám neprospívá. Ne ten, kdo se jen zdá býti hod-

ným a zbožným, nýbrž kdo skutečně jest, bohumilý může slouti.

Kroťte ž hněv svůj, a na uzdě mějte jazyk svůj. Bližním nepřezdívejte ž, jich netupte. Bližního-li jsme urazili, prosmež za odpuštění, sami pak rádi odpouštějme všelikou urážku nám učiněnou.

Skutky činěné ve stavu hříšném, nejsou pro život věčný, byť byly sebe lepší, záslužnými. Mají-li nám prospěti pro věčnost, třeba, abychom je konali ve stavu posvěcující milosti Boží.

Neděle VI. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Marka 8, 1—9.

1 Za onoho času, když mnohý zástup byl s Ježíšem, a neměli, co by jedli, svolav učenníky,
2 řekl jim: Lítosť mám nad zástupem; nebo aj, již tři dny trvají se mnou, aniž mají, co by jedli: a roz-
3 pustím-li je lačné do domů jejich, zhynou na cestě;
4 nebo někteří z nich zdaleka přišli. A odpověděli mu učenníci jeho: Odkud je bude kdo moci na-
5 krmiti chleby zde na poušti? I otázal se jich:
6 Kolik chlebů máte? Kterížto řekli: Sedm. I kázal zástupu posaditi se na zem; a vzav sedm chlebů, díky učiniv, lámal a dával učenníkům svým, aby
7 předkládali: i kladli před zástup. A měli maličko rybiček; i těch požehnal, a kázal před ně klásti.

I jedli a nasyceni jsou, a sebrali, což pozůstalo 8 drobtů, sedm košů. Těch pak, kteříž jedli, bylo 9 okolo čtyr tisíc; i rozpustil je.

I. Obsah. Když veliké množství lidu následovalo Pána Ježíše na poušť, aby naslouchalo jeho svatému učení, a již po tři dni vytrvale po boku jeho dlelo, zapoměvši pro pokrm duševní na nasycení tělesné, slitoval se Pán Ježíš nad zástupem tímto a způsobem zázračným nasýtil sedmi chleby, několika rybičkami na 4000 lidí.

II. Výklad. Děj, kterýž vypravuje dnešní sv. evangelium, stal se v 2. roce veřejného působení Ježíšova. Pověst o zázračných činech jeho blesku-rychle roznesla se do měst a dědin a obyvatelé opouštěli domov svůj a příbytky své, aby spatřili zázračného Divotvůrce a slyšeli učení Jeho. Pro dychtivost svou zapomínali bráti s sebou i věci nejnnutnější, bez kterých nebylo lze obejít se. Tak se i stalo tuto. V pustinách galilejských, kam Kristus se uchýlil, nebylo ani příležitosti nakoupiti potravy, proto Kristus uvažuje smutný stav posluchačů svých v tomto ohledu pravil: *Lítost mám . . .* Těmi slovy chtěl Spasitel učenníky své povzbuditi k útrpnosti a nás poučiti, že k potřebám a nouzi spolubližních svých máme míti srdce útrpné.

V. 5. Otázkou: „Kolik chlebů máte?“ nechtěl Pán Ježíš dověděti se o zásobě, jež někomu ze zástupu byla po ruce, neboť jsa vševědoucí, věděl dobře o ní; spíše chtěl vzhledem k zázraku, brzy následujícímu, učiniti tentýž patrnějším a do očí bijícím.

V. 6. a násl. Aby ukázal, že vše, co činí, z vůle Otce nebeského a ve spojení s Ním a Du-

chem sv. (nerozdílná Trojice Boží) koná, obrátil zraků svých k nebi, díky činil za požehnání z nebes, lámal a dával učenníkům, aby předkládali chléb a ryby k nasycení shromážděného lidu.

III. Poučení. Až podnes rozmnožuje, ovšem řádem přirozeným, Bůh chléb vezdejší na našich polích. Pomáhejmež, pokud síly a prostředky naše stačí, účinnivě bližním svým.

Za dary nám potřebné Boha prosmež a za poskytnuté děkujmež.

Bůh v prozřetelnosti své stará se o všechny tvory, zvláště o nás lidi.

Bez Božího požehnání marné lidské počínání.

Budtež stálí a vytrvalí v poslouchání a konání slova Božího.

Neděle VII. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Matouše 7, 15—21.

15 Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům svým: Pilně se varujte falešných proroků, kteřížto přicházejí k vám v rouše ovčím, vnitř pak jsou
16 vlci hltaví. Po ovoci jejich poznáte je. Zdaliž
17 sbírají z trní hrozny, neb z bodláčí fíky? Takť každý strom dobrý, ovoce dobré nese: zlý pak
18 strom zlé ovoce nese. Nemůžeť dobrý strom zlé ovoce nésti, ani strom zlý ovoce dobrého vydá-
19 vati. Všeliký strom, kterýž nenese dobrého ovoce,
20 bude vyřazen, a na oheň uvržen. Tak tedy po ovoci

jejich poznáte je. Ne každý, kdož mi říká: „Pane, Pane“, vejde do království nebeského; ale kdo činí vůli Otce mého, kterýž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského.

I. Obsah. Pán Ježíš varuje učenníky své falešných proroků, kteří po zevnějšku zdají se býti učiteli dobrými, ale ve skutku posluchače své vedou do záhuby. Zároveň udává i známky, dle nichž proroci falešní mohou býti rozeznáni od pravých. Poukazuje totiž na jejich skutky, porovnává je s trním a bodlácím, kteréž rostliny nenesou ovoce dobrého, jako réva a strom fíkový. A jako rostlina, nenesouc ovoce dobrého, vyfata bude a odstraněna ze sadu, kamž nepatří, taková budoucnost kyne prorokům falešným a všem, kdož jich poslouchají a učením jejich se spravují.

II. Výklad V. 15. Proroci byli mužové, kteří nejenom věci budoucí předpovídali, nýbrž i písmo sv. vykládali, o poměru člověka k Bohu lidi učili a k bohumilému životu je naváděli a povzbuzovali. Proroci starozákonní, chtějíce poučiti, napravit a povzbudit lid ke konání dobrého, učili netoliko slovy, nýbrž i vlastním životem svým. Vedliť totiž život přísný, odívali se v roucha drsná, zdržovali se opojných nápojů, aby takto i zevnějškem poukazovali na potřebu nápravy vnitřní. Vedle proroků pravých vystupovali občas i proroci falešní, kteří hlásali zásady zlé, lid od Boha odvraceli, mylným výkladem písma lidu a změkčilému životu jejich nadržovali, chybám a nepravostem předních Židů hověli a takto v záhuby lid uváděli. Aby lid tím snáze na učení jejich šel, zásady jejich za své přijal, přispů-

sobovali se po z e v n ě j š k u s v ě m prorokům pravým na oko vedouce tuhý a přísný život, v řečích svých i zbožných slov používajíce. Zásady však jejich byly špatné, hříšné. Pán Ježíš přirovnává na oko pěkný zevnějšek jejich k rouchu ovčímu, vnitřek však, t. j. mysl a duši jejich k vlkům hltavým. Ovčí roucho znamená zde mírnost, bezelstnost; vlk hltavý jest zde obrazem nekalého, špatného úmyslu.

V. 16. a násl. K s n a d n ě j š í m u p o z n á n í proroků falešných uvádí Spasitel příklady z říše rostlinstva, jež posluchačům byly na snadě. Praví totiž: P o o v o c i p o z n á t e j e. Z d a l i ž s b í r a j í s t r n í h r o z n y, n e b z b o d l á č í f í k y. Z n á m k o u proroků (učitelů) falešných jsou tudíž s k u t k y j e j i c h, jež připodobňuje k o v o c i. Jako strom dobrý dobré ovoce nese, špatný ovoce zlé a neužitečné, tak i proroci falešní nemohou honositi se ovocem dobrým, t. j. skutky dobrými, protože právě zlí jsou. Po ovoci rozeznáváme strom od stromu, tak i po skutcích soudíme na jakost člověka. Ve skutcích projevuje se i s m y š l e n í a v n i t ě r n í h o d n o t a č l o v ě k a.

V. 19. Obyčejem ve skutečném životě obvyklým, poukazuje Pán Ježíš slovy: „V š e l i k ý s t r o m, k t e r ý ž n e n e s e o v o c e d o b r é h o, b u d e v y f a t a n a o h e ň u v r ž e n“ na budoucí osud proroků falešných i všech jimi svedených obětí. Vytnutí stromu a spálení dřeva neužitečného a nevydávajícího ovoce dobrého znamená zde z á h u b u a v ě č n o u s m r t ě l i d í, kteří nespravují se učením Božím.

V. 21. Zevnějšek sebe lepší, slova sebe pěknější n e z a k r y j í z l o u a n e š l e c h e t n o u d u š i. Aby kdo života věčného došel, nepostačí mu pouhé zevnější doznání chvály Pánu Bohu, nýbrž třeba, aby p ř e d e v š í m činil, co poroučí Bůh, čili plnil v y t r v a l e a ú p l n ě v ů l i B o ž í. Pravdu tu vyslovil způsobem tím nejpochoptelnějším Pán Ježíš,

když pravil: „N e k a ž d ý, k d o ž m i ř í k á: P a n e, P a n e, v e j d e d o k r á l o v s t v í n e b e s k é h o, a l e k d o č i n í v ů l i O t c e m é h o.“

III. Poučení. Varujtež se svůdců, byť sebe krásněji mluvili. Pod kvítkem nejkrásnějším bývá často ukryt jedovatý had.

Posuzujte lidi po skutcích, nikoli po zevnějšku. Pod drsnou halenou skrývá se často jemné srdce a duše ušlechtilá.

Nebuďte pokrytečtí. Modlitba z úst člověka špatného, hříšného, není Bohu milá.

V í r a b e z s k u t k ů j e s t m r t v a.

Neděle VIII. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Lukáše 16, 1—9.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům 1
svým podobenství toto: Byl jeden bohatý člověk,
kterýž měl vladaře, a ten obžalován jest před 2
ním, jakoby byl rozmrhal statek jeho. I povolal
ho, a řekl jemu: Co to slyším o tobě? Vydej po- 3
čet z vladařství svého; neb již nebudeš moci vlád-
nouti. I dí vladař sám u sebe: Co učiním, nebo
Pán můj odjímá ode mne vladařství? Kopatí ne- 4
mohu, žebrati se stydím. Vím, co učiním, aby když
budu složen z vladařství, přijali mne do domů 5
svých. Zavolav tedy jednoho každého dlužníka pána
svého, řekl prvnímu: Jaks mnoho dlužen pánu 6
mému? A on řekl: Sto tun oleje. I řekl mu:
Vezmi listinu svou a sedna rychle, napiš padesát.

7 Potom druhému řekl: Ty pak jak mnoho jsi dlužen?
Kterýž řekl: Sto korců pšenice. Dí jemu: Vezmi
8 zápis svůj a napiš osmdesát. I pochválil pán vladaře nepravého, že opatrně učinil, nebo synové tohoto světa jsou opatrnější v pokolení svém, než
9 synové světla. I já pravím vám: Čiňte sobě přátely z mamony nepravosti, aby, když zhynete, přijali vás do stanů věčných.

I. Obsah. Kristus učí nás podobenstvím o ne-spravedlivém vladaři, jak užívati máme statků pozemských, abychom jimi pojistili sobě místo v nebesích. Vladař bohatého pána obžalován, že nedobře hospodařil s jměním svého chlebodárcce. Maje počet vydati z vladařství svého, a nemoha vykázati se spravedlivým vedením, chtěl pro případ propuštění pojistiti si u svých podřízených přízeň tím, že jim slevil velikou část dluhujících věcí. Pro opatrnost tuto pochválil jej vladař jeho.

II. Výklad. Dle litery není třeba výkladu přítomného podobenství. Jest jasno samo sebou a na snadě k pochopení z obecného poměru. v jakémž stojí vladař či správce k pánu svému, jemuž vykázati se má tím, jak statek se spravuje. Lstivá opatrnost vladařova pojistiti si slevením dluhu útulek u podřízených svých v případě propuštění, vyplývá z pudu po sebezachování. V e s m y s l u m r a v n é m má podobenství přítomné význam hluboký. B o h a t ý m č l o v ě k e m rozumí se zde B ů h, Pán nebes a země; v l a d a ř e m jest k a ž d ý č l o v ě k, a s t a t k e m jsou v e š k e r é d a r y d u š e v n í a t ě l e s n é, jež Bůh každému propůjčuje. aby jimi těžil; m r h á n í m s t a t k u naznačuje se zde nešetrné nakládání, z a-

nedbávání a zneužívání darů Božích; účtem konečně předobrazuje se den soudu, na němž jednomu každému z nás bude vypovídati, jak jsme užívali všeho toho, čeho nám Bůh propůjčoval.

V. 3. Vladař, maje skládati účty ze svého sprácvství, ihned lehce domysleti si mohl, že svržen bude s úřadu. Po způsobu východním vyžadovalo se složení účtů teprve tehdáž, když bylo oprávněné podězení, že správce nesprávně si vede a přehmatů se dopouští.

V. 6. Tuna byla míra pro tekutiny a obsahovala asi tolik jako náš hektolitr.

V. 8. Chvála, již pronesl pán na chytrost vladařovu, nevztahovala se na obsah jednání, jež nebylo samo sebou dobré a šlechetné, ale toliko na způsob, jakýmž sobě pro potřebu budoucí správce chtěl pomoci. Toho důkazem jsou slova, jež ihned následují: neboť synové tohoto světa jsou opatrnější v pokolení svém, nežli synové světla. Chtěl zajisté tímto říci Pán Ježíš: Lidé zlí a nešlechetní, starajíce se o pohodlí a dobro své, užívají všech prostředků i nejhorších, aby sobě pojistili blaha, jehož jsou žádostiví, kdežto za často lidé zbožní, chtějíce dodělati se blaha věčného, v hledání a užívání prostředků k tomuto vedoucích nejsou tak pilní a snaživí, jako onino. Ale čím vynikají statky věčné nad časnými, tím snaha po oněch má býti větší a úsilovnější.

V. 9. Pán Ježíš nazývá zde vezdejší statky mamonou nepravosti, proto že lidi přecho často svádějí k zlému, t. j. příčinou jsou, že nešlechetně jednají, jiné utiskují a na spásu duší svých zapomínají. Kristus slovy uvedenými chce říci: Hledte darů, jež vám Bůh propůjčuje, chytře užíti k dosa-

žení blaha věčného, jako vladař statku pánova použil, aby zachránil se před bídou a nouzí.

III Poučení. Bůh propůjčuje nám dary (zdraví, schopnosti duše, jmění . . .), abychom je dobře spravovali a jimi dosáhli života věčného. Nejsme pány, ale toliko správci věcí těch.

Jedenkaždý musí na soudu účet klásti, jak darů sobě svěřených užíval.

Statky pozemské nejsou cílem, ale toliko prostředkem k získání cíle.

Služebníku sluší sloužiti věrně a poctivě. Spoctivostí nejdále člověk dojde.

O věci věčné sluší horlivěji se starati než o záležitosti pozemské.

Majíce jmění, užívejmež je ke konání dobrých a šlechetných skutků.

Skutky dobré, konané v stavu posvěcující milosti Boží, dopomáhají nám ku spasení; ale i skutky, jež ve stavu hříšném někdo koná, nejsou bez užitku. Bůh na odplatu za ně pohne člověka takového k lítosti nade hříchy, jež bývá počátkem ospravedlnění.

Neděle IX. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Lukáše 19, 41—47.

- 41 Za onoho času, když se přiblížil Pán Ježíš
k Jerusalému, vida město, plakal nad ním, řka:
42 Ó kdybys bylo i ty poznalo, a to aspoň v tento
den tvůj, co tobě jest ku pokoji: ale nyní jest to
43 skryto před očima tvýma. Neboť přijdou na tebe

dnové a obklíčí tě nepřátele tvoji náspem, a ob-
lehnou tě, a zouží tě ze všech stran; a na zemi tě 44
porazí, i syny tvé, kteříž v tobě jsou, a neostaví
v tobě kamene na kameni, protože jsi nepoznalo
času navštívení svého. A všed do chrámu, počal 45
vymítati prodávající a kupující v něm, řka jim:
Psáno jest: Dům můj jest dům modlitby, vy pak 46
jste jej učinili peleší lotrovskou. I učil na každý 47
den v chrámě.

I. Obsah. Přicházeje Kristus k Jerusalému a
vida vševědoucím okem svým příští neblahý osud
města tohoto, pláče nad nešťastným národem židov-
ským, kterýž nepřijav Krista a Jím skytaného spasení
připravil sobě tím jistou záhubu: zničení města a
porobu. Došed do města, vešel do chrámu, odkudž
vyhnal prodávající a kupující, kteří zneuctívali místo
posvátné. Na to učil v chrámě.

II. Výklad. V. 41. Bylo to na poslední cestě,
kterouž činil Pán Ježíš z Bethanie do Jerusaléma.
S hory Olivetské, kolem níž úbočím vedla cesta,
byla krásná vyhlídka na město a celé jeho okolí.
Maje nádherný chrám, skvostný hrad, vystavěný Ša-
lomounem a skupinu krásných budov soukromých před
sebou a uvažuje zkázu všeho toho i útrapy lidu, jež
pro nevěru stihnouti měly jej za čas nedlouhý, lítostí
jat jest tak, že plakal.

V. 42. Slovy: „Ó kdybys bylo i ty po-
znalo, a to aspoň v tento den tvůj . . .“,
chtěl Pán Ježíš říci: Kéž byste vy obyvatelé země
této, (hlavní město zastupuje zde obyvatelstvo celé
země), poznali tak jasně, jako já toho poznávám, co
ke spáse vaší slouží v tento den, kdy totiž ještě na-

bízím vám spasení a vykoupení! Kdybyste uznali mne a učení mé, jež vám přináším, minul by vás osud zlý, kterýž za trest čeká vás. Avšak poněvadž nechcete spásy, již vám nabízím, stíhne vás neštěstí, pohroma.

V. 42. a 43. Zde líčí dopodrobna Pán Ježíš vyvrácení Jerusalema. Židé totiž, nespokojeni s vládou římskou, vzbouřili se, pobili posádku a započali odboj svůj. Římané přišli a pod vůdcovstvím Vespasiánovým a později Titovým zmocnili se města. Stekli hrad Antoniův, zapálili chrám, povraždili lid a rozkotali město. Více než jeden milion zahynulo lidských životů. To vše se stalo as roku 70. po Kristově narození.

V. 44. Město líčí se zde jako matka, lid israel-ský jako synové její.

V. 45.—47. Chrám Jerusalemský skládal se: 1. z N e j s v ě t ě j š í h o, v němž umístěna archa úmluvy s deskami zákona Božího, mannou a prutem Aronovým, kamž vejíti směl jenom nejvyšší kněz na veliký den smíření; 2. ze s v a t y n ě, jež oddělena jsouc oponou od prvnější, byla místem pro kněze a oběti kaditelné. Oltář pro oběti zápalné byl mimo svatyni v p ř e d s í n i kněžské. Pro lid bylo prostranství kolem chrámu, a dále ještě místo pro pohany. Tam ziskuchtiví židé měli tržiště pro obětní zvěř a kobky pro kupčení. Tam vyměňovány peníze římské za chrámové, kterýmiž platila se daň chrámová; tam uzavíraly se i tržní smlouvy. Vše toto zajisté nesnášelo se s místem, v jehož největší blízkosti konána zevní pocta Boží. Proto rozhorlil se Pán Ježíš na prodávající a kupující, vyhnal je z místa toho a pravil: „D ů m m ů j j e s t d ů m m o d l i t b y, v y p a k j s t e j e j u č i n i l i p e l e š í l o t r o v s k o u.“ Chtěl říci tímto: Tak jako v peleši lotrové a zloději shromažďují sobě lup, tak vy na místě tomto těžíte z ob-

chodu a lichvy. Pak zasedl v chrámě a učil, což činil každého dne až do doby, kdy zrazen jsa, vydán byl nepřátelům svým na smrt.

III. Poučení. Kristus předzvídal příští osud Jerusaléma, jest v š e v ě d o u c í, tudíž p r a v ý B ů h.

Kristus měl s o u s t r a s ť s krajany zaslepenými, plakal, maje na mysli neblahý osud jejich; jest p r a v ý č l o v ě k.

V Kristu jest dvoji přirozenost, b o ť s k á a l i d s k á, spojená v jednu osobu božskou.

Usilujmež c h y b u j í c í c h p o u č í t i, n a p r a v i t i, byť bychom i domýšleti se mohli, že práce naše bude m a r n o u, b e z v ý s l e d n o u.

Nebudtež zatvrzelými ve zlém, o b r a ť t e s e d ť í v e, nežli stihne vás spravedlivý, zasloužený trest.

C h r á m budiž vám místem nejsvětějším, v něm chovejte se vždy c o n e j u c t i v ě j i.

Neděle X. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Lukáše 18, 9—14.

Za onoho času řekl Pán Ježíš k některým, 9 kteříž v sebe doufali, jako (by byli) spravedliví, a jinými pohrdali, podobenství toto: Dva muži 10 vstoupili do chrámu, aby se modlili: jeden fariseus a druhý publikán. Fariseus, stoje, takto sám u sebe 11 se modlil: Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, dráči, nespravedliví, cizoložníci, jako i tento publikán. Postím se dvakrát za týden, desátky 12

13 dávám ze všech věcí, kterýmiž vládnu. Ale publikán, stoje z daleka, nechtěl ani očí k nebi pozdvihnouti, ale bil se v prsy své, řka: Bože, buď
14 milostiv mně hříšnému! Pravímť vám: ten sstoupil do domu svého ospravedlněn nad onoho; nebo každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.

I. Obsah. V podobenství o modlícím se fariseu a publikánu v chrámu Jerusalemském staví Kristus pýchu vedle pokory a učí, že tato jest základem a podmínkou zalíbení Božího, kdežto na pyšném Bůh nemá žádné záliby a prosby jeho neslyší.

II. Výklad. Pán Ježíš zvolil si v přítomném podobenství farisea a publikána proto, aby ukázal, že vysokomyslnost předních a po náhledu lidském vznešených rovněž tak Bohu se protiví, jako uznání hříšnosti opovržených jest milým a spasitelným. Byliť zajisté fariseové toliko po zevnějšku a na oko dobří, v srdci mnohým jsouce oddáni neřestem. Proto chlouba jejich a vynášení se nemohly oklamati vševědoucí oko Páně. Publikáni, jakýmž jménem zvaní byli celní nebo-li výběrčí daní vládou římskou ustanovených, byli sice u lidí, zvláště ve třídě fariseů, předmětem největší nenávisti, avšak před Bohem, kterýž prohledá srdce a úmysl činů všech, našli spíše milosti, zvláště když uznávali nespravedlnost v jednání svém, jakož činil jeden z nich, o němž vypravuje Kristus.

V. 10. Chrám Jerusalémský stál na hoře Moria; tam docházeli Židé, aby se modlili a přinášeli oběti. Židé modlili se ve chrámě, padajíce na znamení pokory

obyčejně na zemi; sedadel v chrámě nebylo, vyjmouc pro krále a nejvyššího kněze.

V. 11. Fariseus, hrdým jsa, modlil se s t o j e. Děkoval Bohu, že není jako jiní lidé, jež na příklad uvádí. Myslíl tuto j e d i n é na poklesky jiných lidí, na vlastní své neřesti nevzpomínaje, sebe za lepšího všech pokládaje. Ústy děkoval Bohu, však srdcem domnělý dobrý stav duše své sobě za zásluhu přikládal. Byl pyšný.

V. 12. Ku zvýšení hodnoty své před Bohem vypočítává fariseus dobré skutky, jež činí: půst a odvádění desátku. Přísní Židé postívali se dvakrát do téhodne a to v pondělí a ve čtvrtek, jež po ústním podání připomínaly jim dni, kdy Mojžíš vystoupil na horu Sinai a sestoupil s ní dolů. Desátek t. j. odvádění desátého dílu plodin země a části zrozeného živočišstva, nařízeno bylo zákonem na výživu služebnictva chrámového. Měloť toto Židům připomínati, že nejsou pány země a půdy, nýbrž že všeho Pánem jest Hospodin. Fariseové, chtějíce vynikati nad jiné, odváděli desátek i z n e p a t r n ý c h předmětů rostlinstva, jako z kopru, kmínu a těm pod. K tomu nesou se slova v ústech dotýčného farisea: „desátky dávám ze všech věcí, kterýmiž vládnu.

V. 13. Publikán, z d a l e k a s t o j e a (na znamení nehodnosti své) oči k zemi maje obrácené (na důkaz hříšnosti) a bije se v prsa (na svědectví kajicnosti), pravil: „Bože, buď milostiv mně hříšnému.“ Slovy těmito chtěl říci: Víím, že jsem hříšník, myslím na hříchy své, hříchů svých se odříkám a Boha prosím, aby mně je odpustil a mne na milost přijal. V slovech těchto zračí se největší pokora spojená s lítostí.

V. 14. Pronesený rozsudek Kristův zavrhuje prosbu pyšného a oznamuje, že pokorný našel milost

před Pánem Bohem. K tomu přidává Spasitel povšechné naučení: „Nebokazhdýkdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“

III. Poučení. Skutky, byť sebe lepší, nevycházejí-li z úmyslu dobrého, nemají před Bohem ceny žádné.

Nepřičítejmeždobré, jež máme, pouze sobě ale milosti Boží.

Dobrymi vlastnostmi a skutky se nechlubmež.

Nevarujtež se pouze neřestí křiklavých, velkých, ale všech.

Neposuzujme jiné křivě, nelaskavě.

Uznávejme vždy rádi chyby, poklesky a hříchy své, litujme jich a prosme Boha za odpuštění.

Pyšný se Bohu protiví, pokorný Bohu vždycky se líbí.

Neděle XI. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Marka 7, 31—37.

31 Za onoho času vyšed Pán Ježíš z končin týrských, přišel skrze Sidon k moři galilejskému,
32 prostředkem krajin Desíti měst. I přivedli jemu hluchého a němého, a prosili, aby na něj ruku
33 vložil. A pojav jej soukromí ven ze zástupu, vložil prsty své v uši jeho, a plivnuv, dotekl se jazyka
34 jeho; a vzezřev k nebi, vzdechł a řekl jemu: Ef-
35 feta, to jest: otevři se! A hned otevřeny jsou uši jeho, a rozvázán jest svazek jazyka jeho, i mluvil

právě. A přikázal jim, aby žádnému nepravili: ale 36 čím jim více přikazoval, tím více ohlašovali a tím 37 více se divili, řkouce: Dobře všecky věci učinil; i hluchým rozkázal slyšeti, i němým mluvíti.

I. Obsah. Evangelium toto předvádí nám Krista, jak v krajině, nazvané Desítiměstí, jež rozkládala se poblíže moře galilejského, uzdravuje hluchoněmého a to tím, že vložil prsty své v uši jeho a plivnuv, dotekl se jazyka jeho. Vykonav zázračný čin ten, zapovídá Kristus svědkům rozhlašování jeho; než zástupové, nemohouce odolati příkazu tomuto, vypovídají chválu s úžasem o velmocném divotvůrci.

II. Výklad. Kristus, chtěje ujíti pomstě fariseů, odešel do krajiny Týrské, jež tak po městě T ý r u se nazývala. Zemi tu obývali Foeničané, národ sice pohanský, ale na výsošť vzdělaný. Tam chtěl P. Ježíš nějaký čas pobýti v úkrytu, avšak brzo byl poznán. Z příčiny této odešel.

V. 31. Cesta vedla skrze město foenické Sidon. Krajina, nazvaná Desítiměstí (řecky Dekapolis), rozprostírala se na východní straně Jordanu a moře galilejského.

V. 32. Kristus uzdravoval mnohých p o u h ý m r u k o u p o l o ž e n í m, nepromluviv ani slova; proto pravili i ti, o nichž tuto řeč, „aby na něj r u k u vložil.“

V. 33., 34. a 35. Uzdravuje hluchoněmého, používá Pán Ježíš zevních, do očí bijících znamení. Chtělť zajisté nebeský lékař naznačiti nešťastníku tímto jedině srozumitelným spůsobem, že On jest ten, jenž ho uzdravuje, aby vzbudil v něm důvěru v božskou moc a víru v božské Svě poslání. Čině totiž dobrodiní tělesná, chtěl

Pán Ježíš jimi uzdravovati ducha, t. j. k víře a důvěře povznášeti, aby uvěříce v Něj jako v Spasitele zaslíbeného, došli blaženosti pravé.

Uzdravil nešťastníka v soukromí proto, aby jednak zamezil chválu a poctu za skutek ten, jednak aby tím větší nenávisť nepřátel svých proti sobě nepopudil.

„E f f e t a“, t. j. otevři se. R o z v á z á n j e s t s v a z e k jazyka jeho, jest obrazně řečeno. Nemožnost mluvení naznačena jest zde s v a z k e m, p o u t e m.

V. 36. Pán Ježíš přikázal lidem přítomným, aby neroznášeli div právě učiněný, aby totiž Židé nedali se strhnouti zakořeněným předsudkem svým o pozemském spasiteli, a nevzbouřivše se proti Římanům, nevyvolali Ho za krále. Tím by ovšem se zlou se potázali sami a zemi uvrhli v záhubu velikou. Méliť Židé znenáhla divy a zázraky přivedeni býti k tomu, že spásu svou hledati mají v jiném, než v království pozemském, totiž v tom, aby uvěřili v Ježíše, jenž přišel hledat a spasit, co bylo zahynulo.

Avšak jakkoliv Kristus přikázal mlčeti, c i t v d ě ě n o s t i přítomných nedal se utlumiti. Zázrak ten nezůstal zatajen.

V. 37. „Vše, co činil“, pravili, činil „d o b ř e“, t. j. na spásu lidu, aby totiž všichni se přesvědčili o božské Jeho moci a poslání.

III. Poučení. Prokazujme skutky lásky bližním svým. Buďme útrpni. V Boha všecku naději skládejmež!

Ř e ě a s l u c h jsou veliké dary Boží; děkujme za ně Bohu a užívejme jich jen ku věcem dobrým a bohumilým.

Nečiňme dobrého pro chválu a oslavení své. V soukromí vidí Pán a odmění skutky naše dobré. Kdo činí dobré pro chválu, činí je pro sebe;

kdo koná vše z lásky k Bohu a bližnímu, koná je pro Boha na věčnou odplatu svou.

Při všech skutcích, jež konáte pro dobro tělesné bližních svých, mějte vždy na mysli i duši jejich, zachraňujte a opatrujte jí, aby nezahynula na věky.

Pokora žádá, abychom netoužili a nežádali sobě toho, by skutky naše dobré se rozhlašovaly; ale vděčnost velí, abychom nám prokázaná dobrodiní uznali a zaslouženou chválu dobrodincům svým vzdávali.

Neděle XII. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Lukáše 10, 23—36.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům 23 svým: Blahoslavené oči, kteréž vidí, co vy vidíte. Ne- 24 bo pravím vám, že mnozí proroci i králové chtěli viděti, co vy vidíte, a neviděli a slyšeti, co vy slyšíte a neslyšeli. A aj, jeden v zákoně učený 25 vstal, pokoušeje ho, a řka: Mistře, co čině život věčný obdržím? A on řekl k němu: V zákoně co 26 jest psáno? Kterak tam čteš? On odpověděv, řekl: 27 Milovati budeš Pána Boha svého, z celého srdce svého, a z celé duše své, i ze vší síly své, i ze vší mysli své; a bližního svého jako sebe samého. I řekl mu (Ježíš): Právě jsi odpověděl; 28 to čin a živ budeš. On pak chtěje se sám ospra- 29 vedlniti, řekl k Ježíšovi: A kdo jest můj bližní? I ujav se toho Ježíš, řekl: Člověk jeden sstupoval 30

z Jerusaléma do Jericha a upadl mezi lotry, kteříž
i obloupiše ho, i zranivše, odešli, odpolu živého
31 nechavše. I přihodilo se, že kněz jeden šel touž
32 cestou, a uzřev jej pominul. Též i levita, když byl
33 u toho místa, a uzřel ho, pominul. Samaritán jeden
pak cestou se bera, přišel k němu, a uzřev jej,
34 milosrdenstvím hnut jest. A přistoupiv, ovázal
rány jeho, naliv oleje a vína; a vložil jej na ho-
vado své, vedl ho do hospody, a měl o něj péči.
35 A druhého dne vyňav dva peníze, dal hospodáři,
a řekl: Měj o něj péči: a cožkoli nad to vyna-
36 ložíš, já když se vrátím, zaplatím tobě. Kdo z těch
tří zdá se tobě bližním býti tomu, kterýž upadl
mezi lotry? A on řekl: Ten, kterýž mu prokázal
37 milosrdenství. I řekl jemu Ježíš: Jdi, i ty čin
podobně.

I. Obsah. Pán Ježíš blahoslaví učenníky své pro štěstí, jehož se jim dostalo tím, že svědky byli divů a posluchači učení Jeho. Řečí touto dojat povstal ze zástupu přítomných učený zákonník a táže se, co by činiti měl, aby došel života věčného. Věda, s kým činiti mu jest, odkazuje Pán Ježíš tazatele na Zákon, jehož příslušné pravidlo ihned za odpověď dává učený fariseus. Tím usvědčen, že nebylo neznámo jemu, po čem se tázal, žádá novou otázkou na ospravedlnění své vysvětlení, kdo vůbec bližním nazván býti může. Kristus poučuje příběhem o milosrdném Samaritánu, jež tuto vypravuje, že bližním jest nám člověk každý, byť byl i naším nepřítelem.

II. Výklad. V. 23. a 24. Blahoslavené oči apoštolův jsou proto, že p a t ř í n a V y k u p i t e l e, po němž

toužili spravedliví Starého Zákona. Před příchodem Kristovým totiž mnozí proroci a králové z domu israelského práhli touhou po Vykupiteli, jehož vlastníma očima chtěli spatřiti. Avšak štěstí tohoto nedostalo se jim. Viděli sice Vykupitele v ě r o u, ale věkem nedočkali se Jeho. Proto šťastnějšími mnohem byli sv. apoštolové, kteří obcujíce stále s Kristem, na vlastní oči Jej viděli, na vlastní uši slovům Jeho naslouchali.

V. 25. V zástupu přítomný učený zákonník, jenž byl z těch, kteří neuznávali Krista za Vykupitele, klade Pánu Ježíši otázku, tázaje se, čím života věčného lze dosíci? Učinil tak proto, aby po případě v odpovědi něčeho našel, čím by Ježíše polapil, u soudruhů svých obvinil a u lidu uvedl v nenávisť. Nalíčil zde ošemetný mistr Starého Zákona léčku na Krista, domnívaje se, že odpoví-li, aby držel se Zákona Mojžíšova, uzná a vyzná zákon starý za postačitelný zdroj k získání života věčného; řekne-li však, že netřeba jest zachovávatí ustanovení starozákonních, snadno bude jej moci vyhlásiti za rouhače Božího. Aby Krista tím snáze svedl, nazval jej „mistře,“ jakoby řekl: tys učený, tebe není tajno.

V. 26. Prohlédnuv lešť tuto, odkázal Pán Ježíš, zákonníka na Písmo svaté, řka: „V z á k o n ě c o j e s t p s á n o? K t e r a k t a m ě t e š? Slovy těmito chtěl říci: Jsi sám jeho učitel, v Písmě zběhlý, není tudíž neznámo tobě, na kolik Písmo o záležitosti, o níž tobě jde, mluví a jaké pravidlo stanoví.

V. 27. Zákonník uvádí svrchované pravidlo, souhrn všech přikázání Božích z Písma starého Zákona.

V. 28. Kristus vlastním výrokem je potvrzuje, a praví, že skutečně dobře zachovávaná a plněná vedou k životu věčnému.

V. 29. Poražen vlastní odpovědí v tom, že zbytečně se tázal, rozvinul zákonník druhou část sou-

hrnného pravidla hlavního k životu věčnému, tázaje se, kdo by byl naším bližním.

V. 30 a násl. Příběh vymyšlený za tím účelem, aby na srostitém pravidlo života bylo naznačeno a ukázáno. Pozoruj osoby, místo a jednání těch, kdož spatřili zraněného! Člověk, jenž sestupoval z Jerusalema do Jericha, byl Žid. Cesta byla nejista, zdržovaliť se tam loupežníci, číhající v úkrytu na lup. Ti pocestného obrali, zranili a ležeti nechali. Cestou tou ubírali se krátce za sebou: kněz a levita. Úřadem kněze židovského bylo obětovati a Písmo vykládati; levité (z kmene Levi pochodící) byli podržení služebníci chrámoví. Oba jdouce cestou, nesmilovali se nad zraněným souvěrcem svým. Teprve Samaritán ustrnul se nad ubohým oloupeným a poskytl vydatné pomoci nebožákovi. Samaritáné byli u Židů ve veliké nenávisti, dílem proto, že porušené měli náboženství své vlivem pohanským, dílem i pro okolnost, že nechodili do chrámu Jerusalemského, domnívajíce se, že postačí jim hora Garizim za místo modlitby. Proto jich nenáviděli Židé. Co do lásky k bližnímu vykládali zákonníci křivě, že Žid t o l i k o Žida má milovati.

V. 36. a 37. V otázce Spasitelově a odpovědi zákonníkově klade Spasitel každého člověka za předmět účinnivé naší lásky.

III. Poučení. Šťastni jsme, že dostává se nám nebeského učení, v němž Boha, kdo jest, poznáváme, a co od nás žádá, se dovídáme.

K a ž d ý člověk jest n a š í m b l i ž n í m; rozdíl náboženství, národnosti nemá činiti rozdíl v naší lásce. Blud mějme v nenávisti, osoby však milujmež.

I n e p ř á t e l y s v é milovati musíme.

Pravá láska s k u t k y s e jeví. Láska bez skutků jest mrtva, nemajíc ceny žádné.

Neděle XIII. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Lukáše 17, 11—19.

Za onoho času, když se bral Pán Ježíš do 11 Jerusaléma, šel prostředkem Samařska a Galilee. A když vcházel do jednoho městečka, potkalo se 12 s ním deset mužů malomocných, kteřížto stáli 13 zdaleka, a pozdvihli hlasu, řkouce: Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi! Kteréžto jakž uzřel, řekl: 14 Jděte, ukažte se kněžím. I stalo se, když šli, že očistění jsou. Jeden pak z nich, když uzřel, že 15 jest očistěn, navrátil se, velikým hlasem velebě Boha, a padl na tvář před nohy jeho, díky čině: 16 a ten byl Samaritán. Odpověděv pak Ježíš, řekl: 17 Zdaliž jich není deset očistěno? Není nalezen, 18 jenžby se navrátil a vzdal chválu Bohu, jediné cizozemec tento. I řekl jemu: Vstaň a jdi; nebo 19 víra tvá tě uzdravila.

I. Obsah. Odcházeje z krajiny galilejské, šel P. Ježíš přes Samaří do Jerusaléma. Na cestě potkal poblíž jednoho městečka deset mužů stížených malomocenstvím. Tito uzřevše Pána Ježíše, volali a prosili za smilování. Pán Ježíš prosbu jejich vyslyšel a slovem uzdravil jich, řka: „Jděte a ukažte se kněžím“. Všickni uzdraveni byli, ale jen jeden přišel zpět poděkovat a chválu vzdát Pánu Bohu. Byl ještě k tomu cizozemec, Samaritán. Za to pochválil ho Pán Ježíš.

II. Výklad. V. 13. Městečko toto není jménem sice jmenováno, než učenci bibličtí praví, že bylo to

místo, nazvané Ginea nebo Ginim. Bylo totiž pohraničním místem mezi Galileou a Samařskem. Před městečkem tím zdržovalo se deset malomocných. Malomocenství byla zlá, nakažlivá nemoc. Člověk jí stížený byl na celém těle poset vředy. Každý malomocný musel společnosti lidské se vzdalovati. Bydlel obyčejně před městem nebo vsí a bylo mu volati, kdykoliv někdo se přibližoval: **N e č i s t ý, n e č i s t ý.** Deset malomocných, o nichž se dnešní sv. evangelium zmiňuje, dle všeho věděli o všemocnosti Pána Ježíše a proto v důvěře volali: „**J e ž í š i, M i s t ř e, s m í l u j s e n a d n á m i**“, to jest uzdrav nás.

V. 14. Důvěrou jejich povzbuzen, řekl Pán Ježíš: „**J d ě t e, u k a Ź t e s e k n ě Ź í m**“. Zákon Mojžíšův totiž velel, aby každý malomocenstvím stížený ukázal se kněžím, kteří jeho nemoc prohledše, rozsoudili, aby z obce se vzdálil. Byli-li někdo zhojen, musil opět ukázati se kněžím, aby jejich výrokem znova do společnosti lidské byl uveden. Rozkaz Ježíšův: „**J d ě t e, a u k a Ź t e s e k n ě Ź í m**“, vztahoval se na druhou část prohlídky, jež záležela v tom, že uzdravený byl prohlášen za čistého.

Kromě toho chtěl Pán Ježíš rozkazem svrchu uvedeným ukázati, že **c t í z á k o n M o j Ź í š ů v**, a usvědčiti kněze, jak rychle a úplně uzdravuje.

I s t a l o s e, k d y Ź Ź l i, Ź e o č i s t ě n í j s o u. Mohlť sice Pán Ježíš jediným okamžikem uzdraviti nemocné, ale neučinil tak, nýbrž spůsobil, že cestou ku kněžím očistěni jsou. Učinilť tak proto, že chtěl zkoušeti důvěru a poslušnost jejich.

V. 15. Všickni sice očistěni byli, ale jen jediný navrátil se, aby díky činil Pánu Ježíši a velebil za to Pána Boha. Byl to cizozemec, Samaritán, kterýž v pokoře přišel poděkovat svému dobrodinci. Samaritáné byli u Židů v největší nenávisti, než

mnozí z nich byli smýšlení daleko lepšího, než přední z národa israelského. Proto Pán Ježíš často a často za příklad je uváděl, chtěje naznačiti dobrou, nezkaženou jich mysl a srdce šlechtné.

V. 18. Vědělt sice Pán Ježíš, jsa vševědoucím, že devět uzdravených zneuznalo hned při jeho slovech dobrodiní poskytnutého, než otázkou: „Kde ž jest jich devět?“ chtěl zvýšiti vděčnost Samariťánovu.

V. 19. Slovem: „Víra tvá tě uzdravila“, chtěl Pán Ježíš ukázati na příčinu či důvod, proč dostalo se malomocnému zázračného uzdravení.

III. Poučení. Živá víra a pevná důvěra zjednává nám pomoci u Pána Boha.

Ve všelikých potřebách k Pánu Bohu o pomoc se utíkejme. Za obdržená dobrodiní Pánu Bohu děkujmež.

Vše, co dobrého máme, nebo jsme nabyli, ne sobě, ale Bohu přičítejmež

Buďme vděční. Jest to vlastnosť u lidí řídká, ale za to tím chvalitebnější a milejší.

„Nevděk světem vládne“, říkají zklamání dobrodincové.

Neděle XIV. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Matouše 6, 24 – 33.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům svým: Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti: nebo 24 zajisté jednoho nenáviděti bude, a druhého milovati, nebo jednoho strpí a druhým pohrdne. Ne-

25 můžete Bohu sloužiti i mamoně. Protož pravím
vám, nepečujte o svůj život, co byste jedli, ani
o tělo své, čím byste se odívali. Zdaliž není život
26 více, nežli pokrm, a tělo více nežli oděv? Pohleďte
na ptactvo nebeské, žeť nesejí, aniž žnou, aniž
shromažďují do stodol a Otec váš nebeský živí je.
27 Zdaliž vy nejste dražší, nežli oni? A kdo z vás
přemýšleje, přidati může k postavě své loket
28 jeden? A o oděv proč se staráte? Patřte na polní
29 kvítí, kterak roste, nepracuje, aniž přede. Pravím
pak vám, že ani Šalomoun ve vší slávě své nebyl
30 tak odín, jako jedno z nich. Poněvadž tedy trávu
polní, kteráž dnes jest a zejtra do peci vržena
bývá, Bůh tak odívá: čím více vás, malověrní?
31 Nepečujtež tedy, říkájice: „Co budeme jísti, nebo
co budeme píti, nebo čím se budeme odí-
32 vati?“ Nebo toho všeho pohané hledají. Víť za-
33 jisté Otec váš, že toho všeho potřebujete. Hleďte
tedy nejprve království Božího a spravedlnosti
jeho, a toto všecko bude vám přidáno.

I. Obsah. Tento úryvek památné řeči Pána Ježíše, jež činil na hoře, obsahuje veledůležitá napomenutí. Ukazuje nám totiž, že nemožno člověku sloužiti světu a Bohu zároveň. Dále dokazuje božský Učitel, že všeliká nemírná péče o věci časné jest zbytečnou, protože Bůh o nás se stará, jak nasvědčuje tomu i veškerá příroda. A konečně důtklivě napomíná nás, abychom předmětem své svrchované péče učinili duši svou a věčné spasení její.

II. Výklad. V. 24. Slovem: „dvěma pánům“, míní Pán Ježíš svět a království nebeské. Jsou ty dvě věci navzájem si odporující. Světem rozumí se zde nezřízené bažení po statcích tohoto světa a po rozkoších těla; druhým pánem míní se Bůh a jeho svatá vůle. Tyto dva pány ihned vyznačuje slovy: Bůh a mamona. Mamona, slovo syrské, znamená zosobněné lakomství. Služba jednomu vylučuje službu druhému. Kde duše přeplněna touhou po statcích tohoto světa a hříšných požitcích těla, tam není místa pro službu Boží, kteráž vyžaduje mnohého strádání, odříkání a přemáhání.

V. 25. a násl. Jelikož nemožno vám oběma zároveň vyhověti, třeba, abyste jednomu dali přednost. Z důvodů na snadě ležících poznati vám možno, které službě se propůjčiti máte. Byliť to předem učenníci jeho nejbližší, na něž se obracela slova Spasitelova. Měliť za povinnost uloženo, pečovati o duše věřící. Aby pro tuto péči zapomněli na péči o život tělesný, poukazuje Pán Ježíš na *pro z ř e t e l n o s ť B o ž í v ř í š i p ř í r o d y*, a ukazuje zároveň, jak Bůh stará se o *p t a c t v o a k v ě t e n u*, jež životem svým naplňuje již účel svůj a smrtí a uvadnutím končí cílem svým — čím více starati se bude Bůh o Vás, kteří spásu nejen svou, ale i jiných máte obstarávati? Avšak slova tato nejen pro apoštoly, nýbrž pro všechny křesťany jsou na výsost závažná.

V. 29. Šalomoun uveden zde za příklad proto, že byl mezi židovskými králi nejbohatším a milovníkem přepychu a nádhery. Ale i on nevystihl největším úsilím svým v nádheře to, co Stvořitel jeví v nepatrném kvítí polním.

V. 30. Poukazuje se na mrav krajin východních, kde často z nedostatku dříví topí lidé uschlou travou.

V. 31. a násl. Nepečujte tak příliš o tělo, jako o duši, jinak podobati se budete pohanům, kteří o dobrotě a prozřetelnosti Boží ničehož nevědí. Bůh, jemuž sloužíte, ví o vašich potřebách. Hleďte tudíž především pečovati o spasení duší svých, a vy, kteříž půjdete do světa šířit království Božího na zemi, o spásu všech vám svěřených.

III. Poučení. Nezřízená láska a péče o věci vezdejší jest hříšná.

Bůh pečuje o všechny tvory, zvláště o násl. lidi. Péči tuto jmenujeme prozřetelnost Boží. Bůh řídí běh života, aby každý tvor došel určeného cíle.

Vrcholem naší péče má býti spása násl. duše. Ostatní, t. j. potřebné věci k životu vezdejšímu nám Bůh přidá, ovšem jen za podmínky, když totiž po zákonu Božím živi budeme, ne tedy zadarmo, bez práce. Proto praví přísloví: Modli se a pracuj!

Neděle XV. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Lukáše 7, 11—16.

11 Za onoho času šel Pán Ježíš do města, které slove Naim, a šli s ním učenníci jeho, a zástup
12 veliký. Když pak se přibližoval ku bráně, aj, mrtvý nesen byl ven, syn jediný matky své, a ta byla
13 vdova; a zástup města mnohý s ní. Kteroužto když uzřel Pán, jsa k ní milosrdenstvím hnut,
14 řekl jí: Neplačiž. A přistoupiv, dotekl se mar. (Ti pak, kteříž nesli, zastavili se.) I řekl: Mlá-

denče, tobě pravím vstaň! I posadil se ten, 15
jenž byl mrtvý, a počal mluvit. I dal jej ma- 16
teři jeho. Pojala pak všecky bázeň, a velebili
Boha, řkouce: Prorok veliký povstal mezi námi,
a Bůh navštívil lid svůj.

I. Obsah. Uzdraviv v městě Kafarnaumě služeb-
níka setníkova, šel Pán Ježíš se svými učenníky
do města, řečeného Naim. Zástup veliký, kterýž
svědkem byl zázračného skutku právě učiněného, pro-
vázel božského divotvůrce. Když již nedaleko byl
brány města, potkal pohřeb. Pochovávaliť mladíka,
syna opuštěné vdovy. I zastavil Pán Ježíš průvod
pohřební a potěšiv nejprve matku vdovu, vzkřísil
mládence pouhým slovem svým. Vidouce to okolo-
stojící, žasli, ztrnuli a velebili Boha i Syna Jeho,
Ježíše Krista.

II. Výklad. V. 11. a násl. Židé měli své hřbi-
tovy v n ě m ě s t a a na místě dosti vzdáleném, pro-
tože dle názoru jejich byly hroby místem z n e č i-
s ť u j í c í m. Městečko Naim: krásné, útulné, le-
želo v Galileji a vzdáleno bylo asi míli cesty od
hory Tábořské.

V. 13. Kristus nečekal, až Jej budou prositi,
nýbrž sám jde vstříc se svou pomocí. Pláčem matky
vdovy hnut, těší nejprve matku opuštěnou a dí: Ne-
plač! Slovem tím n a b y l a m a t k a v í r y a d ů-
v ě r y k e K r i s t u J e ž í š i.

V. 14. Na slovo následuje i skutek. Pán Ježíš
jde, dotkne se mar, na nichž leželo mrtvé tělo mlá-
dencovo, a dí: „Ml á d e n ě , t o b ě p r a v í m
v s t a ň!“ Kristus p o r o u č í, v e l í s m r t i. Židé no-
sili mrtvé v rakvích otevřených na hřbitov.

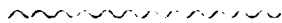
V. 16. Všichni, kteří přítomni byli, naplněni jsou bázní a velebili Boha t. j. uznali v Kristu zaslíbeného Spasitele.

III. Poučení. Kristus má moc mrtvé křísiti. On Jest Pánem života i smrti. Před soudem posledním povolá všechny k životu. Všichni lidé vstanou z mrtvých.

Kristus potvrzoval poslání své divy a zázraky. K trpícím a nešťastným mějmež účinnou soustrasť. Každému dle sil pomáhejmež.

Dítky chováním svým mají rodičům radost činiti, v potřebách jim pomáhati, jich nepouštěti.

Ze štěstí bližního a požehnání Božího se radujme, každému všeho dobrého přejmež a ničeho nikdy mu nezáviďmež.

Neděle XVI. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Lukáše 14, 1 - 11.

1 Za onoho času vešel Pán Ježíš do domu jednoho knížete farisejského v sobotu, aby jedl
2 chléb; a oni ho pozorovali. A aj, člověk jeden
3 vodnatelný byl před ním. I promluviv Ježíš, pravil
4 k zákonníkům a fariseům, řka: Sluší-li v sobotu
5 uzdravovati? Ale oni mlčeli. Tedy on sáhl a uzdravil
6 jej, a propustil. A promluviv k nim, řekl: Čí z vás osel anebo vůl upadne do studnice, a nevytáhne ho ihned v den sobotní? A nemohli mu na to odpověditi. I pověděl také ku pozvaným podo-

benství, spatřiv, kterak přední místa vyvolovali, 7
řka k nim: Když budeš pozván na svatbu, nesedej 8
na přední místo, aby snad vzácnější, nežli ty ne-
byl pozván od něho; a přijda ten, kterýž tebe 9
i onoho pozval, neřekl tobě: „Dej tomuto místo“;
a tehdy počal bys s hanbou na posledním místě
seděti. Ale když budeš pozván, jdi, posaď se na 10
posledním místě, aby, když přijde ten, kterýž
tebe pozval, řekl tobě: „Příteli, posedni výše.“
Tehdy budeš míti slávu před spolustolujícími. Nebo 11
každý, kdo se povyšuje, bude ponížen: a kdo se
ponižuje, bude povýšen.

I. Obsah. Kristus, přijav pozvání jednoho z předních fariseů, dostavil se v sobotu k hostině. Fariseové pozorovali jednání Jeho, aby Jej mohli obviniti. Nešlechtný úmysl jejich prohlédnuv, sám se dotazuje: Sluší-li v sobotu uzdravovati? A když nemohli dáti odpovědi žádné, poučuje jich příklady o svěcení dne nedělního. K tomu přidává i podobenství, z něhož vyvozuje výhodu a slávu pokory.

II. Výklad. V. 1. Kristus nikým nepovrhne, obcoval i s úhlavními nepřátely svými, farisey totiž, a přijímal pozvání do příbytku a ke stolu jejich. Tomu nasvědčuje dnešní sv. evangelium. Byloť takové pozvání Kristu velevítanou příležitostí k tomu, aby poučiti mohl pyšných a bloudících.

Sobota byla u Židů dnem svátečním. Na den tento pozvali fariseové Krista proto, aby tím spíše naskytla se jim příčina nejen k pozorování, ale i k obvinění. Chtějíce slouti nejspravedlnějšími, kteří Zákon Boží plní do poslední písmeny,

vykládali fariseové způsob svěcení soboty tím, že vylučovali na den tento i sebe menší a nepatrnější práci. I konání skutků dobrých bylo v očích jejich znesvěcením dne Božího.

V. 2. Zdá se, že vodnatelný, jež Kristus uzdravil, úmyslně od fariseů sem byl povolán. Soudiliť: Buďto Kristus nemocného uzdraví, a pak obviníme jej, že znesvěcuje den sváteční, anebo jej neuzdraví, a my povíme lidu, že vodnatelného uzdraviti nemohl anebo nechtěl.

V. 3. Kristus postřehl vševědoucím okem lstivé smýšlení svých nepřátel, a proto vytýká ve způsobě otázky nepřístojný jejich výklad o svěcení soboty: Slušeli-li v sobotu uzdravovati? V odpovědi buď kladné nebo záporné na otázku tuto doznali by fariseové své porážky. Řekli-li by sluší, mohl jim odvětit: Proč mne postínnouti chcete v něčem, o čemž sami jste přesvědčeni, že je dobrem a že tím soboty neznesvěcují nikterak; poví-li však, že nesluší, porazí jich, jakž to byl ihned učinil, poukávav na to, co oni sami činí dne svátečního, jde-li o jejich prospěch hmotný.

V. 4. Aby se vyhnuli všemu, nedali fariseové odpovědi žádné.

V. 5. Když byl takto k mlčení přivedl lstivé nepřátely své, uzdravil Pán Ježíš zázračným způsobem člověka vodnatelného. Na to ospravedlňuje Spasitel náš jednání své, otazuje se přítomných: „Čí z vás osel nebo vůl upadne do studnice a nevytáhnete ho ihned v den sobotní?“ Jakoby řekl: Kdykoliv jedná se vám o prospěch, o zisk časný, o zabránění škody, nehledíte tak úzkostlivě na skutky své v den sobotní, dovolujete si všeho, ale skutek dobrý, jímž člověk při životu zachráněn býti může, měl by snad znesvětiti den sváteční? — V zemích východních bylo za nedostatku vody mnoho jam

na udržování vody dešťové, jež se cisterny jmenovaly. Stávalo se tudíž dosti často, že dobytek do takových dolíků padal, a nebylo za zlé vykládáno samými farisey, když zvíře, byť i to bylo v sobotu, ze studně takové bylo vytaženo.

V. 6. Důvodem tím usvědčení, nemohli fariseové dáti odpovědi žádné. Neboť dopustí-li, aby nerozumné zvíře v den sobotní v nebezpečí bylo zachráněno, tím spíše nemohou namítati ničeho, když člověk, obraz Boží, v sobotu bude uzdraven.

V. 7.—11. Když zasedali přítomní za stůl a jeden před druhým tlačil se na místo přední, chtěje hověti své ctižádosti, poučil Kristus hostitele i pozvaných o tom, že pokora i od lidí uznána bývá, pýchou pak že člověk dochází zahanbení.

III. Poučení. Neděle a svátky světíme mimo jiné konáním dobrých skutků.

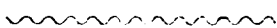
Smýšlení lstivé jest hříšné.

V čas nevyhnutelné potřeby dovoleno jest v neděli a ve svátek konati i práce těžké a namahavé (práce služebná).

Ctižádostivost jest vašeň zlá.

Pyšný nenalezne nikdy zalíbení Božího.

Pokora (ponížení) vede k povýšení.

Neděle XVII. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Matouše 22, 34—46.

Za onoho času přistoupili k Pánu Ježíši fariseové, i otázal se ho jeden z nich zákona učitel, pokoušeje ho: Mistře, které jest největší přikázaní v zákoně? Řekl mu Ježíš: Milovati budeš

Pána Boha svého z celého srdce svého, a z celé duše své, a ze vší myslí své. Toť jest to největší a první přikázání. Druhé pak jest podobné tomu: Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého. Na těch dvou přikázáních všecken zákon záleží i proroci. A když se sešli fariseové, otázal se jich Ježíš, řka: Co se vám zdá o Kristu? Čí jest syn? Řkou jemu: Davidův. Dí jim: Kterakž tedy David v duchu nazývá ho Pánem, řka: „Řekl Pán Pánu mému: Sed' na pravici mé, až položím nepřátely tvé za podnoží noh tvých?“ Poněvadž tedy David Pánem ho nazývá, kterakž jest jeho syn? A žádný nemohl jemu slova odpověditi, aniž se kdo více osmělil od toho dne jeho se tázati.

I. Obsah. Pán Ježíš odpovídaje na otázku fari-sea, které přikázání by nejvyšší bylo v zákonu Božím, praví, že láska k Bohu dobře spořádaná jest prvním pravidlem pro život člověka. Po té ihned následuje láska k bližnímu, jež stejnou býti má s láskou k sobě samému. Na to dovozuje z nesprávné odpovědi Židů, kteří domýšleli se, že Kristus jest synem Davidovým, nesprávné ponětí jejich o Spasiteli, který již po výroku Davidově Pánem, to jest Bohem býti musí. Výrokem Kristovým usvědčení, neodvážili se Židé již ničeho namítati.

II. Výklad. Slyšíce fariseové, že Kristus saducey, kteří nevěřili ve z mrtvých vstání člověka, přivedl k mlčení, sešli se v jedno, aby jiným novým způsobem činili útok na Krista. Byliť totiž mezi nimi neshody v učení, které by přikázání v Zákoně za

největší považováno býti mělo. Kdežto jedni svěcení soboty pravili býti nejzávažnějším, druzí přikázání o obrázce prohlašovali za příkaz nejhlavnější.

V. 34. a 35. Nemohouce sami dohodnouti se výkladu Zákona, vrhli se na Krista, nikoliv aby se poučili, nýbrž aby příčiny našli k novému záští a novému útoku na nové učení Jeho. Proto přistoupil k Němu jeden zákona učitel a tázal se: „Mistře, které jest největší přikázání v Zákoně?“

V. 37. Srdce, duše, mysl jest jeden a týž zdroj. Rozličné jmenování jeho značí po způsobu hebrejském sesilování výroku právě pronesého.

V. 38. Jako Bůh v pomyslu lidském nedostíhlý jsa, jest nejvyšší, tak i zákon, kterýž upravuje poměr náš k Němu, musí býti nejprvnějším a nejhlavnějším.

V. 39. Podobnost zákona poroučejícího nám milovati bližního svého jako sebe samého, se zákonem prvním, spočívá na podobnosti obrazu člověka k Bohu. Proto, že každý člověk obrazem Boha jest, nesa v sobě duši nesmrtelnou, Kristem vykoupenou, jakož že tak i vůlí Boží jest, přibližuje se přikázání toto k prvnímu, jsouc ihned druhým jemu podobným příkazem.

Měřítkem lásky k bližnímu jest každý sám. Jest to měřítko nejjistější, nejbezpečnější a nejpřirozenější. Dle toho dovede souditi každý, poněvadž láska k sobě každému jest v r o z e n a. Výkladu zákon tento nepotřebuje.

V. 40. Poměr člověka k Bohu a lidem přivádí jemu mnoho povinností sice, avšak všecky tyto, jak Písmo sv., jež se skládá z knih Mojžíšových (z á k o n) a ze sebraných řečí prorockých (p r o r o c i) nám je předvádí, dají se vyvoditi z těchto dvou základních.

pravidel, jež jsou: 1. láska k Bohu; 2. láska k bližnímu.

V. 41. až 46. Zatím, co Pán Ježíš mluvil se zákonníkem ze školy židovské, přišli i ostatní fari-seové, aby přesvědčili se, jak dopaden byl Kristus otázkou lstivou, kterouž usvědčiti jej chtěli z toho, že není tím, jehož očekávají, totiž Messiasem, Vykupitelem. Proto obrátil se Kristus v řeči své ku přítomným fariseům, dotazuje se jich na úsudek jejich o Kristu, jakž oni sami očekávaného Messiasa jmenovali, řka: „Co se vám zdá o Kristu? Čí jest syn?“ Slovy těmito chtěl říci: Když vy nechcete uznati mne Vykupitelem, rcetež mi, co soudíte o původu jeho? Židé zakládajíce se zaslíbením Božím, jež věštilo Spasitelův původ z pokolení Davidova, dobře sice odpověděli na otázku Kristovu zde pronešenou: „Davidův“, než tím, že mu přisuzovali přirozenost pouze lidskou, neuznávajíce jej býti Bohem zároveň, dosvědčili sami nesprávný náhled svůj o Spasiteli. Pocházet sice po přirozenosti lidské Messias z kmene Davidova, než vyšší božskou svou přirozenost vzal od Otce nebeského, jenž jej od věků zplodil, jak již David sám vyznal v žalmu 109.: Řekl Pán Pánu mému: Sed na pravici mé, až položím nepřátely tvé za podnoží nohou tvých. A aby ukázal, že Spasitel není synem Davidovým, pokračuje Kristus dále: Poněvadž tedy David Pánem ho nazývá, kterakž jest jeho syn? Pán Ježíš chce tuto říci: David, Duchem sv. nadšený, nazývá Messiasa Pánem neboli Bohem, jenž sedě na pravici Svého Otce, požívá s Ním stejné moci a slávy, a proto on sám, váš věhlasný král, jež na výsost ctíte, usvědčuje vás z bludného mínění vašeho, jaké máte o budoucím Vykupiteli. Vykupitel váš, chce Kristus říci, jest Bůh a člověk, a tím zůstane potud („až po-

ložím nepřátely tvé za podnoží nohou tvých“), pokud zapotřebí bude prostředněho úřadu jeho v nebi neboli do konce světa. Pak ovšem jeví se bude Kristus již více jako Bůh, jenž přirozenost lidskou, kterou úzce spojil s božskou, oslavil a rovnou téměř učinil božství svému.

Po řeči této nemohli ovšem fariseové ničeho namítati. Poraženi božskou moudrostí, neodvážili se již otázkami pokoušeti Ho.

III. Poučení. Souhrn všech přikázání jest 1. láska k Bohu; 2. láska k bližnímu.

Kristus jest Bůh a člověk; Bůh od věčnosti, člověk v čase.

Zaslíbení starozákonní o původu Krista se splnila; i to jest důkazem Jeho Božství.

Syn Boží jest osoba jiná než Otec.

Činy naše, nejdou-li z [lásky k Bohu, nemají zásluhy pro život věčný.

Neděle XVIII. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Matouše 9, 1—8.

Za onoho času vstoupiv Pán Ježíš na lodičku, 1
přeplavil se a přišel do města svého (Kafarnaum).
A aj, přinesli mu šlakem poraženého, ležícího na 2
loži. A viděv Ježíš víru jejich, řekl šlakem po-
raženému: Doufej, synu, odpouštějí se tobě hří-
chové tvoji. A aj, někteří ze zákonníků řekli sami 3
v sobě: Tento se rouhá. A vida Ježíš myšlení jejich, 4
řekl: Proč myslíte zlé věci v srdcích svých? Což

5 jest snáze, říci: Odpouštějí se tobě hříchové
6 tvoji; čili říci: Vstaň a choď? Ale abyste vě-
děli, že má Syn člověka moc na zemi odpouštěti
hříchy, tedy dí šlakem poraženému: Vstaň, vezmi
7 lože své, a jdi do domu svého. I vstal, a odešel
8 do domu svého. Vidouce pak to zástupové, báli
se, a velebili Boha, kterýž dal takovou moc lidem.

I. Obsah. Když Kristus, uzdraviv v krajině gerasenské dva muže posedlé, přišel do Kafarnauma, přinesli mu šlakem poraženého, aby ho uzdravil. Kristus vida víru jejich, odpustil zprvu nemocnému hříchy. Když někteří viděli v tomto skutku božské lásky rouhání se Bohu a zlé mysli v srdci svém, Kristus okamžitým uzdravením nemocného dokázal všemohoucnost svou, již stejnou jest snadností odpouštěti hříchy jako okamžikem vrateti zdraví ztracené.

II. Výklad. V. 1. a 2. Krajina gerasenská, v níž Kristus před tím divy činil, byla po většině obývána pohany. Odtud přeplavil se Pán Ježíš do města Kafarnauma, jež mu bylo velice milým a kteréž za tou příčinou nazýval svým. Město to zvolil totiž Pán za stálý příbytek svůj. Ležíc na půvabném břehu moře genezaretského, kamž za plavbou a rybářstvím přicházelo mnoho lidí, bylo příhodným místem k šíření evangelia. Kdykoliv Kristus do místa toho zavítal, sbíhal se lid, aby slyšel svaté učení Jeho a prosil za pomoc v rozličných strastech života. Tak i šlakem poražený, jenž sebou ani hnouti nemohl, toužil přijíti ku Kristu, doufaje pevně v pomoc jistou a vydatnou. Nemoha dostaviti se sám o sobě, odkázán byl na lásku soustrastnou přátel svých. Ti uchopivše lože, zanesli nemocného před Krista. Na jiném místě

vypravuje se, že nemohše vejíti pro zástup do vnitř domu, vnesli postel na střechu po schodech z venčí přiléhajících a vpustili ji otvorem do vnitř světnice i s nemocným.

Kristu Pánu líbila se tato důvěra v božskou moc, jež byla podmínkou toho, aby někdo ve slově a víře došel Jeho blaženosti, a proto pravil k nemocnému: „D o u f e j, s y n u“ Slovy těmito nemínil Kristus povzbuditi šlakem poraženého k důvěře v sílu moci své; ubožák vědělt předobře, že Kristus jest všemohoucí a toho nebylo zajisté Krista tajno, a l e n a z n a č i t i c h t ě l b á z e ň s r d c e n e m o c n ě h o, jež u vědomí hříšného života svírala chuďasa a rmutem: „Nejsem uzdravení hoden“ kalila naději jeho na uzdravení. Přesvědčení o božské moci a vědomí nehodnosti tak velikého dobrodiní zalíbily se Ježíšovi a proto pravil „o d p o u š t ě j í s e t o b ě h ř í c h o v ě t v o j i.“ Kristus odpouštíje hříchy nemocnému, odstranil nejprve příčinu všeliké choroby, totiž mravní zlo, a pak teprve přikročiti chtěl k odstranění zla tělesného.

V. 3. Přítomní zákonníci viděli, pokládajíce Krista za p o u h ě h o člověka, v prohlášení tom, jimž hříchy se odpustily, rouhání se Bohu.

V. 4. a 5. Kristus, jemuž známy i myšlenky, káral jich z nevěry v božské poslání a na důkaz tohoto svého poslání uzdravuje slovem: „V s t a ň a c h o d ě!“ nemocného. Kdo může o k a m ž i k e m vzíti těžkou chorobu tělesnou beze všech prostředků, ten zajisté má také moc vzíti chorobu duše t. j. odpustiti hříchy.

Tímto činem učinil Kristus pochopitelným to, co přítomní zákonníci do osoby Kristovy nekladli,

V. 8. Vidouce toto na vlastní oči, žasli přítomní a velebili Boha, tušíce jeho přítomnost. Při tom i hříšnost a nehodnost svou na paměti majíce, b á l i s e.

III. Poučení. Zlo tělesné jest na světě následek zla duchovního t. j. hříchu.

Kristus má moc hříchy odpouštěti; jest všemohoucí. Kristus ví a zná i nejtajnější myšlenky, jest vševědoucí.

S trpícím mějmež útrpnost a pomáhejme mu. Pomáhajíc mu v ohledu hmotném, nezapomínejme přispívati i duši jeho: potěchou, poučením atd.

Bez příčiny nepodezřívejme nikoho ze zlého. Proti bezpodstatnému podezřívání se ohražujme v trpělivosti a lásce.

Neděle XIX. po. sv Duchu.

Evangelium sv. Matouše 22, 1—14.

1 Za onoho času mluvil Pán Ježíš ku knížatům kněžským a fariseům v podobenství, řka:
2 Podobno učiněno jest království nebeské člověku
3 králi, kterýž učinil svatbu synu svému. I poslal
4 služebníky své, aby povolali pozvaných na svatbu,
5 ale nechtěli přijíti. Opět poslal jiné služebníky,
6 řka: Povězte pozvaným: Aj, oběd svůj připravil
7 jsem, volové moji a krmný dobytek zbit jest, a
8 všecko hotovo: pojdtež na svatbu. Ale oni zanedbali: a odešli, jiný do dvora svého, a jiný po
kupectví svém: ostatní pak zjímali služebníky jeho
a posměchy jim učinivše, zabili je. Uslyšev to
král, rozhněval se, a poslav vojska svá, zahubil
vražedníky ty, a město jejich zapálil. Tehdy řekl

služebníkům svým: Svatba zajisté hotova jest: ale kteří pozváni byli, nebyli hodni. Protož jděte na rozcestí, a kteréžkoli naleznete, pozvete na svatbu. I vyšedše služebníci jeho na cesty, shromáždili všecky, kteréž našli, zlé i dobré: a naplněna jest svatba hodovníky. Všel pak král, aby pohleděl na hodovníky, a ušel tam člověka, neoděného rouchem svatebním. I řekl jemu: Příteli, kterak jsi sem vešel, nemaje roucha svatebního. On pak oněměl. Tehdy řekl král služebníkům: Svážíce ruce i nohy jeho, uvrzte jej do temnosti zevnitřní; tamť bude pláč a skřípění zubů. Nebo mnoho jest povoláných, ale málo vyvolených.

I. Obsah. V podobenství dnešního evangelia vyličuje Kristus účinek slova Božího, s jakýmž se setkalo u vyvoleného národa židovského. K hostině, již učinil král synu svému, byli pozváni mnozí. Když pozvaní nepřišli, vyslal král služebníky své, aby zpravili pozvaných o dokonané úpravě hostiny. Tito však všichni se vymlouvali, nad to někteří i posly zabili. Král ztrestal je na hrdle a majetku. Pak vyslal opět služebníky a kázal povolati různé lidi, dobré i zlé k hostině připravené. Když síň hodovní byla naplněna, vešel král. Vida jednoho neoděného předepsaným rouchem svatebním, kázal ho odstraniti a přísně potrestati.

II. Výklad. Smysl podobenství přítomného jest tento: Král = otec nebeský, připravil synu svému = Kristu Ježíši svatbu = založení Církvě Boží na zemi. I vyslal služebníky své = proroky starého Zákona, aby řekli po-

zvaným = národu vyvolenému: „A j, oběd svůj připravil jsem . . .“ Národ israelský neuposlechl hlasu poslů Božích; „odešli, jiný do dvora svého“ = péče o statky pozemské byla jim milejší, „jiný po kupectví svém“ = zisk časný nedopustil toho, aby srdce jejich toužilo po zisku věčném; „ostatní pak . . . zabili je“ = násilím odstranili ty, kteří je napomínali, varovali a tresty Boží ohlašovali. Vojsko, jež poslal král na zpupné, pozvané hosty = vojsko římské podmanilo sobě říši židovskou. I poslal pán služebníky jiné = Syna svého Jednorozeného a apoštoly na rozcestí = ke všem národům, aby zvali všechny ku svatbě = do Církve svaté. Síň naplněna hodovníky = do Církve povoláni všickni dobří i zlí. Člověk svatebním rouchem neoděný = hříšník, postrádající milosti Boží nesměl bráti účastenství na hodech = království Božím na nebi; a uvržen do temností zevnitřních = zavržen do pekla.

V. 7. Římané pod vůdcovstvím Vespasianovým a Titovým dobyli r. 70 po K. n. Jerusaléma, pobili povstalce a město spálili.

V. 11. Kdožkoli chtěl předstoupiti před krále, musel po mravu východním obléci se v podané mu roucho; zanedbání nebo nevyplnění tohoto požadavku svědčilo o nevážnosti k posvátné hlavě králově.

V. 12. Otázka, již klade král hodovníku, jenž neměl roucha svatebního na sobě, směřovala k tomu, aby na jisto bylo zřejmo, že vlastní nedbalostí stalo se opomenutí předepsaného ustanovení.

V. 14. Mnozí = všichni, jak Židé, tak i pohané jsou povoláni k tomu, aby vírou v Krista Ježíše a věrným plněním Jeho Zákona došli života věčného; ale málo jest vyvolených t. j. u poměru

velikého počtu povolanych jest jen skrovný počet těch, kteří pevnou a živou vírou, ctnostným a bohabojným životem za pomoci milosti Boží docházejí blaženosti věčné.

III. Poučení. Starý Zákon byl přípravou Církve Kristovy. Církev Kristova jest dokonané království Boží na zemi.

Údy Církve svaté jsou dobří i zlí; teprve na soudu posledním budou onino oddělení pro nebe, tito pro peklo.

Bůh jest nejvyšší milosrdný, zve nás pro království Boží a když se hříchy od něho odchyli-
jeme, volá nás pokáním; On jest ale i nejvyšší spravedlivý, trestá a zapuzuje nás, když hlasu Jeho nedbáme.

Kdo s milostí Boží = (roucho svatební) nespolu p ů s o b í, nedojde života věčného.

Za dobrodiní, že jste pravé Církve údové, děkujte ž Bohu.

Hlasu kárajícího a napomínajícího rodičů, učitelů poslouvejtež!

Ke stolu Páně s hříchy zatajenými nikdy nepřistupujtež!

Neděle XX. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Jana 4, 46—53.

Za onoho času byl jeden královský úředník, 46 jehož syn nemocen byl v Kafarnaumě. Ten, když 47 byl uslyšel, žeby Ježíš přicházel z Judska do Galilee, odešel k němu a prosil ho, aby sstoupil a uzdravil syna jeho; nebo počínal umírati. Tedy

48 řekl k němu Ježíš: Neuzříte-li divů a zázraků;
49 nevěříte. Dí k němu královský úředník: Pane,
50 sstup, prve nežli umře syn můj. Dí jemu Ježíš:
Jdi, syn tvůj živ jest. Uvěřil člověk řeči, kterouž
51 mluvil jemu Ježíš a šel. Když pak již sstupoval,
potkali se s ním služebníci, a zvěštovali řkouce,
52 že syn jeho živ jest. Tedy otázal se jich na ho-
dinu, v kterou by se byl lépe měl. I řekli jemu:
Včera v hodinu sedmou ostala ho zimnice. Tedy
53 poznal otec, že ta hodina (to) byla, v kterouž
jemu řekl Pán Ježíš: „Syn tvůj živ jest“; i uvěřil
on, a dům jeho veškeren.

I. **Obsah.** Když Pán Ježíš bral se cestou z Judska do Galileje, přišel k němu pohanský úředník a prosil, aby uzdravil nemocného syna jeho, jenž již v posledním byl tažení. Kristus vytýká sice jemně úředníkovi a přítomným žádost viděti samé divy a zázraky, ale ihned vyhovuje prosbě kladené a uzdravuje pouhým slovem vzdáleného nemocného. Úředník odchází a na cestě dozvídá se od poslů, kteří jemu v ústrety šli, že v touž chvíli uzdraven syn jeho, kdy uslyšel z úst Ježíšových: „Jdi, syn tvůj živ jest.“

II. **Výklad.** V pořadí časovém učitelského úřadu Kristova jest tento zázrak druhým divem, jež Kristus učinil a následoval brzo po prvním vystoupení veřejném našeho Spasitele. Odcházeje totiž Kristus z Judska do Galileje, potkal úředníka královského, jenž sídlil v Kafarnaumě. **K r á l o v s k ý = ří m s k ý** úředník.

V. 48. Pán Ježíš činí úředníku tomuto a spolu i ostatním výčitku, že teprve nyní, kdy svírán jest potřebou a nouzí, přichází k Němu, kdežto dříve se o Něho nestaral.

V. 49. Velikost důvěry v Kristovu pomoc jistou a vydatnou, osvědčuje pohanský úředník opětnou prosbou: „P a n e, s s t u p, p r v é n e ž l i u m ř e s y n m ů j.“

V. 50. Důvěra prosebníková nebyla oslyšena. Pouhým slovem uzdravuje Kristus vzdáleného syna již již umírajícího.

V. 52. Podle počtu židovského bylo to o 7. hodině, jež byla 1. hodinou odpolední ve smyslu našem. Počítaliť Židé od šesti hodin ráno v pořadí za sebou až do šesti hodin večer, kteréžto hodiny tvořily počet denní.

V. 53. Úředník i všichni v domě uvěřili v Krista jakožto v zaslíbeného Messiáše a Spasitele.

III. Poučení. V útrapách vezdejších nejlepší pomoc naše jest u Boha.

Prostež a modlete se bez přestání t. j. neustávejtež ve víře a v důvěře v Boha.

V utrpeních svých poznávejmež dobrotu Boží. K o h o B ů h m i l u j e, k ř í ž e m h o n a v š t ě v u j e.

Starost a péči rodičův o zdraví a blaho vaše nahražujtež n á b o ž n ý m a d o b r ý m c h o v á n í m.

Dle možnosti své rozšiřujmež království Boží na zemi slovem a příkladem vlastního, bezúhonného života.

Neděle XXI. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Matouše 18, 23—35.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům
23 svým podobenství toto: Podobno jest království
nebeské člověku králi, kterýž chtěl počet klásti se
24 služebníky svými. A když počal počet klásti, po-
dán jest mu jeden, kterýž mu byl dlužen deset
25 tisíc hřiven. A když neměl čím zaplatiti, kázal jej
Pán jeho prodati, i ženu jeho i děti, i všecko,
26 což měl, a zaplatiti. Tedy padl služebník ten, a
prosil ho, řka: Poshověj mi, a všecko zaplatím
27 tobě. I slitovav se Pán nad služebníkem tím, pro-
28 pustil jej a dluh jemu odpustil. Vyšed pak slu-
žebník ten, našel jednoho ze spoluslužebníků
svých, kterýž mu byl dlužen sto peněz; i chopiv
se ho, hrdloval se s ním, řka: Zaplať, cos dlužen.
29 A padl spoluslužebník jeho, a prosil ho, řka: Po-
30 shověj mi, a všecko zaplatím tobě. On pak ne-
chtěl: ale odešel a dal jej do žaláře, dokudž by
31 nezaplatil dluhu. Vidouce pak spoluslužebníci
jeho, co se dalo, zarmoutili se velmi: i přišli a
pověděli pánu svému všecko, co se bylo stalo.
32 Tedy povolav ho pán jeho, dí jemu: Služebníče
nešlechtný! Všecken dluh odpustil jsem tobě, neb
33 jsi mne prosil: zdaliž neměl jsi i ty se smilovati
nad spoluslužebníkem svým, jakož i já smiloval
34 se nad tebou? A rozhněvav se pán jeho, dal jej

katům, dokudž by nezaplatil všeho dluhu. Takť 35 i Otec můj nebeský učiní vám, jestliže neodpustíte jedenkaždý bratru svému v srdcích svých.

I Obsah. Na otázku Petrovu, kolikrát sluší odpustiti bližnímu svému, rozvádí Kristus odpověď svou přítomným podobenstvím, jímž naznačuje nevystihlou shovívavost Boha k nám lidem. Král žádal účty od svých služebníků. Jeden maje veliký dluh desíti tisíců hřiven a nemoha zaplatiti, měl býti přísně potrestán. Avšak prosbou jeho pohnut, odpustil král jemu i dluh i trest zasloužený. Než služebník tento volaje podržitého svého k složení účtů, nejednal po příkladu pána svého, nýbrž i přes úpěnlivou prosbu dlužníkovu pro dluh nepatrný kázal trestati jej žalářem, až by zaplatil. Když se doneslo tvrdé a nemilosrdné jednání správcevo k sluchu pánovu, rozhněval se král a povolav jej k sobě, vytýkal mu nešlechternost jeho a dal ho přísně potrestati.

II. Výklad. Smysl podobenství tohoto jest následující: Království nebeské, v něž událost vypravovaná se klade, jest Církev svatá. Král = Bůh žádá účty = správu darů přirozených i nadpřirozených od služebníků = lidí. Dluh desíti tisíc hřiven = život hříšný, nehodný, nemůže vyrovnati služebník a proto zasluhuje, aby byl prodán = od Boha zavržen. Král = Bůh slituje se a odpouští nám hříchy naše. Podržený služebník = každý náš bližní dluhoval sto peněz správci svému, jimiž vyzumívají se urážky a škody, jež činíme sobě navzájem. Jako Bůh odpouští nám naše veliké viny, tak máme i my odpouštěti všem, kdož nám ublížili. Nečiníme-li toho,

zasluhujeme, aby ani nám nebylo prominuto a odpuštěno.

V. 23. Ve východních krajinách bylo obyčejem, že boháči svěřovali správu statků svých za jistou částku peněz, jež odváděti bylo těm, kdož se uvázali ve správcovství. Tak bývala i berně pronajímána.

V. 24. Tím mohlo se státi, že správce tak velikou částku peněz byl povinován pánu. Deset tisíc hřiven stříbra obnášelo na 30 milionův zlatých naší měny. Hřivna jedna platila až 3000 zl.

V. 27. Jakkoliv trest již vyřknut byl, pán na prosbu se smiloval a odpustil nespravedlivému soudci i trest i všecek dluh.

V. 28. Spoluslužebníkem rozumí se zde podřízený správci úředník. Sto peněz či denárů obnášelo našich as 17 zlatých, obnos to u poměru dluhu správceva velice malý.

V. 29. a 30. Jakkoliv podřízený služebník prosil za poshovění a vyrovnání sliboval, neodpustil jemu přece správce, ale dal ho vsaditi i se ženou a dětmi do žaláře.

V. 31. Spoluslužebníci, rozhořčení tímto nemilosrdným jednáním, oznámili to pánovi.

V. 32. a násl. Touto zatvrzelostí, jež byla tím větší, čím větší bylo milosrdenství páново k němu v nedlouhém čase, rozmrzen Pán dal vykonati na správci svém trest, jakýž vskutku zasluhoval.

V. 36. Veršem tímto vysvětluje Kristus podobenství právě přednesené.

III. Poučení. Bůh odpouští nám naše hříchy, když jich skutečně litujeme a bližním svým ze srdce křivdy nám učiněné odpouštíme. Bůh odsuzuje jen ty, kteří až do smrti setrvají v zatvrzelosti. Bůh jest nejvyšší milosrdný a shovívavý.

Bůh jest nejvyšší svatý a spravedlivý.
K bližním svým chovejte se vždy
shovívavě, nedostatky jejich okem
trpělivosti a odpuštění přehlížejtež.

Neděle XXII. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Matouše 22, 15—21.

Za onoho času odšedše fariseové, radili se, 15
jakby Ježíše polapili v řeči. I poslali k němu 16
učenníky své s Herodiány, řkouce: Mistře, víme,
že pravdomluvný jsi, a cestě Boží v pravdě učíš, 17
a nedbáš na žádného: nebo nepatříš na osobu
lidskou: protož pověz nám, co se tobě zdá, sluší-li 18
dávati daň císaři, čili nic? Poznav pak Ježíš zlost 19
jejich, řekl: Co mne pokoušíte pokrytci? Ukažte
mi peníz daně. A oni podali mu peníze. I dí jim 20
Ježíš: Čí jest tento obraz a nápis? Řkou jemu:
Císařův. Tedy dí jim: Dávejtež tedy, co jest císa- 21
řovo, císaři, a co jest Božího, Bohu.

I. Obsah. Fariseové ve spojení s Herodiány vyslali posly k Pánu Ježíši, aby Ho choulostivou otázkou: „Sluší-li dávati daň císaři, či nic“, polapili v řeči. Kristus, prohlédnuv jejich úmysl, usvědčil jich důkazem peníze, na němž vyryt obraz císařův, že povinni jsou dávati berni tomu, jehož již za

pozemského pána svého uznávají. Spolu napomenul jich, aby i Bohu dávali, čím jsou povinni.

II. Výklad. V. 15. Fariseové, úhlavní nepřátelé Kristovi, chtěli připravit P. Ježíše o lásku a vážnost u lidu a proto používali všech prostředků. Bojíce se lidu, pokládali za velmi nebezpečné napadnouti Spasitele zjevně. I uradili se na tom, jak by ho polapili v řeči, t. j. lstivou otázkou přivedli na odpověď, z níž by pak těžiti mohli pro nekalý záměr svůj.

V. 16. Tušíce nezdar úmyslu, neb alespoň nejsouce si jisti záměrem svým, nešli ku Kristu sami, nýbrž „poslali k němu učenníky své s Herodiány.“ Poslali učenníky s Herodiány též proto, aby odvrátili od sebe podezření. Učenníci byli nastrčeni, aby se zdálo, že o pravdu hledají ponaučení. Co se týče Herodiánů, byli přívrženci Heroda Antippy, kterýž v Galileji byl vladařem římského císaře. Byli to lidé, kteří zevnějším způsobem uznávali vládu římskou, ale potaji drželi s farisei, jež jeho cizí těžce nesli a vlády římské nenáviděli. Směs obou učenníků, fariseů a Herodiánů, měla úplně odvrátiti podezření lstivého jednání. K tomu dopomoci měla i lichotivá slova, s nimiž přišli: „Mistře, víme, že pravdomluvný jsi a cestě Boží v pravdě učíš, a nedbáš na žádného; nebo nepatříš na osobu lidskou.“

Oslovením „mistře“ pokládají se za jeho učenníky a vybízejí spolu, aby jich poučil. Dalšími slovy vyjadřují na oko důvěru k němu, jakožto neohroženému hlasateli pravdy.

V. 17. Po lichotivé předmluvě přistupují k lstivé otázce: „Pověz nám, co se tobě zdá, sluší-li dávat daň císaři, čili nic.“ Nepřátelé Kristovi táží se zde po náhledu, soudu, a tím i po

smýšlení Ježíšově, aby po vyřknutí jeho mohli vystoupiti proti němu. Uvažovali takto: Ať řekne, že sluší, ať odpoví že nesluší, bude polapen. Řekne-li, že sluší daň odváděti, vyhlásíme jej za nepřítele lidu, který těžce nesl nadvládu římskou a jen největší nevolí odváděl berní úřednictvu; poví-li, že nesluší, řekneme o něm, že je buřičem a svůdcem lidu, a tím jej obviníme u císaře římského.

V. 18. a 19. Ježíš postřehl zlý úmysl poslů i těch, kdož je vyslali, a proto pověděl ihned: „Co mne pokoušíte, pokrytci?“ Aby pak ukázal, že marnou jest lešť jejich, a že dovede se vyhnouti tak nebezpečnému úskalí, pravil: „Ukažte mi peníz daně.“ Byl to peníz římský, na němž vyryt byl obraz římského císaře. Tím, že peněz římských užívali a do oběhu dávali, jimi berní platili, uznávali svrchovanost římskou.

V. 20. Otázkou: „Čí jest tento obraz a nápis“, nemínil Kristus teprve zvěděti toho, po čem se ptal, nýbrž chtěl vlastní odpovědi poslův použití k rozhodnému usvědčení z toho, že příchod jejich k němu i otázka kladena byly pouze nástrahou, činěnou na Ježíše. Odpovědí, kterouž dali poslové slovem: „císařův“, vydali svědectví, že římský císař pánem jest jejich země. Ale kdo pánem země jest, má i právo vybíratí daň.

V. 21. „Dávejtež tedy, co jest císařovo císaři, a co jest Božího Bohu.“ Jelikož tedy podrobeni jste vládě císařské, jak sami užívající peněz římských dosvědčujete, plaťte povinnou daň, již třeba jest k řádnému upravení říšských i zemských záležitostí. Druhou částí napomenutí: „dávejte, co jest Božího Bohu“ vybízí Pán Ježíš lid israelský k tomu, aby konali svědomitě všecky povinnosti k Bohu.

III. Poučení. Mějtež v nenávisti každé jednání lstivé a úskočné. Budtež upřímní.

Jest vaší svatou povinností ctíti, milovati a poslouchati řádnou vrchnost duchovní a světskou.

Bůh vidí do srdce lidského a stopuje i pohnutku našeho jednání. Boha nelze oklamati.

Jako peníz obraz zeměpána, tak nese duše naše obraz na sobě. Jsmeť stvoření k obrazu a podobenství Božímu. Jako odváděti peníz s obrazem císaře, císaři (zeměpánu), tak odevzdati máme duši svou poslušenstvím Božích a církevních přikázání Bohu, aby jemu se zalíbila a do věčných radostí jednou přijata byla.

Neděle XXIII. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Matouše 9, 18—26.

18 Za onoho času, když Pán Ježíš mluvil k zá-
stupům, aj, přistoupilo jedno kníže, a klanělo se
jemu, řka: Pane, dcera má nyní umřela: ale pojd',
19 vlož na ni ruku svou, a bude živa. A vstav Ježíš,
šel za ním i učenníci jeho. A aj, žena, kteráž
20 krvotok trpěla dvanácte let, přistoupila po zadu,
21 a dotknula se podolka roucha jeho. Nebo řekla
sama v sobě: Dotknu-li se jen roucha jeho, uzdra-
22 vena budu. Ježíš pak obrátiv se, a uzřev ji, řekl:
Doufej, dcero, víra tvá tě uzdravila. I ozdravěla
23 žena té hodiny. Přišed pak Ježíš do domu kní-

žete, a uzřev pištce i zástup blučící, řekl: Ode- 24
jdětež, neboť neumřela dívka, ale spí. I posmívali
se jemu. A když byl vypuštěn zástup, vešel tam 25
a ujal ji za ruku; i vstala dívka. A roznesla se 26
ta pověst po vší zemi.

I. Obsah. Když Kristus vyučoval zástupy, přišel vzácný israelita k Němu a prosil Jej, aby šel uzdravit dceru jeho, kteráž právě umřela. Pán Ježíš ochotně vydává se na cestu se svými učenníky. Na cestě této uzdravena jest dotknutím se Ježíšova roucha žena, jež po dvanácte let trpěla krvotokem. Všed do domu knížete, vzkřísi! mrtvou dívku k životu. Div ten se roznesl po vší zemi.

II. Výklad. V. 18. Vzácný onen israelita, jenž v Písmě sv. knížetem se nazývá, byl J a i r u s, představený školy židovské. Byloť vedení náboženských schůzí nemalým vyznamenáním pro zámožné a přední Židy. Židé měli jediný jen chrám v Jerusalemě, kdež oběti starozákonní Bohu se přinášely, jinde nebylo dovoleno klásti oběti na oltář. Mělať zajisté jednotnosť tato pamatovati Židy na jediného Boha, Stvořitele nebe i země. Tím mělo býti rovněž zabráněno, aby lid židovský nepochytil nic modloslužebného od národů sousedních. Avšak v osadách jednotlivých nalézaly se veřejné budovy, školy čili po řecku s y n a g o g y nazvané, kteréž sloužily k společným schůzím, na nichž čteno a vykládáno Písmo svaté.

V. 20. O ženě této zmiňuje se sv. Marek i sv. Lukáš a dí, že byla velmi zámožnou. Na uzdravení své vydala všecek statek svůj, vyhledávajíc rady lékařův a užívajíc všech možných prostředkův. Avšak nenaleznouc nikde pomoci, obrátila se na lékaře vše-

mohoucího, Pána Ježíše. Trpíc neduhem, jakýž dle zákona Mojžíšova činil nemocnou osobu nečistou, netroufala si předstoupiti přímo před Pána Ježíše, ale ze zadu jen dotkla se roucha Jeho v pevné naději, že pouhým tím dotknutím bude uzdravena.

V. 22. Uzdravena byla žena ta skutečně ihned, než Pán Ježíš nechtěl, aby zázrak ten zůstal zatajen, jakož aby nebyla zůstavena žena tato v domnění, že pouhé dotknutí roucha bylo příčinou uzdravení, nýbrž neobmezená důvěra v pomoc Boží tu, kdy veškeré přirozené prostředky vyčerpány, a proto obrátiv se pravil: „Doufej dcero, **víra tvá tě uzdravila.**“

V. 23. Dům knížete, o němž tu řeč, byl dle popisu na místě jiném Písma sv., ve městě Kafarnaumě, kdež Kristus častěji se zdržoval a mnohé divy a zázraky činil. Po způsobu u Židů obvyklém pochovávaly se mrtvoly záhy po smrti. Do domu, v němž dlel mrtvý, shromáždily se zástupy lidu a velikým pláčem a kvílením dávali průchod své soustrasti. Také pištcí přicházeli doprovázet žalozpěvy shromážděného lidu.

V. 24. Spatřiv Kristus zástup povykujícího lidu, pravil: „**Odejdětež; neboť neumřela dívka, ale spí.**“ Vědělť Kristus předobře, že dívka skutečně umřela, a nechtěl zatajiti toho, co svědkům očitým bylo zřejmo a jasno, spíše chtěl říci: Pro mne, jenž Pánem jsem života a smrti, jest smrt jenom spánkem. Tak jako snadno lze bdícím probudit spícího ze sna, tak lehce mohu já mrtvého k životu opět povolati. Slovem tím chtěl i učenníky své poučiti, zač smrt mají považovati, totiž za spánek, z něhož jest procitnutí k životu věčnému. Posměch přítomných byl svědkem skutečného úmrtí dívky dotýčné a zvýšil ještě dojem zázraku, kterýž následoval za okamžik.

V. 26. Div ten byl tak patrný a do očí bijící, že všecky naplnil obdivem. Okolnost tato, jakož i množství přítomných byly příčinou, že pověst o vzkříšení mrtvé dcery Jairovy roznesla se po vší zemi.

III. Poučení. Prostež vždy Boha pokorně a důvěrně. Bůh slyší pokorné a důvěrné prosby vaše.

Budtež ochotni bližním svým pomáhati v neštěstí.

Ježíš prohledá i nejtajnější myšlení naše a soudí je.

V štěstí i neštěstí obraťtež zrak i srdce svého k Bohu.

Na posměch bližních nedbejtež a nedejtež se zdržeti jimi od činů šlechetných a bohumilých.

Neděle XXIV. po sv. Duchu.

Evangelium sv. Matouše 24, 15—35.

Za onoho času řekl Pán Ježíš učenníkům svým: Když uziíte ohavnost zpuštění, kteráž jest 15 předpověděna od Daniele proroka, ana stojí na 16 místě svatém (kdo čte, rozuměj!): tehdáž ti, kteříž jsou v Judsku, nechť utekou na hory; a kdo na 17 střeše jest, nesestupuj dolů, aby vzal něco z domu svého; a kdo na poli, nevracuj se zase, aby vzal sukni svou. Běda pak těhotným, a těm, kteréž 18

19 kojí v těch dnech. Modlete se pak, aby utíkání
20 vaše nebylo v zimě nebo v sobotu. Nebo bude
21 tehdáž soužení veliké, jakéhož nebylo od počátku
22 světa až dosavad, aniž (kdy) bude. A kdyby ne-
byli ukráceni dnové ti, nebylby žádný člověk za-
chován: ale pro vyvolené ukráceni budou dnové
23 ti. Tehdy řekne-li vám kdo: „Aj, tutoť jest Kristus,
24 aneb tamto“, nevěřte. Nebo povstanou falešní Kri-
stové a falešní proroci, a činiti budou znamení
veliká a zázraky, tak žeby v blud uvedeni byli,
25 kdyby možné bylo, také vyvolení. Aj, před-
26 pověděl jsem vám. Protož řeknou-li vám; „Aj, na
poušti jest“, nevycházejte; „aj, v skrýších“, ne-
27 věřte. Nebo jako blesk vychází od východu a uka-
zuje se až na západ: tak bude i příchod Syna
28 člověka. Kdežkoli bude tělo, tu se shromáždí i or-
lové. Hned pak po soužení těch dnů slunce se
29 zatmí, a měsíc nedá světla svého, a hvězdy padati
budou s nebe, a moci nebeské budou se pohybo-
30 vati. A tehdáž se ukáže znamení Syna člověka
na nebi a tehdy budou kvíleti všecka pokolení
země, a uzří Syna člověka, přicházejícího v obla-
cích nebeských, s mocí mnohou a velebností.
31 A pošle anděly své s troubou a s hlasem velikým
a (ti) shromáždí vyvolené jeho ode čtyř větrů, od
32 končin nebes až do končin jejich. Od stromu pak
fíkového naučte se podobenství: když ratolesť
jeho již odmladla, a listí se pučí, víte, že blízko
33 jest léto. Tak i vy, když uzříte všecky ty věci,
34 vezte, že blízko jest u dveří. Amen pravím vám

že nepomine pokolení toto, až se všecky ty věci stanou. Nebe a země pominou: ale slova má ne- 35 pominou.

I. Obsah. Pán Ježíš předvádí učenníkům svým obraz zkázy Jerusaléma, dotýká se některých podrobností, jež při tom se stanou, ale zároveň líčí i zkázu světa a okolnosti, jež příchod jeho budou provázeti. Vypovídá o lesku a slávě svého příchodu, jakož i o účelu, jenž bude záležití v posledním soudu všech lidí.

II. Výklad. Příčinu k líčení přítomnému zavedla otázka učenníků, kteří se otazovali Krista, kdy Jerusalém, jehož zkázu Kristus pro zatvrzelost Židů předpovídal, bude zničen. Pán Ježíš odpovídá na otázku tuto:

V. 15. „Když uzříte ohavnost zpuštění, kteráž jest předpověděna od Daniele proroka, a na stojí na místě svatém.“ Pán Ježíš poukazuje na proroctví starozákonní. Jerusalém nazývá se místem svatým, protože měl chrám, jenž byl jediný zasvěcen pravému Bohu. „Kdo čte, rozuměj!“ t. j. výrok Danielův zavírá v sobě věci důležitosti nesmírné, proto dbejte jeho významu.

V. 16. Pán Ježíš dává učenníkům svým pokyny, jak by se zachovati měli při zkáze města. Pravidl: Až blížíti se bude vojsko římské, utečte z krajin otevřených a plochých v Judsku do hor, kam nemožno dostatí se nepříteli.

V. 17. Střechy domů v krajinách východních byly ploché. Z venčí domu neb ulice vedly schody nahoru, po nichž se vstupovalo; Israelité za často procházeli se po střechách. Kolem střechy bylo zábradlí. Domy byly těsně podle sebe stavěny a proto se mohlo se střechy jedné překročením nízkého zábradlí na

střechu domu druhého dostati a tím i přes celé ulice na konec města.

V. 18. V teplých krajinách východních byli lidé při práci oděni lehkým, spodním oděvem, avšak když vydávali se na cestu, oblékali se ve svrchní roucho, jež mělo podobu sukňě.

V. 19. Slovy: „B ě d a p a k t ě h o t n ý m a t ě m, k t e ř í k o j í v t ě c h d n e c h,“ naznačuje Kristus, že každá překážka — zde dítky v lůně a při prsou matčiných — bude při útěku za příchodu vojska nepřátelského velikou závadou.

V. 20. V čase zimním, kterýž spadal v měsíce prosinec a leden byly cesty po deštích velmi blátivé a neschůdné, v nichž utíkání bylo nad míru nesnadné. V sobotu, dni svátečním Židů, byly brány městské zavřeny a zákon dovoloval vzdalovati se jen dva tisíce kroků.

V. 22. Vypisuje se protivenství, jehož bylo zažiti Židům při oblehání a dobytí města. „A k d y b y n e b y l i u k r á c e n í d n o v é t i“ t. j. kdyby oblehání města déle trvati mělo, přišli by všickni lidé dílem hladem, dílem i mečem vojínův římských o život. „A l e p r o v y v o l e n é u k r á c e n í b u d o u d n o v é t i.“ Těmito vyvolenými míní Kristus křesťany, kteří v Jerusalémě přebývati budou za těch dnů a tudíž se Židy rovný budou sdíleti osud. Taktéž možno zahrnovati ve vyvolených těch i ty, kteří těžkým dopuštěním Božím poučení k Bohu duchem svým se obrátí a pokání činiti budou.

V. 23. a n. T e h d y t. j. až se toto díti bude, kdy touha po Spasiteli a Ochránci bude nejmocnější, „ř e k n e - l i v á m k d o: „A j, t u t o ť j e s t K r i s t u s, a n e b t a m o, n e v ě ř t e.“ N e b o p o v s t a n o u f a l e š n í K r i s t o v é“ Pán Ježíš tím předpovídá, že vyvstanou mnozí a vydávati se budou za ochránce a spasitele lidu, a aby lid snáze

získali pro sebe, „budou činiti znamení veliká a zázraky.“ Tím ovšem nemíní skutečné divy, jež toliko všemohoucím Bohem činěny býti mohou, nýbrž pouze lstivé podvody, kterýmiž „kdyby možné bylo“ t. j. kdyby Bůh věrných neochraňoval svou milostí, snadno by svedeni býti mohli k tuhému odporu proti Římanům, čímž by jen urychlili svou záhubu.

„A protož, řeknou-li vám: „Aj, na poušti jest“, ne vycházejte; „aj, ve skryších“, nevěřte.“ Slovy těmito poukazuje Pán Ježíš k okolnosti, že tací podvodníci, nemohouce veřejně vydávati se za ochránce a spasitele lidu, uchýlí se do míst pustých a skrytých.

V. 27. Pravý Messiáš neukrývá se, nýbrž jest zjevný celému světu, jako blesk, jenž ozařuje celou krajinu. Příchod Kristův, jako spravedlivého soudce nad nevděčným Jerusalemem, aby trestal skrze římské vojsko nevěru židovskou, bude jasným a zřejmým. „Kdežkoli bude tělo, tu se shromáždí i orlové.“ Pán Ježíš porovnává zvrhlý národ israelský k tělu = mrtvole, kolem níž shromáždí se orlové t. j. vojsko římské, nesoucí odznak říšského orla. Orlem, jenž jest zraku neobyčejně bystrého, rozumí se vševědounost Boží, jíž zřejmými byly všechny nepravosti lidu vyvoleného.

V. 28. a násl. V následujícím opovídá Kristus způsob svého příchodu k soudu poslednímu; slovem „hned“ nemíní Kristus bezprostředné nastoupení soudu posledního po zkáze města, nýbrž vypovídá jím, že Bůh není vázán prostorem časovým. Před vševědoucím okem Božím jest tisíc let pouhým okamžikem. „Slunce se zatmí, a měsíc nedá světla svého, a hvězdy budou padati s nebe, a moci nebeské budou

se p o h y b o v a t i.“ Slovy těmito naznačuje se převrat ve vesmíru, jenž nastoupí na konci světa.

V. 30. „A t e h d á ž s e u k á ž e z n a m e n í S y n a č l o v ě k a n a n e b i. Z n a m e n í m t í m j e s t k ř í ž, n a n ě m ž K r i s t u s z e m ř e v, l i d s t v o v y k o u p i l. N e v ě ř í c í, v i d o u c e z n a m e n í v í t ě z s t v í K r i s t o v a, b u d o u s e s t r a c h o v a t i; a n o i v ě r n í u v ě d o m í n e h o d n o s t i s v ě a z e s t r a c h u p ř e d s o u d e m o b e c n í m „b u d o u k v í l e t i.“ S y n e m č l o v ě k a r o z u m í s e K r i s t u s, S y n B o ž í, j e n ž p o p ř í r o z e n o s t i l i d s k é b y l s y n e m M a r i e P a n n y (č l o v ě k a). „P ř i j d e s m o c í m n o h o u a v e l e b n o s t í t. j. p ř í c h o d t e n t o K r i s t ů v b u d e v e l m i s l a v n ý, j a k ý ž p ř í s l u š í o s l a v e n ě m u j i ž K r i s t u i c o d o p ř í r o z e n o s t i l i d s k é, j e h o ž n a b y l p o s v ě m n a n e b e v s t o u p e n í.

V. 31. „A p o š l e a n d ě l y s v ě s t r o u b o u . .“ Slovy těmito naznačuje Spasitel obrazně svolání k soudu. U Židů bylo totiž obyčejem před službami Božími svolávat lid troubením. Výpovědí Spasitelovou: „o d e č t y r v ě t r ů, o d k o n č i n n e b e s a ž d o k o n č i n j e j i c h“ naznačuje se povolání všech lidí k obecnému soudu.

V. 32. a násl. K dotvrzení své věštby o zkáze Jerusaléma a konci světa odvolává se Kristus na znamení, jež jim budou předcházeti a jež uvádí. Obrazem z přírody o fíku činí výrok p ř í s t u p n ě j š í Na ujištění svých výpovědí dovolává se Kristus pokolení žijícího, řka: „ . . . ž e n e p o m i n e p o k o l e n í t o t o, a ž s e v š e c k y v ě c i t y s t a n o u.“ Výrok ten možno obrátiti i vzhledem zkázy Jerusaléma, jehož se po 40 letech dočkalo obyvatelstvo žijící, i vzhledem ku zkáze světa a soudu posledního, vezme-li se trvání pokolení lidského v ů b e c. V posledním verši zní výrok tento jasně takto: Pokolení lidské nevymře až do doby soudu posledního a Církev jeho (vyvolení) potrvá až

do konce světa. Větou poslední: „N e b e a z e m ě p o m i n o u, a l e s l o v a m á n e p o m i n o u“, do-
dává Pán Ježíš váhy slovům svým. N e b e m rozumí
se zde: slunce, měsíc a všechna tělesa nebeská, a
nikoliv sídlo Boha a svatých, kteréž potrvá na věč-
nost.

III. Poučení. Co Kristus předpověděl o zkáze
Jerusaléma, vyplnilo se do slova. Kristus jest vše-
vědoucí, nejvyš pravdomluvný a ve
hrozbách a slibech věrný: jest pravý
Bůh.

Kristus přijde soudit živých a mrtvých.
Věříme, že všichni vstaneme s těly svými
z mrtvých a dostavíme se k obecnému
soudu.

Objevíme se před soudnou stolicí Kri-
stovou, aby zřejma byla spravedlnost Boží: do-
bré bylo odměněno a zlé potrestáno, jak zasluhuje.

Posledním soudem dokoná Bůh dílo o světě
a ve světě.

Nedávejte sluchu falešným prorokům, to
jest lidem, kteří zhoubné zásady své rozšiřují.
Varujte se společníků zlých.

Kdy zemřeme a kdy povolání budeme
k soudu, nevíme. Buďme vždy připraveni, aby
nás nezastihl soud Boží ve stavu hříšném.

Obsah.

	Strana
Předmluva	1
Úvod	7
Neděle I. adventní	15
Neděle II. adventní	17
Neděle III. adventní	19
Neděle IV. adventní	22
Neděle po narození Páně	25
Neděle po obřezání Páně	28
Neděle I. po zjevení Páně	30
Neděle II. po zjevení Páně	34
Neděle III. po zjevení Páně	37
Neděle IV. po zjevení Páně	41
Neděle V. po zjevení Páně	43
Neděle VI. po zjevení Páně	46
Neděle devítník	48
Neděle I. po devítníku	51
Neděle II. po devítníku	54
Neděle I. postní	56
Neděle II. postní	60
Neděle III. postní	63
Neděle IV. postní	68
Neděle V. postní	71
Neděle květná	75
Hod Boží velikonoční	78
Neděle I. po Velikonoci	80
Neděle II. po Velikonoci	84
Neděle III. po Velikonoci	87

Neděle IV. po Velikonoci	89
Neděle V. po Velikonoci	93
Neděle VI. po Velikonoci	96
Na den seslání Ducha svatého	99
Neděle I. po sv. Duchu	102
Neděle II. po sv. Duchu	105
Neděle III. po sv. Duchu	107
Neděle IV. po sv. Duchu	110
Neděle V. po sv. Duchu	113
Neděle VI. po sv. Duchu	116
Neděle VII. po sv. Duchu	118
Neděle VIII. po sv. Duchu	121
Neděle IX. po sv. Duchu	124
Neděle X. po sv. Duchu	127
Neděle XI. po sv. Duchu	130
Neděle XII. po sv. Duchu	133
Neděle XIII. po sv. Duchu	137
Neděle XIV. po sv. Duchu	139
Neděle XV. po sv. Duchu	142
Neděle XVI. po sv. Duchu	144
Neděle XVII. po sv. Duchu	147
Neděle XVIII. po sv. Duchu	151
Neděle XIX. po sv. Duchu	154
Neděle XX. po sv. Duchu	157
Neděle XXI. po sv. Duchu	160
Neděle XXII. po sv. Duchu	163
Neděle XXIII. po sv. Duchu	166
Neděle XXIV. po sv. Duchu	169

